

**Република Србија
УСТАВНИ СУД**

**ПРЕГЛЕД
РАДА УСТАВНОГ СУДА
У 2010. ГОДИНИ**

Београд, март 2011. године

ПРЕГЛЕД РАДА УСТАВНОГ СУДА У 2010. ГОДИНИ¹

УВОДНЕ НАПОМЕНЕ

Преглед рада Уставног суда, који је припремљен на основу одредаба члана 5. став 2. алинеја 2. и члана 103. Пословника о раду Уставног суда, садржи податке о предметима о којима је Суд одлучивао и ставовима које је заузео у вези са питањима од посебног значаја у појединим областима уставносудске заштите, као и другим пословима које је обавио, у складу са Уставом и законом.

Рад Уставног суда у 2010. години обележили су:

потпуна афирмација уставне жалбе као делотворног правног средства и улоге Уставног суда као заштитника основних људских и мањинских права и слобода зајемчених Уставом,

даљи раст броја предмета, како у погледу прилива нових, тако и броја решених предмета,

заснивање нове надлежности Суда у смислу одредаба члана 148. став 2. и члана 161. став 4. Устава, којој је претходило темељно сагледавање свих аспеката сложеног уставноправног питања везаног за општи избор судија и јавних тужилаца, односно њихових заменика и домашаја овлашћења Уставног суда у оквиру ове надлежности,

заседање Уставног суда по први пут у текућем мандату у пуном саставу од 15 судија (седница Суда одржана 9. септембра 2010. године), после готово три године од конституисања (12. децембра 2007. године),

интензивна сарадња са другим државним органима и организацијама Републике Србије, као и на регионалном и међународном плану, посебно са другим уставним судовима, што је допринело још већем угледу и ауторитету Суда, како у земљи, тако и шире,

обезбеђивање потпуне доступности рада Суда јавности, континуираним и благовременим обавештавањем о свим активностима Суда,

наставак процеса развоја информационог система Суда, превасходно у домену праћења кретања предмета у Суду, као и судске праксе и

прилагођавање рада Суда условима недостатка простора примереног потребама Суда, првенствено у смислу услова за рад Стручне службе али и чувања богате документационе грађе и њеног коришћења.

РАД УСТАВНОГ СУДА У 2010. ГОДИНИ

I - ПОСТУПАЊЕ СА ПРЕДМЕТИМА И ОСНОВНИ СТАТИСТИЧКИ ПОКАЗАТЕЉИ

У току 2010. године сви поднесци достављени Уставном суду евидентирани су по прописаном поступку и по њима су формирани одговарајући предмети, а планом рада за свако тромесечје Суд је опредељивао динамику разматрања предмета на седницама.

---

¹ Преглед рада је усвојен на 14. редовној седници Уставног суда одржаној 24. марта 2011. године, са исправкама са 17. редовне седнице Уставног суда од 14. априла 2011. године.

У току године задржана је пракса претходног испитивања процесних претпоставки за одлучивање у предметима по изјављеним уставним жалбама, која је и организационо установљена изменама Правилника о унутрашњем уређењу и систематизацији радних места у Стручној служби Уставног суда, образовањем посебне организационе јединице за претходну контролу.

У току 2010. године укупан број предмета у раду Уставног суда био је 10.807, од којих 2.135 (19,76%) предмета са ознакама IY до XY и 8.672 (80,24%) предмета са ознаком Уж. У односу на претходну годину, повећање укупног броја предмета у раду износи 108,75% (у 2009. години у раду је било 5.177 предмета), повећање броја предмета уставносудске контроле износи 160% (у 2009. години 821 предмет), а предмета по уставним жалбама 99% (у 2009. години 4.356 Уж предмета).

Поред наведених, обрађено је 447 предмета за које Суд није надлежан (предмети IP и IP).

Од поменутог укупног броја предмета у раду, из претходних година пренето је укупно 3.650 предмета, од којих 473 предмета са ознаком У, затим 3.117 предмета по уставним жалбама и 60 предмета са ознаком Р.

Током 2010. године примљено је нових 7.217 предмета, од којих су 5.555 предмети уставних жалби, а 1662 други предмети уставносудске надлежности. У поређењу са претходном 2009. годином, укупан број новопримљених предмета је већи за 4.005 или 124,69%. Од укупног броја новопримљених предмета, највећи је број уставних жалби (2.713 уставних жалби више - 95% више у односу на претходну годину), затим жалби судија, јавних тужилаца и заменика јавних тужилаца на одлуку о престанку функције и жалби неизабраних лица која су први пут бирана за судије и неименованих судија поротника по конкурсу Високог савета судства (872 предмета), предмета контроле уставности закона, односно уставности и/или законитости прописа и других општих аката (340 предмета, што је за 19 мање у односу на претходну годину), решавања сукоба надлежности (360 предмета више у односу на претходну годину у којој је било 6 предмета) и 76 осталих предмета из надлежности Суда.

На 60 редовних седница Уставног суда укупно је разматрано 3.230 предмета, што у односу на претходну годину, када је разматрано 1725 предмета, представља повећање од 1505 предмета, односно 87,4%, а решено је укупно 2.954 предмета или 77% више у односу на 2009. годину (у којој је решено 1669 предмета, без IP предмета). Такође, сагласно одредбама члана 5. став 2. Закона о изменама и допунама Закона о судијама ("Службени гласник РС", број 101/2010), окончани су поступци у 1.459 предмета формираних по жалбама и уставним жалбама судија којима је престала судијска дужност.

Закључно са 31. децембром 2010. године у Суду је било нерешених укупно 6.331 предмета, од којих 785 предмета нормативне контроле и других У предмета и 5.546 предмета по уставним жалбама. Нерешених 50 предмета са ознаком Р пренето је у наредну годину.

Према појединим надлежностима Уставног суда, односно врстама поступака, број предмета у раду у току 2010. године био је следећи:

IY - предмета нормативне контроле (члан 167. став 1. тач. 1. до 5. Устава) укупно у раду било је 799 (примљених у 2010. години 340, решених 283, остало нерешених 516 предмета);

IIIY - предмета који се односе на решавање сукоба надлежности (члан 167. став 2. тач. 1. до 4. Устава) укупно у раду било је 375 предмета, од тога примљених у 2010. години 372, решених 307 и нерешено 68;

VУ - предмета који се односе на одлучивање о изборним споровима за које законом није одређена надлежност судова (члан 167. став 2. тачка 5. Устава) укупно у раду било је 4 (од којих су 3 примљена у 2010. години), који нису решени;

VIIУ - предмета који се односе на одлучивање о забрани рада политичке странке, синдикалне организације, удружења грађана или верске заједнице (члан 44. став 3, члан 55. став 4. и члан 167. став 3. Устава) укупно у раду било је 12, од којих је у 2010. години примљено 7, решено 8 (7 предмета се односило на забрану политичких странака, 1 на забрану удружења грађана) и остала нерешена 4 предмета;

VIIIУ – предмета који се односе на одлучивање по жалби против одлуке о престанку судијске функције, жалби против одлуке Високог савета судства и жалби против одлуке о престанку функције јавног тужиоца (члан 148. став 2, члан 155. и члан 161. став 4. Устава) укупно у раду било је 872 предмета (примљених у 2010. години 872, решених 31; окончаних "по сили закона" 716 и нерешених 125);

IXУ – предмета који се односе на одлучивање по жалби на појединачни акт или радњу државног органа или органа јединице локалне самоуправе којима се онемогућава вршење надлежности аутономне покрајине, односно локалне самоуправе (члан 187. став 1. и члан 193. став 1. Устава) у раду је било 2 (1 примљен у току 2010. године, решен 1 и нерешен 1),

XУ – предмета који се односе на друге послове предвиђене Уставом и законом (члан 167. став 2. тачка 6. и став 4. и члан 186. Устава) у току 2010. године примљено је 65 и исти нису решени и

Уж – предмета по уставним жалбама (члан 170. Устава) у раду је било укупно 8672 предмета, од тога 5555 примљених у 2010. години, решених 3067, а нерешених 5605 предмета.

Предмета из других надлежности Суда: ПУ (који се односе на превентивну оцену уставности закона - члан 169. Устава), IVУ (који се односе на одлучивање о постојању повреде Устава у обављању функције председника Републике - члан 118. став 3. Устава) и VIУ (који се односе на одлучивање по жалби на одлуку у вези са потврђивањем посланичких мандата - члан 101. став 5. Устава) - није било у раду.

Уставни суд је водио и поступке по захтевима за обезбеђење извршења одлука Уставног суда у којима су решена 2 предмета, као и по предлозима радног тела Суда за преиспитивање одлука Уставног суда у 10 предмета (решено је усвајањем 2 предлога у предметима IV и 6 предлога у предметима Уж, 1 је окончан повлачењем предлога и 1 предмет није решен).

По начину одлучивања у решеним (окончаним) предметима у 2010. години, донето је 655 одлука (од којих 65 одлука у предметима нормативне контроле и 590 одлука по уставним жалбама), 2073 решења (од којих 341 решење у предметима са ознаком У и 1732 решења по уставним жалбама) и 200 закључака.

У 2010. години Р предмета је било у раду укупно 447, од којих је у току 2010. године примљено 387, а из ранијих година пренето 60 предмета. У предметима одлучивања о захтевима за оцену уставности и законитости појединачних правних аката (предмети IP) решено је укупно 79, а највећи број односио се на појединачне акте судских органа (61), фонда ПИО (4), других државних органа и организација (4), аката органа локалне самоуправе (3), а преостали на различите врсте огласа, обавештења и др.

II – ПРАВНИ СТАВОВИ УСТАВНОГ СУДА И НОРМАТИВНА ДЕЛАТНОСТ

Из нових надлежности Уставног суда утврђених Уставом од 2006. године и даље произлази потреба да се Суд, поводом појединих отворених уставноправних питања, опредељује заузимањем начелних правних схватања о начину поступања и одлучивања.

а) Правни ставови

Уставни суд је, на основу члана 5. став 2. алинеја 13. Пословника о раду Уставног суда, утврдио следеће ставове:

1. Ставове у вези са поступањем по уставним жалбама и жалбама које су Уставном суду поднели судије и заменици јавних тужилаца који нису изабрани у поступку избора спроведеном на основу одредаба члана 100. Закона о судијама („Службени гласник РС“, број 116/08) и члана 129. Закона о јавном тужилаштву („Службени гласник РС“, број 116/08), утврђене на седници Уставног суда од 25. марта 2010. године

I - Судије из члана 99. став 1. Закона о судијама – судије које су биле изабране по одредбама раније важећих закона, а које у поступку избора судија спроведеног на основу одредаба члана 100. важећег Закона о судијама нису изабране на сталну судијску функцију, као и заменици јавних тужилаца из члана 128. Закона о јавном тужилаштву – заменици јавних тужилаца, који су били изабрани по одредбама раније важећих закона, а који у поступку избора заменика јавних тужилаца спроведеном на основу одредаба члана 129. важећег Закона о јавном тужилаштву нису изабрани на сталну функцију заменика јавног тужиоца, имају право на жалбу Уставном суду, утврђено одредбама члана 148, односно члана 161. Устава и прописано одредбама члана 67. Закона о судијама, односно члана 98. Закона о јавном тужилаштву.

II - Судијама које Одлуком Високог савета судства о избору судија на сталну судијску функцију у судовима опште и посебне надлежности ("Службени гласник РС", број 106/09) нису изабране на сталну судијску функцију, судијска дужност престаје даном ступања на дужност новоизабраних судија (члан 101. став 1. Закона о судијама), на основу појединачне, образложене одлуке Високог савета судства која, поред осталог, мора да садржи индивидуализоване разлоге због којих одређено лице није изабрано, а који се темеље на условима за избор судија, прописаним одредбама члана 45. Закона о судијама и ближе уређеним Одлуком Високог савета судства о критеријумима и мерилима за оцену стручности, оспособљености и достојности за избор судија и председника судова („Службени гласник РС“, број 49/09). Заменицима јавних тужилаца који Одлуком Државног већа тужилаца о избору заменика јавног тужиоца („Службени гласник РС“, број 106/09) нису изабрани на сталну функцију заменика јавног тужиоца, дужност заменика јавног тужиоца престаје 31. децембра 2009. године (члан 130. став 1. Закона о јавном тужилаштву), на основу појединачне, образложене одлуке Државног већа тужилаца која, поред осталог, мора да садржи индивидуализоване разлоге због којих одређено лице није изабрано, а који се темеље на критеријумима који, сагласно одредбама члана 82. Закона о јавном тужилаштву и одредбама Правилника Државног већа тужилаца о критеријумима и мерилима за оцену стручности, оспособљености и достојности кандидата за носиоца јавнотужилачке функције, обавезују Државно веће тужилаца приликом избора носилаца јавнотужилачке функције.

2. Ставове у поступку испитивања уставних жалби и жалби неизабраних лица која су први пут бирана за судије и неименованих судија поротника по

конкурсу Високог савета судства, као и јавних тужилаца који су били на дужности, а нису изабрани по конкурсу Државног већа тужилаца, утврђене на седници Уставног суда од 28. маја 2010. године

I - Лица која су први пут бирана за судије на трогодишњи мандат у судовима опште и посебне надлежности по Одлуци Народне скупштине Републике Србије од 29. децембра 2009. године ("Службени гласник РС", број 111/09) и судије поротници који нису именовани за судије поротнике за мандатни период од пет година, по Одлуци Високог савета судства од 27. децембра 2009. године ("Службени гласник РС", број 110/09), немају право на жалбу Уставном суду, а право на уставну жалбу имају под условима и на начин прописан Уставом (члан 170.) и Законом о Уставном суду (чл. 82. до 90.).

II - Јавни тужиоци који су били изабрани по одредбама раније важећег закона, а који у поступку избора јавних тужилаца, спроведеног на основу одредаба члана 131. важећег Закона о јавном тужилаштву ("Службени гласник РС", број 116/08) нису изабрани на функцију јавног тужиоца, односно заменика јавног тужиоца, имају право на жалбу Уставном суду, утврђено одредбама члана 161. Устава Републике Србије и прописано одредбама члана 98. Закона о јавном тужилаштву.

3. Ставови о условима и начину одржавања расправе у поступку по жалби судија, јавних тужилаца и заменика јавних тужилаца на одлуку о престанку функције, утврђене на седници Уставног суда од 22. септембра 2010. године

Ови ставови се односе на обавезност и јавност расправе, заказивање расправе, позив за расправу, претпоставке за одржавање расправе и одлучивање, ток расправе, одржавање реда на расправи и записник са расправе.

4. Став у поступку испитивања уставних жалби у вези са радњом нечињења - пропуштања да се донесе одлука о молби осуђеног за условни отпуст, утврђен на седници Уставног суда од 22. јула 2010. године

Ови ставови се односе на поступање при решавању конкретних предмета у поступку по уставној жалби. Суд се изјаснио да пропуштање надлежног суда да донесе одлуку о молби осуђеног за условни отпуст у поступку прописаном одредбама члана 522. Законика о кривичном поступку ("Службени лист СРЈ", бр. 70/01 и 68/02 и "Службени гласник РС", бр. 58/04, 85/05, 115/05, 46/06, 49/07, 122/08, 20/09 и 72/09) може довести до повреде права на приступ суду, као елемента права на правично суђење зајемченог одредбом члана 32. став 1. Устава Републике Србије.

б) Општи акти

Уставни суд је у току 2010. године донео следеће опште акте:

- Правилник о престанку важења Правилника о поступку јавних набавки мале вредности и План јавних набавки за 2010. годину, на седници одржаној 1. априла 2010. године,

- Правилник о изменама и допунама Правилника о унутрашњем уређењу и систематизацији радних места у Стручној служби Уставног суда, на седници од 21. априла 2010. године,

- Правилник о изменама и допунама Правилника о унутрашњем уређењу и систематизацији радних места у Стручној служби Уставног суда, на седници од 22. септембра 2010. године,

- Одлуку о изменама и допунама Одлуке о одређивању положаја и разврставању радних места и послова у Стручној служби Уставног суда, на седници од 21. априла 2010. године,

- Одлуку о изменама и допунама Одлуке о одређивању положаја и разврставању радних места и послова у Стручној служби Уставног суда, на седници од 22. септембра 2010. године,

- Финансијски план Уставног суда за 2011. годину и Кадровски план Стручне службе Уставног суда за 2011. годину, на седници од 16. септембра 2010. године и

- Одлуку о начину чувања и коришћења тонског снимка са јавне расправе и седнице Уставног суда, на седници од 21. септембра 2010. године.

III – РЕШАВАЊЕ ПРЕДМЕТА ИЗ УСТАВНОСУДСКЕ НАДЛЕЖНОСТИ

1. Поступак за оцењивање уставности или законитости општих аката

Оцена уставности и законитости општих аката по појединим уставноправним питањима које је Суд разматрао може се претежно груписати у неколико основних области:

а) политички и правни систем: заштита уставних принципа владавине права; заштита уставности и законитости (обавезна сагласност свих закона и других општих правних аката са Уставом и законом; објављивање закона, других општих правних аката и њихово ступање на снагу у складу са Уставом; забрана повратног дејства општих правних аката; временско важење закона и других општих правних аката; питање тзв. „правних празнина“, односно неуређених питања у законима и другим општим актима; правно дејство одлука Уставног суда којима се утврђује неуставност и незаконитост одредаба одређеног општег акта и др.); људска и мањинска права и слободе зајемчене Уставом; организација и рад правосудних органа и престанак судијске функције навршењем радног века; уређивање поступака пред судовима; сагласност са потврђеним међународним уговором; финансирање политичких странака; право на коришћење свог језика и писма; границе овлашћења Владе да доноси уредбе и друге прописе за извршавање закона; овлашћења министарстава да доносе опште правне акте за извршавање закона и прописа Владе на основу овлашћења садржаног у закону, односно пропису Владе ради чијег се извршавања доносе; права и дужности народних посланика и одборника у скупштинама јединица локалне самоуправе и привремених органа који врше текуће и неодложне послове у случају распуштања скупштина јединица локалне самоуправе; уређивање организације, надлежности и рада републичких органа и органа територијалне аутономије и јединица локалне самоуправе, као и других органа и организација који врше јавна овлашћења, распуштање скупштине општине и именовање привременог органа у јединици локалне самоуправе у којој је распуштена скупштина; слободни приступ информацијама од јавног значаја; забрана сукоба интереса и неспојивост функција; уређивање питања из области јавног информисања, оснивања удружења грађана и асоцијација привредних субјеката и др;

б) радни односи и запошљавање: права и обавезе из радног односа, посебно државних службеника и запослених у органима јединица локалне самоуправе, као и запослених код других послодаваца, право на штрајк и одређивање минимума процеса рада у вршењу комуналне делатности; закључивање и правно дејство колективних уговора; начин остваривања појединих права, посебно решавања стамбених потреба запослених код корисника државних средстава и у привредним друштвима; систематизација радних места и услови за обављање појединих послова у органима корисника буџетских средстава и привредним друштвима, услови за рад синдиката код послодавца и др;

в) социјално осигурање и други облици социјалне сигурности: услови и начин остваривања појединих права и обавеза из пензијског и инвалидског осигурања; права на социјалну и здравствену заштиту и заштиту здравља на раду;

г) финансијски систем: уређивање пореског и царинског система, банкарског и система осигурања; јавног дуга по основу девизне штедње грађана; судских такси, локалних комуналних и административних такси, накнаде за одводњавање, накнаде за наводњавање, накнаде за коришћење водопривредних објеката и за вршење других услуга;

д) имовинско-правни односи: уређивање својинских права, услова за стицање својине и ограничења права својине у јавном интересу, експропријација, уређивање услова за давање на коришћење грађевинског земљишта у државној својини и др;

ђ) привреда: упис у регистар привредних субјеката; поступак приватизације друштвеног капитала и право на бесплатне акције; положај правних субјеката са аспекта законских услова и начина обављања привредних делатности, као и овлашћења Владе и других државних органа у ближем прописивању услова и поступка за обављање одређених делатности; поступак стечаја привредних друштава; безбедност и осигурање у саобраћају и др;

е) друге области: планирање и изградња објеката; систем образовања и васпитања, основне и средње школе; научноистраживачка делатност; породични односи;

ж) положај јединица локалне самоуправе: статутарна питања; уређивање органа јединица локалне самоуправе и њиховог рада, комуналних делатности, оснивање јавних предузећа од стране јединица локалне самоуправе и поверавање обављања комуналних делатности одређеним субјектима; планирање простора и насеља, поступак израде и доношења урбанистичких планова и других планских аката; постављање привремених објеката на јавним површинама; одређивање јавног грађевинског земљишта и критеријума за одређивање накнаде за уређивање и коришћење грађевинског земљишта у државној својини, комуналних и административних такси и других локалних јавних прихода; уређивање давања у закуп пословног простора; обављање јавног и ауто такси превоза на подручју општине, односно града и статус месне заједнице (уређивање организације, избора и рада органа месне заједнице; овлашћење за доношење општих аката месне заједнице и увођење месног самодоприноса).

1.1. Статистички показатељи рада на предметима

У 2010. години било је у раду укупно 799 предмета који носе ознаку IV, од којих је 459 пренетих из ранијих година, а 2010. године примљено 340. Од укупног броја предмета са ознаком IV решена су 283 предмета, а није решено 516 предмета. У 29 предмета Суд је одложио коначно одлучивање, ради прибављања допунских података и информација од значаја за одлучивање, ради даљег проучавања спорних питања на припремној седници, односно заузимања правних ставова Суда о одређеном спорном уставноправном питању које се поставило у односном предмету.

Структура решених предмета према врсти оспорених аката у 2010. години је следећа: закони – решен је 81 предмет; међународни уговори – решена су 2 предмета; уредбе и други акти Владе – решено је 26 предмета; акти других републичких органа – решено је 17 предмета; акти републичких фондова и завода решено је 6 предмета; статuti и други општи акти органа аутономних покрајина – решена су 2 предмета; статuti и други општи акти органа локалне самоуправе (општина и градова) и месних заједница – решено је 95 предмета (од којих су у 4 предмета били оспорени акти месних заједница); колективни уговори – решено је 5 предмета; акти привредних друштава – решено је 15 предмета; акти јавних служби (установа и јавних предузећа) решено је 14 предмета; општи акти организација синдиката и удружења – решено је 5 предмета; општи акти других субјеката – решено је 15 предмета.

Према врсти донетих аката Суда у разматраним предметима структура је следећа: донето је 60 одлука о утврђивању неуставности и/или незаконитости оспорених аката и 5 одлука о одбијању предлога за утврђивање неуставности и

незаконитости; 76 решења о неприхватању иницијатива за покретање поступка за утврђивање неуставности и незаконитости, 18 решења о обустави поступка, 18 решења о покретању поступка за оцену уставности и законитости, 1 решење о одређивању привремене мере, 6 закључака о застајању са поступком, односно решења којима је, поред осталог, одлучено о застајању са поступком; 12 закључака о окончању поступка и 101 закључак о одбацивању иницијатива; 31 закључак о достављању иницијатива, односно предлога на мишљење, односно одговор доносиоцу акта и обавештења Народној скупштини, у смислу члана 105. Закона о Уставном суду.

Према врсти оспорених аката у предметима у којима су донете одлуке, стање је следеће: 3 одлуке о утврђивању неуставности одредаба закона и 3 одлуке о одбијању предлога за оцењивање уставности закона, 3 одлуке о утврђивању неуставности и незаконитости уредаба, односно других општих аката Владе и 2 одлуке о одбијању предлога за оцену уставности и законитости уредби Владе, 2 одлуке о утврђивању неуставности и незаконитости аката других републичких органа и организација, 1 одлука о утврђивању неуставности и незаконитости општег акта АПВ, 38 одлука о утврђивању неуставности и незаконитости статута и других општих аката јединица локалне, као и месне самоуправе, 10 одлука о утврђивању неуставности и незаконитости општих аката привредних друштава, јавних служби, синдиката и удружења и 1 одлука о утврђивању неуставности и незаконитости колективног уговора (укупно 65 одлука).

Уставни суд је поводом поднетих иницијатива покренуо поступак у 16 предмета, од којих се 10 предмета односило на закон, 1 предмет на уредбу Владе, а 1 предмет на пропис других републичких органа, 3 предмета на општинске прописе и 1 на одлуку о месном самодоприносу.

У већем броју предмета по истакнутим захтевима за обуставу извршења појединачних аката или радњи предузетих на основу оспореног општег акта одлучено је одбацивањем захтева, јер је донета коначна одлука, а у мањем броју предмета је одбачен такав захтев, због непостојања претпоставки за вођење поступка и одлучивање о главној ствари.

1.2. Оцена уставности и законитости, као и сагласности са потврђеним међународним уговорима и општеприхваћеним правилима међународног права

Закони и други општи акти Народне скупштине

У предметима нормативне контроле које је решавао у току 2010. године у којима су оспорени закони и други општи акти Народне скупштине, Уставни суд је донео: 3 одлуке о утврђивању неуставности одредаба закона и 3 одлуке о одбијању предлога за утврђивање неуставности, односно несагласности закона са потврђеним међународним уговором; 35 решења о неприхватању иницијатива; 4 решења о обустави поступка и 5 решења о одбацивању захтева; 29 закључака о одбацивању иницијатива и 2 закључка о окончању поступка; 2 закључка о упућивању писама Народној скупштини у смислу одредбе члана 105. Закона о Уставном суду; 26 закључака о достављању Народној скупштини предлога или иницијатива за оцену уставности, ради давања одговора, односно мишљења поводом поднетих предлога, односно иницијатива (24 закључка поводом оспорених закона, у једном предмету Пословника Народне скупштине, а у једном потврђеног међународног уговора).

Суд је донео следеће утврђујуће одлуке:

- Одлуком ГУз-52/2008 од 21. априла 2010. године Суд је утврдио да одредбе члана 47. Закона о локалним изборима („Службени гласник РС”, број 129/07), којима је уведен институт „бланко оставке“, нису у сагласности са Уставом и потврђеним међународним уговорима, као и да су неуставне одредбе члана 43. истог закона, за које је самостално покренуо поступак оцене уставности, јер су у логичкој и системској вези са одредбама члана 47;

- Одлуком ГУз-74/2010 од 9. септембра 2010. године Суд је утврдио да је одредба члана 104. став 4. Закона о планирању и изградњи („Службени гласник РС”, бр. 72/09 и 81/09) несагласна са одредбама чл. 21. и 58. Устава које јемче једнакост грађана пред Уставом и законом и право на мирно уживање својине и других имовинских права стечених на основу закона;

- Одлуком ГУз-231/2009 од 22. јула 2010. године Суд је утврдио да нису у сагласности са Уставом и потврђеним међународним уговорима следеће одредбе Закона о изменама и допунама Закона о јавном информисању („Службени гласник РС”, број 71/09): одредба члана 1. став 1. којом је у члану 14. Закона о јавном информисању („Службени гласник РС”, бр. 43/03 и 61/05) додат нови став 1. и то у делу који гласи: „Јавно гласило може основати домаће правно лице (оснивач јавног гласила)“, одредбе члана 2. којима је после члана 14. Закона о јавном информисању додат нови члан 14а и то ст. 5. до 7. овог члана, као и одредбе чл. 4. до 6. Закона. Истом Одлуком Уставни суд је, у тачки 2. изреке, одбио предлог и није прихватио иницијативу за утврђивање неуставности и несагласности са потврђеним међународним уговорима одредаба члана 1. оспореног Закона у делу који се односи на другу реченицу новододатог става 1. члана 14. Закона о јавном информисању и одредаба члана 2. Закона у делу који се односи на ст. 1. до 4. новододатог члана 14а, на став 1. новододатог члана 14б и на новододати члан 14в Закона о јавном информисању, а у тачки 3. одбацио захтев за обуставу извршења појединачног акта или радње која је предузета на основу Закона.

У три предмета Суд је одлуком одбио предлоге за утврђивање неуставности, односно несагласности са одредбама потврђених међународних уговора одредаба закона и то:

- у предмету ГУ-166/2006 - одредаба члана 17. став 1. и члана 63. Закона о радиодифузији („Службени гласник РС”, бр. 42/02, 97/04, 76/05 и 79/05) - (седница од 15. јула 2010. године);

- у предмету ГУ-347/2005 - одредбе члана 4. став 1. Породичног закона („Службени гласник РС”, број 18/05) - (седница од 22. јула 2010. године) и

- у предмету ГУ-70/2006 - одредбе члана 42. став 1. Закона о научноистраживачкој делатности („Службени гласник РС”, број 110/05) - (седница од 7. октобра 2010. године).

Суд је решењем покренуо поступке за оцењивање уставности одредаба закона у следећим предметима:

- у предмету ГУз-231/2009 – одредбе члана 2. Закона о изменама и допунама Закона о јавном информисању („Службени гласник РС”, број 71/09) у делу којим је после члана 14. Закона о јавном информисању („Службени гласник РС”, бр. 43/03 и 61/05) додат нови члан 14б и то у односу на став 2. члана 14б Закона, као и одредбе члана 7. Закона о изменама и допунама Закона о јавном информисању, које прописују да министар надлежан за послове јавног информисања ближе уређује начин вођења регистра јавних гласила, рок за доношење тог прописа и обавезе оснивача јавних гласила да поднесу пријаве за упис у Регистар (седница од 22. јула 2010. године),

- у предмету IУз-164/2008 - одредаба члана 277. Закона о здравственој заштити („Службени гласник РС“, бр. 107/05 и 72/09-др. закон) - (седница од 18. новембра 2010. године),

- у предмету IУз-198/2009 - одредбе члана 73. став 2. Закона о изменама и допунама Закона о заштити животне средине („Службени гласник РС“, број 36/09) - (седница од 25. новембра 2010. године),

- у предмету IУз-74/2010 - одредбе члана 104. став 4. Закона о планирању и изградњи („Службени гласник РС“ бр. 72/09 и 81/09) - (седница од 9. јуна 2010, а одлуку у овом предмету Суд је донео на седници од 9. септембра 2010. године),

- у предмету IУ-117/2007 - одредаба члана 8. став 10, члана 11а став 5, члана 11б став 6. и члана 24. став 4. Закона о оружју и муницији ("Службени гласник РС", бр. 9/92, 53/93, 67/93, 48/94, 44/98, 39/03, 85/05 и 101/05) - (седница од 7. октобра 2010. године) и

- у предмету IУз-1442/2010 - одредбе члана 18. Закона о штрајку ("Службени гласник РС", број 101/05) - (седница од 30. септембра 2010. године).

Уставни суд у 35 предмета није прихватио иницијативе, односно одбацио је захтеве за оцену уставности закона, односно за оцену сагласности одредаба појединих оспорених закона са потврђеним међународним уговорима и то: одредаба члана 32. став 6. и члана 185. ст. 1. и 2. Закона о стечајном поступку ("Службени гласник РС", бр. 84/04 и 85/05) – предмет IУ-280/2006; одредаба члана 84. Закона о Уставном суду ("Службени гласник РС", број 109/07) - предмет IУз-252/2009; одредаба члана 9. ст. 5. и 6. Закона о банкама ("Службени гласник РС", број 107/05) - предмет IУз-21/2006; одредаба чл. 112. и 113. Закона о запошљавању и осигурању за случај незапослености ("Службени гласник РС", бр. 71/03 и 84/04) - предмет IУ-103/2007; одредаба чл. 52. и 53. Закона о судијама ("Службени гласник РС", бр. 63/01, 42/02, 17/03, 25/03, 27/03, 29/04, 35/04, 44/04, 61/05, 101/05 и 46/06) - предмет IУз-131/2009; одредаба чл. 1. до 3. Закона о седиштима и подручјима судова и јавних тужилаштава ("Службени гласник РС", број 116/08) - предмет IУз-77/2009; одредбе члана 85. став 1. Закона о Уставном суду („Службени гласник РС“, број 109/07) - предмет IУз-106/2009; одредбе члана 59. став 14. Закона о основама система образовања и васпитања ("Службени гласник РС", број 72/09) - предмет IУз-263/2009; одредбе члана 51. став 2, у делу који се односи на правосудни додатак, Закона о судским таксама ("Службени гласник РС", бр. 28/94, 53/95, 16/97, 34/01, 9/02, 61/05 и 11/08) - предмет IУз-45/2008; одредбе члана 137. став 2. Закона о војној, радној и материјалној обавези ("Службени гласник РС", број 88/09) - предмет IУз-303/2009; одредбе члана 79. став 2. Закона о јавном тужилаштву ("Службени гласник РС", број 116/08) - предмет IУз-213/2009; одредбе члана 84. став 2. Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС", бр. 125/04 и 111/09) - предмет IУз-824/2010; одредбе члана 145. Закона о основној школи ("Службени гласник РС", бр. 50/92, 53/93, 67/93, 48/94, 66/94, 22/02, 62/03 и 101/05) - предмет IУз-1/2009; одредбе члана 65. став 7. Закона о јавном информисању ("Службени гласник РС", бр. 43/03, 61/05 и 71/09) - предмет IУ-73/2006; одредбе члана 10. Закона о Акцијском фонду ("Службени гласник РС", бр. 38/01 и 45/05) - предмет IУ-36/2007; одредаба члана 24. Закона о обавезном осигурању у саобраћају ("Службени гласник РС", број 51/09) - предмет IУз-205/2009; одредбе члана 39. став 2. Закона о јавном информисању ("Службени гласник РС", бр. 43/03, 61/05 и 71/09) - предмет IУз-262/2009; одредаба чл. 28, 30, 31, 32. и 35, члана 39. став 2. тач. 1. и 3, члана 53. став 4, члана 62. ст. 2. и 3, члана 239. став 2, члана 303в став 3, члана 303г став 8. и члана 308а Закона о прекршајима ("Службени гласник РС", број 44/89, "Службени гласник РС", бр. 21/90, 11/92, 6/93, 20/93, 53/93, 67/93, 28/94, 16/97, 37/97, 36/98, 44/98, 62/01, 65/01 и 55/04) -

предмет ГУ-19/2007; одредбе члана 272. Закона о прекршајима ("Службени гласник СРС", број 44/89, "Службени гласник РС", бр. 21/90, 11/92, 6/93, 20/93, 53/93, 67/93, 28/94, 16/97, 37/97, 36/98, 44/98, 62/01, 65/01 и 55/04) - предмет ГУз-354/2009; одредаба члана 24. став 1. и члана 182. став 5. Царинског закона ("Службени гласник РС", бр. 73/03, 61/05, 85/05, 62/06, 9/10 и 18/10) - предмет ГУ-74/2007; одредаба члана 79. ст. 1, 2, 5, 6. и 7. Закона о енергетици ("Службени гласник РС", број 84/04) - предмет ГУз-104/2009; одредбе члана 37. Закона о јавном информисању ("Службени гласник РС", бр. 43/03, 61/05 и 71/09) - предмет ГУз-228/2009; одредаба члана 231. став 1. и члана 244. став 5. Закона о пензијском и инвалидском осигурању ("Службени гласник РС", бр. 34/03, 64/04, 84/04, 85/05 и 101/05) и члана 77. став 1. Закона о изменама и допунама Закона о пензијском и инвалидском осигурању ("Службени гласник РС", број 85/05) - предмет ГУ-342/2005; одредаба члана 110. став 1. тачка 3. и става 3. и чл. 111. и 168. Закона о полицији ("Службени гласник РС", број 101/05) - предмет ГУз-13/2008; одредаба чл. 7, 9. и 11, члана 15. ст. 1. и 2. и чл. 16. и 35. Закона о експропријацији ("Службени гласник РС", бр. 53/95, 23/01 и 20/09) - предмет ГУз-229/2009; неуставности Закона о отпису камате на доспеле обавезе по основу одређених пореза и доприноса за обавезно социјално осигурање ("Службени гласник РС", број 102/08) - предмет ГУз-35/2009; одредбе члана 55. став 1. Закона о пензијском и инвалидском осигурању ("Службени гласник РС", бр. 34/03, 64/04, 84/04, 85/05, 101/05, 63/06 и 5/09) - предмет ГУз-40/2010; одредаба члана 8. став 1. тачка 5), члана 11а став 3. и члана 25. став 3. Закона о оружју и муницији ("Службени гласник РС", бр. 9/92, 53/93, 67/93, 48/94, 44/98, 39/03, 85/05 и 101/05) - предмет ГУ-117/2007; одредаба члана 12а Закона о приватизацији ("Службени гласник РС", бр. 38/01, 18/03, 45/05, 123/07 и 30/10); одредбе члана 264. став 5. тачка 8) Закона о безбедности саобраћаја на путевима ("Службени гласник РС", број 41/09 и 53/10) - предмет ГУз-329/2009; одредаба члана 41а. Закона о приватизацији ("Службени гласник РС", бр. 38/01, 18/03, 45/05, 123/07 и 30/10) - предмет ГУз-1/2010; одредаба члана 25. став 1. тач. 3) и 4) Закона о праву на бесплатне акције и новчану накнаду коју грађани остварују у поступку приватизације ("Службени гласник РС", бр. 123/07 и 30/10) - предмет ГУз-220/2009; одредбе члана 24. став 2. Закона о здравственој исправности животних намирница и предмета опште употребе ("Службени лист СФРЈ", број 53/91, „Службени лист СРЈ“, бр. 24/94, 28/96 и 37/02 и "Службени гласник РС", бр. 79/05 и 101/05) - предмет ГУз-168/2009; одредбе члана 74. Закона о приватизацији ("Службени гласник РС", бр. 38/01, 18/03, 45/05, 123/07 и 30/10) - предмет ГУз-42/2010; одредбе члана 29. Закона о здравственој заштити („Службени гласник РС“, бр. 107/05 и 72/09- други закон) - предмет ГУз-214/2009; одредбе члана 84. став 1. Закона о Уставном суду („Службени гласник РС“, број 109/07) - предмет ГУз-1047/2010; одредаба члана 2, члана 4. став 4. и чл. 17. и 25. Закона о регулисању јавног дуга Савезне Републике Југославије по уговорима о девизним депозитима грађана ороченим код Дафимент банке А.Д. Београд, у ликвидацији и по девизним средствима грађана положеним код Банке приватне привреде Црне Горе д.д. Подгорица ("Службени лист СРЈ", бр. 36/02 и "Службени гласник РС", број 101/05) - предмет ГУ-260/2003; одредаба члана 24. и члана 27а ст. 1. и 2. Закона о порезима на употребу, држање и ношење добара ("Службени гласник РС", бр. 26/01, 80/02 и 43/04) - предмет ГУ-11/2008; одредбе члана 31а став 1. тачка 2) Закона о порезима на имовину ("Службени гласник РС", бр. 26/01, 45/02, 80/02, 135/04 и 61/07) - предмет ГУз-158/2008; одредаба чл. 8. и 9. Закона о привредним коморама („Службени гласник РС“, бр. 65/01 и 36/09) - предмет ГУ-94/2006 и одредаба члана 104. Закона о пензијском и инвалидском осигурању („Службени гласник РС“, бр. 34/03, 64/04, 84/04, 85/05, 101/05 и 63/06) - предмет ГУз-119/2009.

Суд је у предмету ГУз-33/2009, у којем је тражена оцена уставности Закона о средствима у својини Републике Србије ("Службени гласник РС", бр. 53/95, 3/96, 54/96, 32/97 и 101/05), на седници од 9. јуна 2010. године, донео закључак о застајању са поступком и дао могућност Народној скупштини да до 31. децембра 2010. године Закон усагласи с Уставом.

У предмету ГУз-849/2010 Суд је, на седници одржаној 20. маја, донео решење којим је обуставио извршење појединачног акта или радње која је предузета на основу одредаба члана 82. Закона о Агенцији за борбу против корупције („Службени гласник РС", број 97/08). Суд је, у смислу члана 33. Закона о Уставном суду, доставио Народној скупштини на одговор предлог за оцену уставности одредаба члана 82. Закона о Агенцији за борбу против корупције. У вези са тим, на седници 18. новембра 2010. године, Суд је обуставио поступак за оцену уставности одредаба члана 82. Закона о Агенцији за борбу против корупције, јер су у току поступка наведене одредбе Закона престале да важе ступањем на снагу Закона о изменама и допунама Закона о Агенцији за борбу против корупције („Службени гласник РС", број 53/10), а предлагачи су одустали од предлога за утврђивање њихове неуставности, док је поступак пред Уставним судом у предмету ГУз- 1239/2010 у току, јер предлог закључка да се из овог предмета издвоји поступак у делу који се односи на оцену уставности одредаба члана 28. ст. 3, 5. и 9, члана 30. став 6, члана 31. ст. 2. и 7. и члана 82. ст. 2. и 3. Закона о Агенцији за борбу против корупције ("Службени гласник РС", бр. 97/08 и 53/10), као и да се донесе одлука којом би се утврдило да одредба члана 29. став 3. Закона о изменама и допунама Закона о Агенцији за борбу против корупције ("Службени гласник РС", број 53/10) није у сагласности с Уставом и потврђеним међународним уговором, није усвојен на седници од 22. децембра 2010. године, јер није добио потребну већину гласова. Суд је укинуо меру обуставе извршења појединачног акта или радње предузете на основу одредаба члана 82. наведеног Закона, која је била уведена претходно поменути решењем Уставног суда ГУз-849/10 од 20. маја 2010. године, с обзиром да су, престанком важења одредаба Закона, престали и разлози због којих је мера била уведена.

Суд је у једном предмету нормативне контроле 18. фебруара 2010. године (у којем је поднета иницијатива за покретање поступка за утврђивање неуставности одредаба члана 2. став 1. и члана 57. Правилника о решавању стамбених потреба запослених у Друштву за истраживање, производњу, прераду, дистрибуцију и промет нафте и нафтних деривата и истраживање и производњу природног гаса "Нафтна индустрија Србије" а.д. Нови Сад, број 40/17 од 12. октобра 2006. године, са изменама и допунама од 10. маја 2007. године и 6. новембра 2008. године), усвојио предлог за преиспитивање Решења Уставног суда број ГУ-140/2007 од 26. новембра 2009. године.

Суд је, такође, у смислу одредбе члана 105. Закона о Уставном суду, у предметима у којима је вршио оцену уставности закона, односно уставности и законитости акта јединице локалне самоуправе, одлучио да обавести Народну скупштину о проблемима остваривања уставности у примени Закона о здравственој исправности животних намирница и предмета опште употребе и Закона о бањама, као и о проблемима остваривања уставности и законитости у области коју уређује Закон о мировању и отпису дуга по основу доприноса за обавезно здравствено осигурање и закони слични овом закону.

Међународни уговори

У предметима оцене уставности потврђених међународних уговора, Уставни суд је у једном предмету одлучио доношењем Решења ГУм-279/2006 од 16. децембра

2010. године, којим није прихватио иницијативе за покретање поступка за утврђивање неуставности одредбе члана 2. Закона о ратификацији Споразума између Савезне Републике Југославије и Босне и Херцеговине о социјалном осигурању („Службени лист СЦГ – Међународни уговори“, број 7/03), у делу који се односи на одредбе члана 36. и члана 42. став 1. Споразума, а у једном предмету је окончао поступак, јер је подносилац повукао иницијативу. Народној скупштини достављене су на мишљење иницијативе за покретање поступка за оцену уставности два потврђена међународна уговора чије одредбе су оспорене, од којих је један решен у току године.

Уредбе и други акти Владе

У предметима у којима су оспорене уредбе и други акти Владе, Уставни суд је донео: 3 одлуке о утврђивању неуставности, односно незаконитости и 2 одлуке о одбијању предлога; 13 решења о неприхватању иницијатива; 1 решење о обустави поступка, 5 закључака о одбацивању иницијатива и 2 закључка о обустави поступка. У једном предмету Суд је донео закључак о упућивању писма Народној скупштини, у смислу одредбе члана 105. Закона о Уставном суду, а у 3 предмета решење о покретању поступка је упућено Влади, ради давања одговора, односно мишљења поводом поднетих предлога, односно иницијатива.

Суд је донео следеће одлуке којима је утврдио несагласност са Уставом, односно законом:

- Одлуком IY-412/2003 од 16. априла 2010. године („Службени гласник РС“, број 56/2010) Суд је утврдио да су Закључком Владе 05 број 02-4586/03-001 од 17. јула 2003. године уређени односи који се у смислу одредаба чл. 21, 69, 88, 97, 98 и 99, 143, 150. и 182. Устава уређују законом, чиме су прекорачена овлашћења Владе утврђена одредбама чл. 122, 123. и 124. Устава у погледу доношења аката за извршавање закона;

- Одлуком IY-85/2007 од 30. септембра 2010. године („Службени гласник РС“, број 87/2010) Суд је утврдио да Уредба о штрајку полицијских службеника („Службени гласник РС“, број 71/07) није у сагласности са Уставом и законом, јер је оценио да су, противно одредбама чл. 61. и 123. Устава, оспореном Уредбом, прекорачењем овлашћења доносиоца, прописани услови за остваривање права на штрајк полицијских службеника и

- Одлуком IY-63/2007 од 18. новембра 2010. године („Службени гласник РС“, број 1/11) Суд је утврдио да одредба члана 7. став 3. Уредбе о коефицијентима за обрачун и исплату плата у Управи за извршење заводских санкција („Службени гласник РС“, бр. 16/07 и 21/09) није у сагласности са Уставом и законом.

У 2 предмета Суд је одлуком одбио предлоге за утврђивање неуставности, односно незаконитости одредаба аката Владе и то:

- у предмету IY-115/2002 Суд је 21. октобра 2010. године одбио предлоге и није прихватио иницијативе за утврђивање неуставности и незаконитости одредаба члана 2. Уредбе о изменама и допунама Уредбе о коефицијентима за обрачун и исплату плата запослених у јавним службама („Службени гласник РС“, број 30/02), у делу у коме су утврђени коефицијенти за обрачун и исплату плата запослених у социјалној заштити; одредаба члана 1. Уредбе о изменама и допунама Уредбе о коефицијентима за обрачун и исплату плата запослених у јавним службама („Службени гласник РС“, број 61/03), у делу у коме су утврђени коефицијенти за обрачун и исплату плата запослених у вишем и високом образовању, као и одредаба члана 1. Уредбе о изменама и допунама Уредбе о коефицијентима за обрачун и исплату плата запослених у јавним службама („Службени гласник РС“, број 5/05), у делу у коме су утврђени коефицијенти за обрачун и исплату плата запослених у култури. Захтев за оцењивање уставности и

законитости одредаба члана 2. тач. 1) и 13) ал. 4. и 5. Уредбе о коефицијентима за обрачун и исплату плата запослених у јавним службама ("Службени гласник РС", бр. 44/01, 15/02, 30/02, 32/02, 69/02, 78/02, 61/03, 121/03, 130/03, 67/04, 120/04, 5/05 и 26/05) Суд је одбацио јер је утврдио да је о њима већ одлучивао и

- у предмету ГУ-229/2006 Суд је 11. новембра 2010. године одбио предлоге и није прихватио иницијативе за оцену уставности и законитости одредаба члана 2. тач. 2. до 5. и тачке 12. Уредбе о коефицијентима за обрачун и исплату плата запослених у јавним службама ("Службени гласник РС", бр. 44/01, 15/02, 30/02, 32/02, 69/02, 78/02, 61/03, 121/03, 130/03, 67/04, 120/04, 5/05, 26/05, 81/05, 105/05, 109/05, 27/06, 32/06 и 58/06) и закључака Владе 05 број 120-8133/05 од 22. децембра 2005. године и 05 број 120-3574/06 од 15. јуна 2006. године. Суд је одбацио захтев за оцењивање уставности и законитости одредаба члана 2. тачка 1) Уредбе о коефицијентима за обрачун и исплату плата запослених у јавним службама, јер је утврдио да је о њима већ одлучивао.

Уставни суд у 13 предмета није прихватио иницијативе, односно одбацио је захтеве за оцену уставности и законитости аката Владе и то: одредаба члана 5. Уредбе о изменама и допунама Уредбе о критеријумима за формирање цена лекова ("Службени гласник РС", број 84/08) и чл. 1. и 2. Уредбе о изменама и допунама Уредбе о критеријумима за формирање цена лекова ("Службени гласник РС", број 113/08) – предмет ГУп-48/2009; одредбе члана 3. Уредбе о поступку евиденције запослених и бивших запослених који имају право на пренос акција без накнаде ("Службени гласник РС", бр. 3/08 и 31/08) - предмет ГУп-209/2008; Уредбе о утврђивању Програма развоја планинског туризма на подручју Старе планине ("Службени гласник РС", број 85/07) - предмет ГУ-3/2008; одредбе члана 1. став 2. Уредбе о средствима посебне намене ("Службени гласник РС", број 82/08) - предмет ГУп-244/2009; одредбе члана 1. став 2. Уредбе о одређивању средстава за посебне намене за потребе Безбедносно-информативне агенције („Службени гласник РС“, број 21/09) - предмет ГУп-245/2009; одредбе члана 7. став 2. Уредбе о средствима за посебне намене ("Службени гласник РС", број 29/05) - предмет ГУп-243/2009; Уредбе о висини накнаде за коришћење вода, накнаде за заштиту вода и накнаде за извађени материјал из водотока за 2008. годину ("Службени гласник РС", број 29/08) - предмет ГУп-221/2009; Уредбе о висини накнаде за коришћење вода, накнаде за заштиту вода и накнаде за извађени материјал из водотока за 2009. годину ("Службени гласник РС", број 88/09) - предмет ГУп-320/2009; члана 2. Уредбе о изменама Уредбе о начину и условима остваривања права на пензијско и инвалидско осигурање и на накнаду због престанка запослења брачног друга професионалног официра, односно професионалног подофицира ("Службени лист Србије и Црне Горе", број 37/05) - предмет ГУп-142/2008; Уредбе о одређивању делатности код чијег обављања не постоји обавеза евидентирања промета преко фискалне касе ("Службени гласник РС", број 18/09) - предмет ГУп-121/2009; одредбе члана 9. Уредбе о изменама Уредбе о решавању стамбених потреба изабраних, постављених и запослених лица код корисника средстава у државној својини („Службени гласник РС“, број 68/09) - предмет ГУп-264/2009 и одредбе члана 3а Уредбе о коефицијентима за обрачун и исплату плата запослених у јавним службама ("Службени гласник РС", бр. 44/01, 15/02, 30/02, 32/02, 69/02, 78/02, 32/06, 58/06, 82/06, 106/06, 10/07, 40/07, 60/07, 91/07, 106/07, 7/08, 9/08, 24/08, 26/08 и 31/08) - предмет ГУп-185/2009.

У једном предмету Суд није прихватио иницијативу за покретање поступка за утврђивање незаконитости одлуке о распуштању скупштине јединице локалне самоуправе (предмет ГУп-192/2009).

У предмету IУп -127/2008 Суд је 22. децембра 2010. године обуставио поступак за оцену уставности одредбе члана 1. Уредбе о изменама и допунама Уредбе о заштити имовине делова предузећа чије је седиште на територији бивших република СФРЈ ("Службени гласник РС", број 61/08); одредаба чл. 2 до 5. Уредбе о измени Уредбе о заштити имовине делова предузећа чије је седиште на територији бивших република СФРЈ ("Службени гласник РС", број 109/08) и Уредбе о допунама Уредбе о заштити имовине делова предузећа чије је седиште на територији бивших република СФРЈ ("Службени гласник РС", број 14/09).

Суд је решењем покренуо поступак у 3 предмета у којима је тражена оцена уставности и законитости аката Владе: Уредбе о штрајку полицијских службеника ("Службени гласник РС", број 71/07) - предмет IУ-85/2007; Одлуке о вршењу оснивачких права у Директорату цивилног ваздухопловства државе Србије и државе Црне Горе ("Службени гласник РС", број 53/06) - истим Решењем Суд је одредио застајање са поступком за оцену уставности и законитости Правилника о начину обрачуна и висини накнада за услуге које пружа Директорат цивилног ваздухопловства Републике Србије ("Службени гласник РС", бр. 30/08, 95/08, 104/08 – исправка и 1/10) до доношења одлуке у овом поступку - предмет IУо -219/2009 и Уредбе о поступању државних органа, организација и правних лица према неактивним привредним субјектима брисаним из регистра привредних субјеката ("Службени гласник РС", број 49/06) - предмет IУ-223/2006.

Прописи и други акти министарстава и других републичких органа и организација

У предметима у којима је одлучивао о уставности и законитости општих аката републичких органа и организација, Уставни суд је донео 2 одлуке, 7 решења о неприхватању иницијатива и 10 закључака о одбацавању иницијатива или обустављању поступка.

Донете одлуке су следеће:

- у предмету IУ-49/2006 Суд је 15. јула 2010. године утврдио да одредбе члана 10. ст. 2 и 3, члана 12. ст. 1. и 2. и члана 13. Правилника о изменама и допунама Правилника о ближим условима и начину остваривања права на финансијску подршку породици са децом ("Службени гласник РС", број 17/06), који је донео министар рада, запошљавања и социјалне политике, нису у сагласности са законом и

- у предмету IУ-24/2006 Суд је 14. октобра 2010. године утврдио да Директива о пословима који су неспојиви са службеном дужношћу запослених и постављених лица у Пореској управи, број 110-47/2005-05 од 27. децембра 2005. године, коју је издао директор Пореске управе, није у сагласности са Уставом и законом.

Доношењем решења о неприхватању иницијатива за покретање поступка за утврђивање неуставности и незаконитости оспорених аката републичких органа и организација Суд је одлучио у следећим предметима у којима је тражена оцена: члана 18. став 2. Правилника о начину и поступку процене ризика на радном месту и у радној околини ("Службени гласник РС", бр. 72/06 и 84/06 - исправка) – предмет IУп-169/2009; Правилника о давању службених станова у закуп запосленима у Министарству одбране и Војсци Србије ("Службени војни лист", бр. 31/04 и 33/06) – предмет IУ-147/2007; тачке 4. став 4. Упутства о методологији утврђивања трошкова школовања и цена за обрачун тих трошкова и поступку наплате укупних трошкова школовања ("Службени војни лист", број 17/02) и тачке 2. став 2. Упутства о методологији утврђивања трошкова школовања и цена за обрачун тих трошкова и

поступку наплате укупних трошкова школовања ("Службени војни лист", број 29/04) у делу који гласи: „трошкови из тачке 3. став 2. алинеја 1. овог упутства се утврђују у висини која је одређена прописима у којима је ближе регулисана област на коју се односе ти трошкови и цене за њихов обрачун“ – предмет ГУ-124/2007; члана 16, члана 19. став 2, члана 26. ст. 1, 2. и 4. и став 6, чл. 27. и 28, члана 29. став 3, члана 33. ст. 2. и 4. и члана 37. став 1. Правилника о регистрацији моторних и прикључних возила ("Службени гласник РС", бр. 130/07, 17/08 и 72/08) – предмет ГУп-85/2008; члана 101. тач. 333. до 344. Правилника о унутрашњем уређењу и систематизацији радних места у Министарству пољопривреде, шумарства и водопривреде бр. 110-00-133/2009-09 од 07.07.2009. - предмет ГУо-314/2009; члана 3. Правилника о висини накнада и трошкова за издавање лиценце и одобрења ("Службени гласник РС", број 58/06) – предмет: ГУ-123/2007 и Правилника о радним местима, односно пословима на којима се стаж осигурања рачуна са увећаним трајањем ("Службени гласник РС", бр. 105/03, 126/04, 93/05, 3/07, 8/07, 56/07 и 23/08) – предмет ГУл-99/2009.

Приликом разматрања оспорених општих аката републичких органа и организација, Суд је у току године одлучио да застане са поступком у 4 предмета и то: у предмету ГУо-219/2009 у којем је оспорен Правилник о начину обрачуна и висини накнада за услуге које пружа Директорат цивилног ваздухопловства; у предмету ГУо-238/2009 у којем је оспорен Правилник о условима и поступку издавања уверења о оспособљености за обављање јавног авио-транспорта; у предмету ГУо-341/2009 у којем је оспорен Правилник о условима за производњу ваздухоплова, мотора, елисе и ваздухопловног производа или њихових делова (ЈАР 21) и у предмету ГУо-342/2009 у којем је оспорен Правилник о обезбеђивању континуиране пловидбености ваздухоплова и ваздухопловних производа, а све до доношења коначне одлуке у поступку за оцену уставности и законитости Одлуке о вршењу оснивачких права у Директорату цивилног ваздухопловства државе Србије и државе Црне Горе ("Службени гласник РС", број 53/06) у предмету ГУо-219/2009.

Општи акти органа аутономних покрајина

У току 2010. године решена су 2 предмета у којима су оспорени акти аутономних покрајина и то у једном доношењем одлуке, а у другом – закључка о одбацивању иницијативе због недостатка процесних претпоставки за вођење поступка и одлучивање.

Одлуком ГУ-394/2005 од 22. јуна 2010. године Суд је утврдио да одредба члана 6. став 3. Одлуке о ближе уређивању појединих питања службене употребе језика и писама националних мањина на територији Аутономне покрајине Војводине („Службени лист АПВ", бр. 8/03 и 9/03), није у сагласности са законом. Истом одлуком Суд није прихватио иницијативу за покретање поступка за утврђивање незаконитости одредбе члана 6. став 4. наведене одлуке, јер је оценио да у границама овлашћења утврђених законом предвиђа могућност да се на језику националне мањине исписују називи места и други географски називи, називи улица и тргова, називи органа, саобраћајни знаци, обавештења и упозорења за јавност и други јавни натписи у насељу или месној заједници и у случају кад су језик и писмо националне мањине у службеној употреби само на делу територије јединице локалне самоуправе, а обуставио је поступак за оцену законитости одредбе члана 7. оспорене одлуке, јер је у току поступка престала да важи одредба члана 7. став 3. Закона о службеној употреби језика и писама у односу на коју је тражена оцена законитости.

Суд је у предмету ГУа-360/2009, на седници 18. фебруара 2010. године, донео закључак да се, у смислу члана 33. став 1. и члана 107. став 1. Закона о Уставном суду,

Скупштини Аутономне покрајине Војводине достави на одговор предлог за оцену уставности и на мишљење иницијатива за покретање поступка за оцену уставности Статута Аутономне Покрајине Војводине („Службени лист АПВ”, број 17/09).

Статути и други општи акти органа локалне самоуправе
и месне самоуправе

Велики број предмета по којима је Суд поступао у току 2010. године односио се на оцењивање уставности и законитости општих аката органа јединица локалне самоуправе. Од разматраних 95 предмета, Суд је у 2 предмета одлучивао о законитости одредаба статута општине, у 2 предмета о законитости одредаба пословника скупштине општине, односно привременог органа општине, у 87 предмета је разматрао друге опште акте органа локалне самоуправе, у 4 предмета опште акте месних заједница, а у једном предмету је донео закључак о застајању са поступком.

Оспорени акти у 87 предмета, посматрано по областима, односили су се на: грађевинско земљиште (20), уређење простора и урбанистичко планирање (22), комуналне делатности (22), заштиту животне средине (10), локалне таксе и накнаде (8), паркирање (7), организацију и систематизацију у општинској управи (4), делатност аутотакси превоза (3) и друге области (закуп пословног простора, буџет, социјалну заштиту, решавање стамбених потреба, правну помоћ, цене комуналних услуга и др).

У наведеним предметима Суд је донео 38 одлука утврђивању неуставности и незаконитости одредаба оспорених општих аката, 10 решења о неприхватању иницијативе, односно предлога, 9 решења и 3 закључка о обустави поступка и 34 закључка о одбацивању иницијатива због недостатка процесних претпоставки.

Суд је, као што је наведено, донео 38 одлука о утврђивању неуставности и незаконитости одредаба статута и других општих аката јединица локалне самоуправе. а то су:

- Одлука ГУ-446/2004 од 18. фебруара 2010. године ("Службени гласник РС", број 35/10), којом је утврђено да су одредбе члана 9. ст. 2. и 3. Статута општине Бачка Топола („Службени лист општине Бачка Топола“, бр. 6/02, 10/02, 12/02, 4/03, 3/04, 14/04 и 2/06) у време важења биле у супротности са Законом о службеној употреби језика и писма и Законом о правима и слободама националних мањина;

- Одлука ГУ-116/2008 од 18. фебруара 2010. године ("Службени гласник РС", број 22/10), којом је утврђено да одредбе чл. 4, 7. и 13. Одлуке о поверавању права коришћења природног лековитог фактора у Сокобањи („Службени лист општина", бр. 8/02 и 13/02), коју је донела Скупштина општине Сокобања, нису у сагласности са Уставом и законом. Суд је такође утврдио да је скупштина општине наведеним одредбама прекорачила овлашћења утврђена Уставом и законом прописујући надлежност Републичке управе јавних прихода, а одредбу која утврђује ступање Одлуке на снагу даном доношења оценио несагласном са одредбом члана 196. Устава, која прописује обавезу објављивања општих аката пре ступања на снагу;

- Одлука ГУл-45/2009 од 18. фебруара 2010. године ("Службени гласник РС", број 55/10), којом је утврђено да одредба члана 2. став 1. Одлуке о пружању правне помоћи, коју је донела Скупштина градске општине Палилула („Службени лист града Београда“, број 56/08), није у сагласности са Уставом;

- Одлука ГУл-19/2009 од 24. фебруара 2010. године ("Службени гласник РС", број 32/10), којом је утврђено да одредба члана 54. став 2. Одлуке о давању у закуп пословног простора и гаража на којима је носилац права коришћења општина Сомбор

(„Службени лист општине Сомбор“, бр. 4/2000, 3/02, 11/03, 2/08 и „Службени лист града Сомбора“, број 5/08), није у сагласности са Уставом.

- Одлука ГУо-212/2008 од 17. марта 2010. године ("Службени гласник РС", број 44/10), којом је утврђено да одредбе чл. 2. до 5, члана 6. ст. 2. до 4, члана 7, члана 8. став 3. и члана 9. Одлуке о моделу решења организације, конструкције финансирања обављања делатности стационарног саобраћаја – јавних паркиралишта у Новом Пазару („Службени лист општине Нови Пазар“, број 15/06), нису у сагласности са Уставом, Законом о локалној самоуправи, Законом о јавним предузећима и обављању делатности од општег интереса и Законом о комуналним делатностима;

- Одлука ГУо-59/2009 од 24. марта 2010. године ("Службени гласник РС", број 49/10), којом је утврђено да одредба члана 10. Одлуке о додатним облицима заштите трудница и породилца на територији града Београда („Службени лист града Београда“, број 1/09) у делу који гласи: „ова Одлука ступа на снагу наредног дана од дана објављивања“, није у сагласности са Уставом;

- Одлука ГУл-199/2009 од 6. априла 2010. године ("Службени гласник РС", број 51/10), којом је утврђено да одредбе члана 74. став 1. у делу који гласи: "по сопственој иницијативи" и става 4. Пословника Скупштине општине Пријепоље ("Службени гласник општине Пријепоље", број 5/09), нису у сагласности са Уставом и законом;

- Одлука ГУо-327/2009 од 16. априла 2010. године ("Службени гласник РС", број 44/10), којом је утврђено да Правилник о организацији и уређивању стационарног саобраћаја на територији општине Ћуприја ("Службени гласник општине Ћуприја", број 1/07), није у сагласности са Уставом и законом;

- Одлука ГУл-120/2008 од 29. априла 2010. године ("Службени гласник РС", број 52/10), којом је утврђено да одредбе члана 23, члана 25. у делу који гласи: "и заменика председника Скупштине општине", члана 39, члана 41. став 2, члана 48. став 1. у делу који гласи: "месне управе и", члана 51. став 2. и члана 52. став 1. у делу који гласи "месне управе и" Одлуке о изменама и допунама Статута општине Врбас („Службени лист општине Врбас", број 11/08), нису у сагласности са законом;

- Одлука ГУл-124/2009 од 29. априла 2010. године ("Службени гласник РС", број 52/10), којом је утврђено да одредба члана 7. став 2. Одлуке о облику и начину плаћања комуналних услуга („Општински службени гласник“, бр. 10/02 и 9/06), коју је донела Скупштина општине Чајетина, није у сагласности са законом;

- Одлука ГУл-140/2009 од 29. априла 2010. године ("Службени гласник РС", број 52/10), којом је утврђено да Одлука о оснивању привредног друштва за обављање делатности стационарног саобраћаја ("Службени гласник општине Ћуприја", бр. 5/06 и 10/06), није у сагласности са чл. 97. и 190. Устава и одредбама Закона о комуналним делатностима, Закона о локалној самоуправи и Закона о јавним предузећима и обављању делатности од општег интереса;

- Одлука ГУл-139/2009 од 13. маја 2010. године ("Службени гласник РС", број 53/10), којом је утврђено да одредбе члана 6. Правилника о унутрашњој организацији и систематизацији радних места у Градској управи за изворне и поверене послове локалне самоуправе града Новог Пазара број 02-120/08 од 30. децембра 2008. године у делу у коме су предвиђени алтернативни услови у погледу стручне спреме за обављање послова на радним местима под бр. 1.6, 1.7, 1.12, 1.14, 1.17, 1.20 до 1.23, 2.10, 2.17 до 2.19, 2.23, 2.24, 3.3, 3.4, 3.6, 3.8 до 3.12, 4.2, 4.6, 5.9, 6.5, 6.15, 7.5, 10.4, 10.8, 10.10, 11.8, 11.9, 11.12 до 11.17, 11.21, 11.22, 11.31, 11.32, 11.35 до 11.37, 12.2, 12.4, 12.7, 12.8, 14.1, 14.2 и 16.4, нису у сагласности са Уставом и законом;

- Одлука ГУл-235/2009 од 13. маја 2010. године ("Службени гласник РС", број 51/10), којом је утврђено да одредба члана 3. тачка 1. у делу који гласи: "пензије"

Одлуке о увођењу самодоприноса за насељено место Текија („Службени лист општине Крушевац“, број 8/00), није у сагласности са законом;

- Одлука ГУл-254/2009 од 13. маја 2010. године ("Службени гласник РС", број 52/10), којом је утврђено да нису у сагласности са Уставом и законом: Одлука о облику и начину непосредног изјашњавања грађана о увођењу самодоприноса у новцу на подручју општине Горњи Милановац ("Службени гласник општине Горњи Милановац, број 13/09); Одлука о увођењу самодоприноса у новцу на подручју општине Горњи Милановац ("Службени гласник општине Горњи Милановац", број 16/09) и Одлука број 4-01-1008709 од 31. августа 2009. године ("Службени гласник општине Горњи Милановац", број 16/09). С обзиром на утврђену неуставност и незаконитост наведене одлуке о начину изјашњавања грађана, на основу које је донета одлука о самодопринусу, Суд је утврдио и неуставност и незаконитост Одлуке о увођењу самодоприноса због незаконитог поступка доношења, а следствено томе и Одлуке о њеном проглашењу;

- Одлука ГУл-210/2008 од 20. маја 2010. године ("Службени гласник РС", број 52/10), којом је утврђено да одредбе члана 37. у делу који гласи: "ступа на снагу даном доношења, а" Пословника о раду Привременог органа општине Рума ("Службени лист општина Срема", број 8/08) и одредба члана 39. у делу који гласи: "ступа на снагу даном доношења, а" Пословника о раду Привременог органа општине Рума ("Службени лист општина Срема", број 23/08), у време важења нису биле у сагласности са Уставом;

- Одлука ГУл-216/2008 од 20. маја 2010. године ("Службени гласник РС", број 52/10), којом је утврђено да Одлука о измени Одлуке о одређивању јавног грађевинског земљишта на територији катастарске општине Стари Град („Службени лист града Београда“, број 24/06), у делу који се односи на катастарске парцеле бр. 710 и 713, није у сагласности са законом;

- Одлука ГУл-163/2009 од 20. маја 2010. године ("Службени гласник РС", број 52/10), којом је утврђено да одредба члана 5. Одлуке о комуналним делатностима („Службени лист општине Нови Пазар“, број 16/06), није у сагласности са законом;

- Одлука ГУл-323/2009 од 1. јула 2010. године ("Службени гласник РС", број 86/10), којом је утврђено да одредба члана 24. у делу који гласи: "Трошкови текућег и инвестиционог одржавања пословног простора као и зграде у којој се пословни простор налази, и" Одлуке о условима и поступку давања у закуп пословног простора којим управља Јавно предузеће „Пословни простор“ у Новом Саду („Службени лист града Новог Сада“, број 29/09), није у сагласности са Уставом и законом;

- Одлука ГУл-206/2009 од 8. јула 2010. године ("Службени гласник РС", број 97/10), којом је утврђено да Одлука о постављању привремених објеката на јавним површинама на подручју општине Баточина („Службени гласник општине Баточина“, бр. 14/08 и 2/09), није у сагласности са Уставом и законом;

- Одлука ГУ-11/2006 од 15. јула 2010. године ("Службени гласник РС", број 79/10), којом је утврђено да одредбе тарифног броја 5. тачка 3, тачка 4. подтачка 3) и тачка 5. Таксене тарифе локалних комуналних такса, која је била саставни део Одлуке о локалним комуналним таксама општине Брус ("Службени лист општине Брус", број 1/06), у време важења нису биле сагласне са Уставом и законом;

- Одлука ГУл-9/2009 од 22. јула 2010. године ("Службени гласник РС", број 79/10), којом је утврђено да Правилник о условима усаглашавања објекта са прекорачењем ("Општински службени гласник", број 5/08), који је донела Скупштина општине Јагодина и Правилник о допуни Правилника о условима усаглашавања

објеката са прекорачењем („Службени гласник града Јагодине“, број 6/08), нису у сагласности са законом;

- Одлука ГУл-305/2009 од 22. јула 2010. године ("Службени гласник РС", број 73/10), којом је утврђено да Одлука о измени и допуни Одлуке о утврђивању коефицијаната за обрачун и исплату плата изабраних, именованих и постављених лица ("Службени лист општине Блаце", број 4/09), није у сагласности с Уставом и законом;

- Одлука ГУл-123/2009 од 7. октобра 2010. године ("Службени гласник РС", број 96/10), којом је утврђено да одредба члана 2. Одлуке о измени Одлуке о грађевинском земљишту („Службени гласник општине Велико Градиште“, број 8/05), није у сагласности са Уставом;

- Одлука ГУл-296/2009 од 28. октобра 2010. године ("Службени гласник РС", број 97/10), којом је утврђено да одредба члана 2. Одлуке о изменама и допунама Одлуке о ауто такси превозу на територији општине Чачак („Службени лист општине Чачак“, број 2/08), у време важења није била у сагласности с Уставом и законом, као и да одредбе члана 3. став 3. и члана 16. став 1. тачка 14. Одлуке о изменама и допунама Одлуке о ауто такси превозу на територији општине Чачак ("Службени лист града Чачка", број 21/09), нису у сагласности са Уставом и законом;

- Одлука ГУл-335/2009 од 28. октобра 2010. године ("Службени гласник РС", број 97/10), којом је утврђено да одредбе члана 7. алинеја 10) и члана 56. Одлуке о ауто-такси превозу путника на територији града Крагујевца („Службени лист града Крагујевца“, бр. 16/07, 1/08 и 35/08), нису у сагласности са Уставом и законом;

- Одлука ГУл-191/2009 од 11. новембра 2010. године ("Службени гласник РС", број 1/11), којом је утврђено да Одлука о праву на накнаду трошкова за долазак и одлазак са рада за раднике Општинске управе и остале раднике којима се накнада трошкова превоза за долазак и одлазак са посла исплаћује из средстава буџета општине Бољевац („Службени лист општине Бољевац“, број 2/09), није у сагласности са законом;

- Одлука ГУ-212/2006 од 18. новембра 2010. године ("Службени гласник РС", број 2/11), којом је утврђено да одредба члана 3. став 1. Одлуке о утврђивању минимума процеса рада за време штрајка у предузећима и установама чији је оснивач Скупштина општине Љубовија, број 06-102/98-01 од 23. октобра 1998. године („Општински службени гласник“, број 14/98) у делу који гласи: „одржавање заједничких делова зграда, организација рада на пијацама и вашарима“ није у сагласности са законом;

- Одлука ГУл-29/2009 од 9. децембра 2010. године ("Службени гласник РС", број 29/11), којом је утврђено да одредба члана 24. став 3. Одлуке о снабдевању топлотном енергијом ("Службени гласник града Ваљева", број 19/08), коју је донела Скупштина града Ваљева и Методологија за утврђивање трошкова прикључка грејних инсталација објекта тарифног купца топлотне енергије на систем даљинског грејања ("Службени гласник града Ваљева“, број 23/08), коју је донео градоначелник града Ваљева, нису у сагласности са Уставом и законом и

- Одлука ГУ-270/2006 од 22. децембра 2010. године ("Службени гласник РС", број 12/11), којом је утврђено да одредбе члана 5. став 1. тачка 5. и члана 8. став 1. тачка 2. Одлуке о ауто-такси превозу на територији општине Пирот („Службени лист града Ниша“, број 44/06), у време важења нису биле у сагласности са Уставом и законом.

Суд је донео одлуке којима је утврдио несагласност појединих одредаба општих аката јединица локалне самоуправе којима је уређена накнада за коришћење грађевинског земљишта са законом, јер је утврдио да су скупштине општина, односно

града, противно одредбама Закона о планирању и изградњи из 2003. године (чије су одредбе о накнади за коришћење грађевинског земљишта задржане у примени по основу Закона о планирању и изградњи из 2009. године), прекорачиле своја законом утврђена овлашћења и, уместо ближе разраде законом прописаних критеријума за утврђивање накнаде, неовлашћено прописале додатне критеријуме (намену објекта, односно врсту пословне делатности):

- Одлука ГУл-157/2009 од 16. априла 2010. године ("Службени гласник РС", број 43/10), којом је утврђено да Одлука о мерилима за плаћање накнаде за коришћење грађевинског земљишта ("Службени лист града Ниша", број 99/05), коју је донела Скупштина општине Дољевац, није у сагласности са законом;

- Одлука ГУл-154/2009 од 20. маја 2010. године ("Службени гласник РС", број 51/10), којом је утврђено да одредбе члана 9. у делу који гласи: "највећег планом дозвољеног индекса изграђености" и чл. 11, 12. и 14. Одлуке о накнади за коришћење грађевинског земљишта ("Службени лист Града Ниша", број 46/07) и Одлука о измени Одлуке о накнади за коришћење грађевинског земљишта ("Службени лист Града Ниша", број 3/09), које је донела Скупштина општине Сврљиг, нису у сагласности са Уставом и законом;

- Одлука ГУл-160/2009 од 17. јуна 2010. године ("Службени гласник РС", број 73/10), којом је утврђено да одредбе чл. 8, 13. и 14. Одлуке о накнади за коришћење грађевинског земљишта ("Службени лист општине Блаце", број 1/06), нису у сагласности са законом;

- Одлука ГУл-155/2009 од 22. јуна 2010. године ("Службени гласник РС", број 55/10), којом је утврђено да одредбе члана 4. став 1. у делу који гласи: "пословног, стамбеног и помоћног простора", члана 6. и члана 7. Одлуке о накнади за коришћење грађевинског земљишта ("Службени лист града Ниша", број 74/06), коју је донела Скупштина општине Гацин Хан, нису у сагласности са Уставом и законом;

- Одлука ГУ-10/2007 од 15. јула 2010. године ("Службени гласник РС", број 73/2010), којом је утврђено да одредбе чл. 5. до 7, 9. и 11. Одлуке о накнади за коришћење грађевинског земљишта ("Службени лист општине Краљево, број 12/03), коју је донео Привремени орган општине Краљево, нису у сагласности са законом и

- Одлука ГУл-153/2009 од 22. јула 2010. године ("Службени гласник РС", број 89/10), којом је утврђено да одредбе члана 9. у делу који гласи: „највећег планом дозвољеног индекса изграђености“ и чл. 11. и 13. Одлуке о накнади за коришћење грађевинског земљишта („Службени лист града Ниша", број 115/08) и одредбе чл. 2. и 3. Одлуке о измени и допуни Одлуке о накнади за коришћење грађевинског земљишта („Службени лист града Ниша", број 24/09), које је донела Скупштина општине Бела Паланка, нису у сагласности са законом.

Суд је, полазећи од законом утврђених надлежности скупштине јединице локалне самоуправе, донео и три одлуке којима је утврдио да је доносилац прекорачио своја законом прописана овлашћења уређујући не само поменуто питање додатних критеријума за одређивање накнаде за коришћење грађевинског земљишта, него и друга питања:

- Одлуку ГУл-156/2009 од 22. јуна 2010. године ("Службени гласник РС", број 55/10), којом је утврђено да Одлука о грађевинском земљишту на територији општине Медвеђа ("Службени гласник општине Лесковац" број 2/05) у делу који се односи на накнаде за коришћење грађевинског земљишта и то: одредбе члана 77. у делу који гласи: "намене", члана 78. у делу који гласи: "стамбене и пословне објекте из члана 22. ове Одлуке, привремене објекте", члана 80. у делу који гласи: "за становање", члана 81. став 1. у делу који гласи: "стамбене", став 2. и став 3. чл. 82. до 85, члана 87, члана 89. и

члана 92. став 1. у делу који гласи: "на стамбеном односно пословном", став 2. у деловима који гласе: "стамбеног односно пословног" и став 3. у делу који гласи: "стамбених и пословних", нису у сагласности са законом;

- Одлуку ГУл-159/2009 од 8. јула 2010. године ("Службени гласник РС", број 73/10), којом је утврђено да Одлука о накнади за коришћење грађевинског земљишта у грађевинском подручју насељених места Меровина, Александрово, Југбогдановац, Облачина и туристичког насеља „Облачинско језеро“ („Службени лист града Ниша“, бр. 44/00, 18/05, 62/07, 89/07 и 7/08 – пречишћен текст) и Одлука о изменама и допунама Одлуке о накнади за коришћење грађевинског земљишта у грађевинском подручју насељених места Меровина, Александрово, Југбогдановац, Облачина и туристичког насеља "Облачинско језеро" ("Службени лист града Ниша", број 86/09), нису у сагласности са законом и

- Одлуку ГУл-158/2009 од 15. јула 2010. године ("Службени гласник РС", број 83/10), којом је утврђено да одредбе чл. 4, 5, 11. и 12. Одлуке о накнади за коришћење грађевинског земљишта („Службени лист општине Алексинац“, број 3/05) и Одлуке о изменама и допунама Одлуке о накнади за коришћење грађевинског земљишта („Службени лист општине Алексинац“, број 4/07), нису у сагласности са Уставом и законом.

У току 2010. године, Суд је у 10 предмета донео решења о неприхватању иницијатива за покретање поступка за оцену уставности и законитости оспорених одредаба општих аката јединица локалне самоуправе и месних заједница, која се односе на следећа питања: овлашћење општине за одређивање јавног грађевинског земљишта (предмет ГУл-15/2008); критеријуме за утврђивање висине локалне комуналне таксе за истицање фирме - Влада није прописала највиши износ (предмет ГУл-90/2009); одређивање висине општинске административне таксе (предмет ГУл-145/2008); заштиту запослених са навршених 20 година стажа у истом јавном предузећу од престанка радног односа по основу технолошког вишка (предмет ГУо-343/2009); услове за обављање послова заштите животне средине у општинској управи и степен образовања у оквиру система високог образовања и ситематизацију радних места према Закону о радним односима у државним органима, који се примењује на радне односе запослених у органима локалне самоуправе (предмет ГУо-315/2009); прописивање различитих износа локалних административних такси из области урбанизма и грађевинских послова, зависно од величине објекта (предмет ГУл-8/2009); услове за постављање привремених објеката (летњих башти) на јавној површини (предмет ГУл-364/2009); објављивање и ступање на снагу општег акта месне заједнице (предмет ГУл-312/2009); овлашћење и поступак за доношење општег акта о зарадама и другим примањима изабраних, именованих и постављених лица у органима града и запослених у градским управама (предмет ГУл-138/2009); ненадлежност Уставног суда да цени начин и целисходност организације послова општинске управе (предмет ГУо-1050/2010).

Суд је такође донео 6 решења о покретању поступка:

- за оцену сагласности са Уставом и законом одредаба члана 15. ст. 1. и 2, члана 16. тачка а) и члана 19. Одлуке о јавним паркиралиштима ("Службени лист града Београда", бр. 180/3, 3/06 и 42/09), које је достављено Скупштини града Београда, ради давања одговора (предмет ГУ-424/2004);

- за оцену уставности и законитости одредаба члана 10. став 2, члана 14. ст. 1. и 2, члана 15. тачка 1. и члана 20. Одлуке о јавним паркиралиштима ("Службени лист града Новог Сада", бр. 7/04 и 5/06), које је достављено Скупштини града Новог Сада, ради давања одговора (предмет ГУ-101/2008);

- за оцену уставности и законитости одредаба члана 11, члана 23. став 1, члана 24. алинеја прва и члана 24б Одлуке о јавним просторима за паркирање ("Службени лист општина Срема", бр. 2/00, 18/03, 27/05 и 8/07), које је достављено Скупштини општине Инђија, ради давања одговора (предмет IУл-161/2009);

- за оцену уставности и законитости одредаба члана 12. став 2, члана 17. став 1, члана 18. тачка а), члана 21. и члана 21д тачка б) Одлуке о јавним паркиралиштима („Службени лист општине Суботица“, бр. 12/05 и 3/08), које је достављено Скупштини града Суботица, ради давања одговора (предмет IУл – 16/2009 и IУл – 91/2009);

- за оцену уставности и законитости Одлуке о измени и допуни Одлуке о утврђивању коефицијената за обрачун и исплату плата изабраних, именованих и постављених лица ("Службени лист општине Блаце", број 4/09), које је достављено Скупштини општине Блаце, ради давања одговора (предмет IУл-305/2009) и

- за оцену уставности и законитости Одлуке о увођењу самодоприноса за подручје месне заједнице Златибор ("Општински службени гласник, број 8/06), које је достављено Скупштини општине Чајетина, ради давања одговора (предмет IУо-322/2009).

Решењем је обустављен поступак за оцену уставности и законитости аката локалне самоуправе у 9 предмета, закључком о обустави у 3 предмета, а у предмету IУо-1056/2010 Суд је 25. новембра 2010. године одлучио да застане са поступком оцене уставности и законитости Одлуке о кућном реду у стамбеним зградама („Службени лист општина Срема“, број 4/1977) и оставио доносиоцу рок од три месеца за отклањање уочених неуставности и незаконитости са налогом да, по истеку остављеног рока, обавести Уставни суд о свом поступању.

У 33 предмета донети су закључци о одбацивању иницијатива због ненадлежности Суда да одлучује о међусобној сагласности аката локалне самоуправе, односно појединачних правних аката (акти о покретању поступка за измену раније донетог акта, ценовници комуналних услуга, акти давања сагласности на цене, спроведбени појединачни акти), због неуредности или неблаговремености иницијативе, односно због недостатка других процесних претпоставки за вођење поступка.

У предмету IУ-116/2008 Суд је 18. фебруара 2010. године закључио да на основу члана 105. Закона о Уставном суду и члана 82. став 1. тачка 9. Пословника о раду Уставног суда, обавести Народну скупштину о потреби доношења акта којим се, у смислу члана 13. став 3. Закона о бањама, утврђује висина накнаде за коришћење природног лековитог фактора, а у предмету IУ-129/2007 је 4. фебруара 2010. године закључио да писмом укаже Народној скупштини на обавезу Владе да, сагласно одредби члана 15. став 2. Закона о финансирању локалне самоуправе, утврди највиши износ за локалне комуналне таксе из става 1. тач. 1) до 3) овог члана, као и да о упућивању писма обавести и Владу.

Акти привредних друштава, јавних служби, комора, фондова,
и других организација и колективни уговори

У 2010. години Суд је одлучивао у 53 предмета о општим и другим актима фонда, завода, јавних предузећа и других привредних друштава, установа, комора, организације синдиката, удружења и других организација, као и колективних уговора, међу којима су доминирала питања овлашћења и поступка за доношење општег акта; надлежности за прописивање појединих права актом ниже правне снаге од закона; надлежности за поверавање јавних овлашћења; ступања на снагу и ретроактивне

примене општег акта, као и уређивање конкретних питања из појединих области (радних односа, стамбене области, утврђивања минимума процеса рада и сл.).

У оквиру наведеног броја аката, донето је: 13 одлука о утврђивању неуставности и незаконитости, 10 решења о неприхватању иницијатива, 3 решења и 1 закључак о обустави поступка и 25 закључака о одбацивању иницијативе. Када су у питању акти у овој области, донето је и 5 решења о покретању поступка за оцену уставности и законитости.

Одлуке којима је утврђена несагласност са Уставом и законом су следеће:

1) Одлука ГУ-151/2006 од 11. фебруара 2010. године ("Службени гласник РС", број 52/10), којом је утврђено да Правилник о радној дисциплини Здравственог центра Пожаревац бр. 3445 од 18. октобра 2005. године, није у сагласности са Уставом и законом;

2) Одлука ГУо-211/2008 од 18. фебруара 2010. године ("Службени гласник РС", број 28/10), којом је утврђено да одредба члана 4. став 2. тачка А. Изборних правила Синдикалне организације Дирекције РБ „Колубара“ д.о.о. Лазаревац од 3. новембра 2008. године није у сагласности са Уставом;

3) Одлука број ГУо-148/2008 од 17. марта 2010. године ("Службени гласник РС", број 46/10), којом је утврђено да Упутство о условима, начину и поступку издавања потврда да је привредно друштво или друго правно лице једини понуђач предмета јавне набавке у земљи ("Службени гласник РС", бр. 130/04, 33/05, 30/06, 25/07 и 85/07), које је донео Управни одбор Привредне коморе Србије, није у сагласности са Уставом и законом;

4) Одлука број ГУо-284/2009 од 6. априла 2010. године ("Службени гласник РС", број 43/10), којом је утврђено да утврдио да одредба члана 5. Правилника о изменама и допунама Правилника о организацији послова у „Металс-банци“ а.д. Нови Сад, од 27. октобра 2008. године, није у сагласности са Уставом;

5) Одлука број ГУо-217/2009 од 29. априла 2010. године („Службени гласник РС", број 52/10), којом је утврђено да одредбе чл. 6. и 7. и члана 10. у делу који гласи : „у складу са чланом 7. овог Правилника“ Правилника о стицању и расподели сопствених прихода, донација и „ђачког динара“ Економске школе у Чачку број 513 од 26. јуна 2009. године, нису у сагласности са законом;

6) Одлука број ГУо-328/2009 од 29. априла 2010. године („Службени гласник РС", број 53/10), којом је утврђено да одредба члана 2. Одлуке о изменама и допунама Правилника о организацији и систематизацији радних места са описом послова Дунав групе агрегати АД Нови Сад, број 54-1 од 27. фебруара 2009. године и број 54-1/1 од 12. марта 2009. године, није у сагласности са Уставом;

7) Одлука број ГУо-179/2008 од 20. маја 2010. године ("Службени гласник РС", број 55/10), којом је утврђено да одредба члана 141. став 1. Правилника о раду Трговинског предузећа „Електротехна" АД Ниш број 553/03 од 25. децембра 2007. године, није у сагласности са Уставом;

8) Одлука број ГУо-25/2009 од 9. јуна 2010. године ("Службени гласник РС", број 55/10), којом је утврђено да нису у сагласности са Уставом одредбе члана 5. Колективног уговора о изменама и допунама Колективног уговора Саобраћајног предузећа „Ласта“ а.д. Београд број 5877 од 20. августа 2002. године; члана 9. Колективног уговора о изменама и допунама Колективног уговора Саобраћајног предузећа „Ласта“ а.д. Београд број 6933 од 1. октобра 2002. године и члана 2. Колективног уговора о изменама и допунама Колективног уговора Саобраћајног предузећа „Ласта“ а.д. Београд број 8749 од 25. септембра 2003. године;

9) Одлука број ГУо-306/2009 од 9. септембра 2010. године ("Службени гласник РС", број 87/10), којом је утврђено да је поступак доношења Правилника о коефицијентима за обрачун и исплату плата запослених у Дечјој установи „Сунце“ Горњи Милановац број 1-414-363 од 7. маја 2008. године, који је донео директор Установе, а на који је сагласност дао председник Општине, несагласан са Уставом и законским прописима којима су утврђена овлашћења директора и управног одбора, као органа установе, као и положај и овлашћења председника општине;

10) Одлука број ГУо-124/2008 од 7. октобра 2010. године ("Службени гласник РС", број 97/10), којом је утврђено да одредба члана 59. став 3. Колективног уговора Предузећа за производњу, дистрибуцију и приказивање филмова „Београдфилм“ број 359 од 1. августа 2006. године, у време важења није била у сагласности са Уставом и законом;

11) Одлука број ГУ-58/2007 од 18. новембра 2010. године ("Службени гласник РС", број 1/11), којом је утврђено да одредбе чл. 7. и 8. Правила понашања у Гимназији у Чачку, број 1103 од 13. септембра 2006. године, у време важења нису биле у сагласности са Уставом и законом;

12) Одлука број ГУо-188/2009 од 9. децембра 2010. године ("Службени гласник РС", број 2/11), којом је утврђено одредба члана 31. Правилника о организацији и систематизацији послова радних места А.Д. „Слога“ ИГМ Нови Пазар, број 45 од 3. јануара 2007. године у делу који гласи: „од 03. 01. 2007. године“ није у сагласности са Уставом;

13) Одлука број ГУо-76/2008 од 22. децембра 2010. године, којом је утврђено да одредбе члана 1. ст. 3. до 6. Правилника о изменама и допунама Правилника о начину и поступку остваривања права из обавезног здравственог осигурања ("Службени гласник РС", број 97/07), у време важења нису биле у сагласности са Уставом и законом.

У предметима у којима није прихватио иницијативе за покретање поступка за оцењивање уставности и законитости Суд је одлучивао о питањима: овлашћења за уређивање критеријума и мерила за доделу станова у привредном друштву (предмет ГУ-140/2007); условима за остваривање права на јубиларну награду у установи (предмет ГУо-189/2008); критеријумима за расподелу станова солидарности (предмет ГУо-337/2009); статуса "самохраног родитеља" у области решавања стамбених питања, бодовања сваке године пребивалишта у месту запослења и прописивање услова за давање зајма запосленом и давање станова у закуп запосленима (предмет ГУо-300/2009); праву на накнаду зараде за време штрајка (предмет ГУо-140/2008); основним и допунским критеријумима за стављање лекова на Листу лекова који се прописују и издају на терет средстава обавезног здравственог осигурања (предмет ГУп-223/2009); овлашћењу за доношење правилника о раду у установи (предмет ГУо-4/2008); поступку доношења Статута Лекарске коморе (предмет ГУ-295/2006) и питањима отпремнине, солидарне помоћи, јубиларне награде, накнаде штете због повреде на раду или професионалног обољења, заштите од отказа уговора о раду и награђивања синдикалних функционера (предмет ГУ-89/2007).

У току 2010. године, Суд је донео решења којима је покренут поступак за оцену уставности и законитости следећих општих аката: одредаба члана 3. ст. 2. до 5. Правилника о начину и поступку остваривања права из обавезног здравственог осигурања ("Службени гласник РС", бр. 10/10, 18/10, 46/10 и 52/10) – (предмет ГУо-76/2008); одредаба члана 43. став 8, члана 47. и члана 48. Статута Лекарске коморе Србије ("Службени гласник РС", бр. 111/06, 68/08 и 14/10) и Правилника о раду судова части Лекарске коморе Србије, који је донела Скупштина Лекарске коморе Србије, 5. децембра 2008. године (предмет ГУо-172/2009); Правилника о стицању и расподели

зарада у Служби за стоматолошку здравствену заштиту Здравственог центра „Свети Лука“ у Смедереву, број 2560/2 од 29. јуна 2008. године (предмет ИУо-32/2009); одредбе члана 4. став 2. Правилника о стицању и расподели сопствених прихода, донација и „ђачког динара“ Основне школе „Милица Павловић“ у Чачку број 104/2 од 20. априла 2010. године (предмет ИУо-203/2009); одредаба члана 3. ст. 2. до 5. Правилника о начину и поступку остваривања права из обавезног здравственог осигурања ("Службени гласник РС", бр. 10/10, 18/10, 46/10 и 52/10) Републичког завода за здравствено осигурање (предмет ИУо-76/2008) и Правилника о стицању и расподели зарада у Служби за стоматолошку здравствену заштиту Дома здравља Смедеревска Паланка, број 537 од 6. фебруара 2009. године (предмет ИУо-181/2009).

Суд је у предмету ИУо-203/2009 сам покренуо поступак за оцену одредбе члана 4. став 2. Правилника о стицању и расподели сопствених прихода, донација и „ђачког динара“ Основне школе „Милица Павловић“ у Чачку број 104/2 од 20. априла 2010. године.

2. Поступак решавања сукоба надлежности

У периоду од краја априла до краја јуна месеца 2010. године Уставном суду је достављено неколико стотина захтева за решавање сукоба надлежности између прекршајних судова и органа управе у споровима започетим још 2004. и 2005. године. Највећи број захтева доставиле су 4 подручне царинарнице Министарства финансија, Управе царина (Кладово, Краљево, Ниш и Крагујевац) и то за решавање сукоба надлежности између прекршајног суда и тог органа у поступку поводом царинског прекршаја.

Један број спорова Уставни суд је решио већ на седницама током јула 2010. године и у тим предметима стао на становиште да је Управа царина надлежна за вођење првостепеног царинског прекршајног поступка за прекршај прописан Царинским законом и другим прописима којима јој је то дато у надлежност.

Суд је у 69 предмета окончао поступке доношењем закључка због повлачења захтева, али је и даље остао велики број предмета о којима је Суд, након првих одлука, сукцесивно решавао доношењем 241 решења о утврђивању надлежности прекршајног суда, 5 решења о утврђивању надлежности органа управе и 4 закључка о одбацивању захтева због недостатка процесних претпоставки (када је Суд утврдио да није постојао сукоб надлежности између органа који су одлучивали; да није постојао идентитет странака, нити захтева о којем је одлучивано; због недостатка активне легитимације или ненадлежности Суда да решава о сукобу надлежности органа и организација који нису обухваћени одредбама члана 167. став 2. тач. 1. до 4. Устава и др.).

На изложени начин решено је укупно 314 предмета, од којих је у великом броју случајева рок за решавање у прекршајном поступку био на истеку, те је Суд био принуђен да о њима приоритетно одлучује због евентуалне застарелости прекршајног гоњења, што је представљало додатно оптерећење у раду Суда.

3. Поступак решавања о забрани рада политичке странке, синдикалне организације, удружења грађана или верске заједнице

У току 2010. године Суд је донео 7 закључака којима је, због непостојања процесних претпоставки, одбацио предлоге, захтеве и иницијативе за забрану рада политичких странака (Демократске странке – ВПУ-166/2008; Либерално демократске партије - предмет ВПУ-1277/2010; Лиге социјалдемократа Војводине (ЛСВ) - предмет

VPU-1420/2010; Српске радикалне странке - предмет VPU-1394/2010; Демократског савеза Хрвата у Војводини - предмет VPU-1393/2010; Савеза Војвођанских Мађара - предмет VPU-1418/2010 и Нове Србије - предмет VPU-1419/2010) и једног удружења (Друштва судија Србије - предмет VPU-1417/2010).

У предмету VPU-279/2009 Суд је поступао по предлогу Републичког јавног тужиоца за забрану „екстремних подгрупа у оквиру удружења грађана и ван удружења“ али није окончао поступак, јер предлог закључка разматран на седници од 9. децембра 2010. године није усвојен, јер није добио потребну већину гласова.

4. Поступак по жалби судија, јавних тужилаца и заменика јавних тужилаца на одлуку о престанку функције и по жалби неизабраних лица која су први пут бирана за судије и неименованих судија поротника

Суд је у току 2010. године посебну пажњу посветио жалбама неизабраних судија и заменика јавних тужилаца, како због чињенице да се радило о поступању у оквиру нове надлежности утврђене Уставом од 2006. године, што је подразумевало и низ отворених правних питања која је Суд претходно требало да размотри, тако и због великог броја предмета и њиховог значаја.

Суд је примио три категорије ових предмета, које могу бити груписане у зависности од подносилаца жалбе или уставне жалбе:

- прво, жалбе или уставне жалбе судија које су до доношења наведене Одлуке вршиле судијску функцију, против збирне Одлуке Високог савета судства број 06-00-37/2009-01 од 25. децембра 2009. године, којом је утврђено да судијама које нису изабране у складу са Законом о судијама („Службени гласник РС“, број 116/08), а чија су имена, презимена и суд у којем су обављали функцију таксативно наведени у тач. 1. до 837, престаје судијска дужност са 31. децембром 2009. године, с тим да имају право на накнаду плате коју ће утврдити вршилац функције председника оног суда у којем то право треба да остваре,

- друго, жалбе заменика јавних тужилаца који Одлуком Државног већа тужилаца о избору заменика јавног тужиоца („Службени гласник РС“, број 106/09) нису изабрани на сталну функцију заменика јавног тужиоца, што је у складу са одредбом члана 130. став 1. Закона о јавном тужилаштву за правну последицу имало престанак дужности заменика јавних тужилаца који су до тада вршили ту дужност закључно са 31. децембром 2009. године и

- треће, жалбе неизабраних лица која су учествовала на конкурс за први избор за судију и жалбе неименованих судија поротника.

Полазећи од основних ставова изражених у Решењу Суда ГУз-43/2009 од 9. јула 2009. године („Службени гласник РС“, број 65/09), донетом у поступку оцене уставности одредаба Закона о судијама, Уставни суд је на седници одржаној 25. марта 2010. године усвојио став да неизабране судије и заменици јавних тужилаца имају право на жалбу Уставном суду (у складу са чланом 148, односно 161. Устава), као и да неизабраним судијама и заменицима јавних тужилаца дужност престаје на основу појединачне образложене одлуке, која, поред осталог, мора да садржи индивидуализоване разлоге због којих одређено лице није изабрано, а који се темеље на условима за избор судија прописаним одредбама члана 45. Закона о судијама и ближе уређеним Одлуком Високог савета судства о критеријумима и мерилима за оцену стручности, оспособљености и достојности за избор судија и председника судова („Службени гласник РС“, број 49/09), односно на критеријумима који, сагласно одредбама члана 82. Закона о јавном тужилаштву и одредбама Правилника Државног

већа тужилаца о критеријумима и мерилима за оцену стручности, оспособљености и достојности кандидата за носиоца јавнотужилачке функције („Службени гласник РС“, број 55/09), обавезују Државно веће тужилаца приликом избора носилаца јавнотужилачке функције.

Суд је на седници одржаној 28. маја утврдио и ставове у вези са поступком испитивања уставних жалби и жалби неизабраних лица која су учествовала на конкурс за први избор за судију и неименованих судија поротника по конкурс Високог савета судства, као и јавних тужилаца који су били на дужности, а нису изабрани по конкурс Државног већа тужилаца. У том смислу, Суд је утврдио да лица која су учествовала на конкурс за први избор за судију на трогодишњи мандат у судовима опште и посебне надлежности, по Одлуци Народне скупштине Републике Србије од 29. децембра 2009. године ("Службени гласник РС", број 111/09), и судије поротници који нису именовани за судије поротнике за мандатни период од пет година, по Одлуци Високог савета судства од 27. децембра 2009. године ("Службени гласник РС", број 110/09), немају право на жалбу Уставном суду (утврђено одредбама члана 148. Устава Републике Србије), а право на уставну жалбу имају под условима и на начин прописан Уставом (члан 170.) и Законом о Уставном суду.

Одлучивање Суда у предметима судијских и тужилачких жалби, као што је већ наведено, захтевало је посебну пажњу из више разлога: због чињенице да се радило о великом броју предмета, њиховом изузетном значају, како са ширег друштвеног становишта, тако и за самог подносиоца жалбе, уз истовремено уважавање чињенице да, на основу Закључка Владе, поменутих лицима није престала исплата плата по истеку 6 месеци од утврђеног престанка функције.

Након темељне анализе свих аспеката овог сложеног правног питања, Суд је на седници 28. маја донео и прву одлуку по жалби неизабраног судије Зорана Савелића у предмету VIIIУ-102/2010 („Службени гласник РС“, број 41/10). Наведена одлука је од изузетног значаја јер изражава став Уставног суда о појединим питањима начелног карактера истакнутим у свим предметима по жалбама, а којом је назначен правац поступања Уставног суда у свим предметима са истоветном правном ситуацијом (постојањем правних недостатака у поступку избора) и која је требало да послужи као основ да доносиоци оспорених одлука, не чекајући да Уставни суд реши све предмете по изјављеним жалбама, преиспитају сопствене акте са истог становишта изнетог у поменутој одлуци, чиме би се у значајној мери убрзао поступак решавања предмета из ове групе пред Уставним судом.

Прве појединачне одлуке Високог савета судства о престанку дужности судија у којима се наводе индивидуализовани разлози за њихов неизбор (11) достављене су Уставном суду 29. јуна 2010. године. То је значило да је Високи савет судства почео да поступа по ставовима Уставног суда (усвојеним 25. марта 2010. године), односно ставовима Суда израженим у одлуци Уставног суда од 28. маја 2010. године којом је усвојена прва жалба неизабраног судије. На тај начин стекли су се услови да Уставни суд настави даљи поступак по жалбама неизабраних судија којима су достављене појединачне одлуке.

У том смислу, на седници Суда од 22. септембра 2010. године, утврђени су ставови Суда о условима и начину одржавања расправе у поступку по жалби судија, јавних тужилаца и заменика јавних тужилаца на одлуку о престанку функције.

Како је у периоду од 7. јула до 1. новембра 2010. године Уставном суду достављено укупно 330 појединачних одлука Високог савета судства (што је представљало нешто мање од 40% од укупног броја изјављених жалби), Уставни суд је

приступио организовању расправа и прве расправе по жалбама 6 незабраних судија одржао 15. новембра 2010. године.

Динамика одржавања расправа била је условљена природом предмета, у којима је Уставни суд био дужан да брижљиво испита све наводе подносиоца жалбе (примерено карактеру поступка који је формалан, тако да све судије Уставног суда учествују у расправама, уз околност да се овакве расправе до тада нису одржавале), као и чињеницом да је истовремено Суд био у стању изузетне оптерећености због великог броја предмета из других својих надлежности. На расправе су, као учесници у поступку, били позивани подносиоци жалбе и представници Високог савета судства.

У периоду од 15. новембра (када су одржане прве расправе) до краја године било је заказано укупно 60 расправа у предметима поводом жалби незабраних кандидата за судијску функцију. Од тог броја, одржано је 56 расправа (4 нису одржане: у једном случају због накнадног достављања допуне жалбе, у два због тога што није било потврде о пријему позива од стране подносиоца жалбе и у једном јер је подносилац жалбе обавестио Суд да је због болести спречен да присуствује).

На расправама које су одржане 8, 14, 17. и 24. децембра 2010. године (укупно 24 расправе) нису присуствовали представници Високог савета судства, нити је достављено обавештење Суду о разлозима изостајања са расправа. Све расправе биле су отворене за јавност, изузев у предмету VIIIУ-385/2010, у којем је Суд, на предлог подносиоца жалбе, донео закључак да искључи јавност ради заштите приватности подносиоца жалбе.

Суд је усвојио две жалбе незабраних судија изјављене против одлука Високог савета судства. У већ поменутом предмету VIIIУ-102/2010, на седници одржаној 28. маја 2010. године, усвојио је жалбу, јер су подносиоцу жалбе у спроведеном поступку избора морале бити обезбеђене све процесне гаранције обухваћене правом на правично суђење, поред осталог, и да о престанку његове судијске дужности буде донета појединачна, образложена одлука Високог савета судства која треба да садржи индивидуализоване разлоге због којих није изабран, а који се темеље на условима за избор судија прописаним одредбама члана 45. Закона о судијама и ближе уређеним Одлуком о критеријумима и мерилима за оцену стручности, оспособљености и достојности за избор судија и председника судова, као и на подацима и мишљењима прибављеним у складу са овом одлуком. У предмету VIIIУ-189/2010, на седници о већању и гласању одржаној 21. децембра 2010. године, усвојио је жалбу и поништио појединачну Одлуку Високог савета судства број 119-05-00129-01 од 14. јуна 2010. године и Одлуку ВСС број 06-00-37/2009-01 од 25. децембра 2009. године у делу који се односи на подносиоца жалбе, јер је утврдио да је подносиоцу повређено право на правичан поступак зајемчено одредбом члана 32. Устава (расправност, контрадикторност, јавност и др.), као и да Високи савет судства у поступку одлучивања о пријави на оглас за избор за судију није правилно применио меродавно материјално право. Приликом одлучивања Високи савет судства није узео у обзир укупне резултате рада подносиоца жалбе у посматраном трогодишњем периоду, нити укупан број примљених и решених старих предмета и рокове њиховог решавања, већ је сумњу у стручност и оспособљеност подносиоца жалбе засновао само на стању у пет извршних предмета, у које није извршио увид, нити је на поуздан начин утврдио да ли се евентуални пропусти у поступању у тим предметима могу приписати подносиоци жалбе. Уставни суд је, стога, нашао да оспорена Одлука ВСС није у довољној мери образложена у погледу примене критеријума и мерила за оцену стручности и оспособљености подносиоца жалбе, те да у том смислу не задовољава захтеве правичног суђења. У истом предмету Уставни суд је наложио Високом савету судства да понови

поступак, односно поново одлучи о пријави подносиоца жалбе на оглас за избор за судију на сталну судијску функцију и да тај поступак спроведе у складу са Уставом и законом.

Законом о изменама и допунама Закона о судијама („Службени гласник Републике Србије“, број 101/10), који је ступио на снагу 30. децембра 2010. године, одредбом члана 5. став 2. прописано је да се поступци по жалбама, односно по уставним жалбама које су судије из става 1. тог члана (којима је неизбором престала судијска дужност) поднеле Уставном суду, окончавају ступањем на снагу овог закона и предмети се уступају Високом савету судства. Законом о изменама и допунама Закона о јавном тужилаштву („Службени гласник Републике Србије“, број 101/10), који је такође ступио на снагу 30. децембра 2010. године, прописано је у члану 6. да се поступци по жалбама, односно по уставним жалбама које су јавни тужиоци и заменици јавних тужилаца из става 1. тог члана (којима је престала дужност на основу одлуке Државног већа тужилаца) поднели Уставном суду, окончавају ступањем на снагу овог закона и предмети се уступају Државном већу тужилаца. Уставном суду су већ почетком 2011. године достављене иницијативе којима је тражено покретање поступка за оцену уставности одредаба наведених закона.

5. Поступак одлучивања по жалби на појединачни акт или радњу државног органа или јединице локалне самоуправе којим се онемогућава вршење надлежности аутономне покрајине, односно јединице локалне самоуправе

У 2010. години у поступку по жалби на појединачни акт или радњу државног органа или органа јединице локалне самоуправе којим се онемогућава вршење надлежности аутономне покрајине, односно локалне самоуправе у раду је био један предмет, који је решен закључком о одбацивању, услед непостојања процесних претпоставки за вођење поступка и одлучивање (у предмету IXУ-181/08 одбачена је „уставна жалба“ против пресуда Окружног суда у Ужицу).

6. Поступак по уставним жалбама

У току 2010. године у Уставном суду је било укупно 8672 предмета по уставним жалбама (3117 пренетих из ранијих година и 5555 примљених у 2010. години). У односу на 2009. годину наведени број представља повећање од 2713 предмета или 95%.

Физичка лица која су изјавила уставне жалбе су грађани - држављани Републике Србије, осим у 15 предмета у којима су их изјавила лица са боравком ван земље (претежно из бивших република СФРЈ, затим из Румуније, Бугарске, СРН). У 3 предмета уставну жалбу су истовремено изјавила и физичка и правна лица, а од укупног броја - 17 уставних жалби су изјавили грађани који су се налазили на издржавању санкција у казнено поправним заводима.

Од укупно 2421 разматраног предмета по уставним жалбама, у 200 предмета су уставне жалбе изјавила правна лица (у 2 предмета органи јединица локалне самоуправе, такође у 2 предмета синдикалне организације, у 3 предмета спортска друштва, у преосталих 193 предмета привредна друштва, од којих 15 са седиштем ван Републике Србије), у 2 предмета подносиоци су били предузетници, а у преосталима физичка лица, која су уставну жалбу изјављивала као појединци или више њих заједно.

Наводима из уставних жалби претежно се указује на неделотворно поступање судова, затим других државних органа (већином органа државне управе) али се оспорава и велики број појединачних аката које су донели други субјекти у вршењу

јавних овлашћења, као и акти и радње који се не могу оспоравати уставном жалбом (најчешће привредних друштава).

Подносиоци уставних жалби указују на повреде права зајемчених Уставом али и на повреду права утврђених Европском конвенцијом за заштиту људских права и основних слобода. Но, како су одредбама Устава зајемчена права која су по својој садржини истоветна са садржином одговарајућих права из Конвенције, Уставни суд је постојање повреде ових права у поступку уставносудске контроле ценио у односу на Устав Републике Србије.

Према садржини, уставне жалбе се веома разликују. Поједине уставне жалбе, по својој суштини, представљају иницијативе за покретање поступка оцене законитости појединих општих (као у предмету Уж-1032/2010) или појединачних аката. У великом броју предмета означава се велики број одредаба Устава у односу на које би, према мишљењу подносиоца, требало ценити повреду на коју указује (у једном предмету се наводи и да су повређене „све одредбе Устава“), а често се наводе одредбе Устава којима су утврђена начела или одредбе које се не могу довести у правну и логичку везу са истакнутом повредом. Има, такође, примера да подносилац једном уставном жалбом оспорава већи број аката или радњи у поступцима у којима је био странка (пример уставне жалбе која је изјављена због повреде Уставом зајемчених права у 21 парничном и 15 извршних поступака, поводом које је Уставни суд раздвојио поступак одлучивања из предмета Уж-341/2008 и формирао 48 предмета).

У току 2010. године, Суд је на редовним седницама разматрао 2421 предмет по уставним жалбама, у којима је донето 590 одлука (24,37% од укупног броја разматраних предмета), од којих је 249 одлука којима је усвојена уставна жалба (10% у односу на укупан број разматраних предмета), а 341 одлука о одбијању уставних жалби (14% од укупног броја разматраних предмета) и 1732 решења (75,63% од укупног броја разматраних предмета), од чега је 1665 решења о одбацивању уставних жалби, 42 решења о обустави поступка и др. Од разматраних, 32 предмета су окончана одустајањем од уставне жалбе; у 4 предмета Суд је усвојио предлог за преиспитивање одлуке (Уж-908/2008, Уж-341/2008, Уж-1091/2008, Уж-1089/2008); а у 2 предмета и предлог за преиспитивање решења о одбацивању уставне жалбе (Уж-2108/2009 и Уж-3163/2010); у 4 предмета (Уж-2650/2009, Уж-1581/2010, Уж-238/2010 и Уж-2531/2010) донета су решења којима је усвојен захтев за одлагање извршења појединачног акта; у 1 предмету донета је допунска одлука (Уж-1464/2009) којом је утврђено право подносиоца уставне жалбе на накнаду нематеријалне штете; у 1 предмету (Уж-484/2008) донет је закључак о застајању са поступком разматрања уставне жалбе до доношења одлуке о оцени уставности члана 96. став 1. Закона о стечајном поступку, а у 7 предмета донети су закључци о исправкама донетих аката. У 117 предмета одлагано је одлучивање о предлогу судије известиоца.

Предлог за повраћај у пређашње стање, у складу са чланом 84. став 2. Закона о Уставном суду, Суд је дозволио у 2 предмета, а одбио је захтев за повраћај у пређашње стање у 42 предмета.

Када је реч о мериторном одлучивању по уставним жалбама, од донетих 590 одлука - 249 је одлука којима је усвојена уставна жалба (42,20 %), од којих је 136 одлука (54,61%) којима се утврђује повреда права на суђење у разумном року из члана 32. став 1. Устава, а 341 одлука о одбијању уставних жалби (57,80%). У укупном броју донетих одлука по уставним жалбама, 413 одлука односи се на област грађанског права, 134 на област управног права и 43 на област кривичног права. У односу на 2009. годину, када је Суд донео укупно 343 мериторне одлуке (117 одлука о усвајању и 226 одлука о одбијању уставних жалби), повећање мериторних одлука износи 72,89%.

Од укупно 249 предмета у којима је позитивно решено доношењем одлука о усвајању, у 88 предмета су уставне жалбе усвојене у целини; у 62 предмета је уставна жалба делимично усвојена, а делимично одбачена; у 92 предмета је делимично усвојена, а делимично одбијена и у 7 случајева је предмет решен делимичним усвајањем, делимичним одбијањем и делимичним одбацивањем. У 200 предмета је утврђена повреда једног права, а у 50 предмета су утврђене повреде два права.

Одлуке којима су усвојене уставне жалбе односе се на следећа људска и мањинска права и слободе зајемчене појединим одредбама Устава: право на слободу и безбедност (члан 27. став 1.) – 1 одлука; право лица лишеног слободе на жалбу суду (члан 27. став 3.) – 1 одлука; право притвореног лица да ако није саслушано приликом доношења одлуке о притвору или ако одлука о притвору није извршена непосредно по доношењу, у року од 48 часова од лишења слободе, буде изведено пред надлежни суд који потом поново одлучује о притвору (члан 30. став 2.) – 1 одлука; повреда права на трајање притвора (члан 31. ст. 1. и 2.) – 1 одлука; право на правично суђење (члан 32. став 1.) – 91 одлука; право на суђење у разумном року (члан 32. став 1.) – 136 одлука; право на претпоставку невиности (члан 34. став 3.) – 1 одлука; право на једнаку заштиту права (члан 36. став 1.) – 2 одлуке; право на правно средство (члан 36. став 2.) – 7 одлука, право на имовину (члан 58.) – 48 одлука; право на правичну накнаду за рад (члан 60. став 4.) – 7 одлука и право на правну заштиту за случај престанка радног односа (члан 60. став 4.) – 1 одлука.

Поводом утврђених повреда, Суд је у 70 предмета као начин правичног задовољења одредио објављивање одлуке у "Службеном гласнику РС", а у 65 предмета је, поступајући у границама захтева изнетог у уставној жалби, утврдио право подносиоца уставне жалбе на накнаду нематеријалне штете.

У предметима у којима је одлучио да се поништи одлука чијим доношењем је настала утврђена повреда, Суд је поништио: 27 одлука Врховног суда Србије, 1 одлуку Врховног касационог суда, једну одлуку Вишег трговинског суда и 62 одлуке других судова опште надлежности (Окружног суда у Ужицу – 2; Окружног суда у Чачку – 1; Окружног суда у Београду – 3; Окружног суда у Новом Пазару – 16; Окружног суда у Јагодини – 3; Окружног суда у Шапцу – 1; Окружног суда у Ваљеву – 4; Окружног суда у Врању – 1).

У 8 предмета Суд је, сагласно одредби члана 87. Закона о Уставном суду, одредио да донете одлуке имају правно дејство и према трећим лицима која нису поднела уставну жалбу јер се налазе у истој правној ситуацији.

У 32 предмета уставне жалбе су у току поступка повукла лица која нису изабрана у поступку избора судија и јавних тужилаца, односно заменика јавних тужилаца. Решењем о обустави поступка решено је у 42 предмета.

У 2010. години је у значајној мери повећан и број предмета који су решени одбацивањем уставне жалбе због недостатка процесних претпоставки – 1665 предмета, што у односу на 2009. годину, у којој је на овај начин решено 844 предмета, представља повећање од 97,27%.

Иако је Уставни суд, ради обезбеђивања процесних претпоставки и ефикаснијег поступања установио образац за подношење уставне жалбе са обавезним елементима, велики је број неуредних уставних жалби, које нису садржале све прописане елементе.

Број предмета у којима је Суд одлучио доношењем решења о одбацивању уставне жалбе, по основима прописаним одредбама члана 36. Закона о Уставном суду, је следећи: ненадлежност Суда – 45 предмета; неблаговремена уставна жалба – 308 предмета; неуредна уставна жалба – 163 предмета; недопуштена уставна жалба: нису исцрпљена правна средства, оспорени акт донет пре Устава 2006. године или није акт

који се може оспоравати уставном жалбом, односно од Суда се тражи да поступа као инстанциони Суд – 220 предмета; недостатак других процесних претпоставки (најчешће нису наведени уставноправни разлози) – 725 предмета и одбацивање по више основа – 224 предмета.

У 116 предмета по уставним жалбама, разматрање предлога одлука, односно решења је одложено ради додатног појашњења од значаја за одлучивање о уставноправној заштити права наведених у уставним жалбама.

Такође треба истаћи и чињеницу да се о појединим предметима може говорити и у контексту тзв. „злоупотребе права“ на изјављивање уставне жалбе од стране подносиоца. Такво запажање илуструју предмети у којима се изјављеним уставним жалбама оспоравају исти акти или радње као у предметима о којима је Уставни суд већ раније одлучивао (предмет Уж-174/2009); уставне жалбе у којима се наводе нетачни подаци, на пример када подносилац тврди да му није достављен акт, а у списима предмета постоји доказ да је исти примио и на њега изјавио жалбу (предмет Уж-350/2008), затим изјављивање уставне жалбе након што је поводом истих истакнутих повреда са негативним исходом за подносиоца представке окончан поступак пред Европским судом за људска права (предмет Уж-259/2009) и сл.

Од посебног је значаја податак о броју предмета и исходу поступака по уставним жалбама изјављеним преко адвоката као пуномоћника: од 250 усвојених уставних жалби – преко адвоката су изјављене 163, од 343 одбијених уставних жалби – преко адвоката 263, од 1665 одбачених уставних жалби – преко адвоката 729 и у 42 поступка која су обустављена – у 6 предмета су уставне жалбе изјављене преко пуномоћника адвоката.

Наведени подаци о одбаченим уставним жалбама упућују на закључак да се ради о великом броју предмета у којима су подносиоца заступала стручна лица али, са становишта исхода поступка, реч је или о адвокатима који немају довољно сазнања о овој врсти правног средства и прописаном поступку или о односу према странкама који завређује пажњу надлежних адвокатских комора у чије именике су адвокати уписани.

Велики број одбачених уставних жалби због недостатка процесних претпоставки представља изузетно велико оптерећење у раду Суда јер захтева појединачно ангажовање судије известиоца, као и Суда приликом одлучивања и касније, у раду Редакционе комисије, затим ангажовање Стручне службе у припреми предлога решења, као и пратећих прилога за седницу и завршној фази рада на редакцији пре отправљања из Суда, а посебно изискује и ангажовање значајних материјалних средстава за припрему седничког материјала и др.

IV - ОДНОС УСТАВНОГ СУДА И НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ

Одредбама чл. 33. и 107. Закона о Уставном суду и члана 82. став 1. тач. 9. и 10. Пословника о раду Уставног суда, прописано је поступање Уставног суда према доносиоцима аката чија је уставност, односно законитост оспорена пред тим судом.

Уставни суд је током 2010. године доставио Народној скупштини на одговор 3 предлога и на мишљење 15 иницијатива за покретање поступка за оцену уставности закона, једну иницијативу за оцену уставности потврђеног међународног уговора и једну иницијативу за оцену уставности оспорених одредаба Пословника Народне скупштине. Законодавни одбор Народне скупштине доставио је одговор, односно мишљење поводом достављених предлога, односно иницијатива у 10 предмета.

Поводом поднетих иницијатива, Суд је решењем покренуо поступак за оцену уставности: одредбе члана 104. став 4. Закона о планирању и изградњи ("Службени гласник РС", бр. 72/09 и 81/09) у предмету IУз-74/2010; одредбе члана 2. Закона о изменама и допунама Закона о јавном информисању ("Службени гласник РС", број 71/09), у делу којим је после члана 14. Закона о јавном информисању ("Службеном гласнику РС", бр. 43/03 и 61/05), додат нови члан 14б и то у односу на став 2. члан 14б Закона, као и одредбе члана 7. став 1. Закона о изменама и допунама Закона о јавном информисању, у предмету IУз-231/2009; поступак за оцењивање уставности и сагласности за потврђеним међународним уговорима одредаба члана 277. Закона о здравственој заштити („Службени гласник РС“, бр. 107/05 и 72/09-други закон), у предмету IУз-164/2008 и поступак за оцену уставности одредбе члана 73. став 2. Закона о изменама и допунама Закона о заштити животне средине ("Службеном гласнику РС", број 36/09), у предмету IУз-198/2009.

У предмету IУ-116/2008 Суд је закључио да, на основу члана 105. Закона о Уставном суду и члана 82. став 1. тачка 9. Пословника о раду Уставног суда, обавести Народну скупштину о потреби доношења акта којим се, у смислу члана 13. став 3. Закона о бањама, утврђује висина накнаде за коришћење природног лековитог фактора, а у предмету IУ-129/2007 да писмом укаже Народној скупштини на обавезу Владе да, сагласно одредби члана 15. став 2. Закона о финансирању локалне самоуправе, утврди највиши износ за локалне комуналне таксе из става 1. тач. 1) до 3) овог члана, као и да о упућивању писма обавести и Владу.

У предмету IУз-71/2009 Суд је закључио да обавести Народну скупштину о проблемима остваривања уставности и законитости у области коју уређује Закон о мировању и отпису дуга по основу доприноса за обавезно здравствено осигурање, као и закони слични овом закону.

Поводом уочених недоследности у нормативном уређивању питања везаних за државне службенике у Управи за извршење кривичних санкција Суд је, у предмету IУ-63/2007, Народној скупштини указао да звања и коефицијенти државних службеника у тој Управи представљају питања која се, по схватању Суда, уређују законом, а не уредбом Владе као подзаконским актом којим се, сагласно Уставу, уређују односи у извршавању закона. У том смислу, евентуалне специфичности, односно разлике у звањима и коефицијентима за државне службенике у Управи, по схватању Суда, могу бити предмет уређивања Закона о извршењу кривичних санкција, као посебног закона којим су, поред осталог, на посебан начин уређена и нека друга права запослених у Управи на основу рада.

V - ИЗВРШЕЊЕ ОДЛУКА УСТАВНОГ СУДА

Уставом од 2006. године је утврђено да су одлуке Уставног суда коначне, општеобавезујуће и извршне (члан 166. став 2.), а чланом 104. Закона о Уставном суду прописано је да су државни органи, организације којима су поверена јавна овлашћења, политичке странке, синдикалне организације, удружења грађана или верске заједнице дужни да, у оквиру својих права и дужности, извршавају одлуке и решења Уставног суда, као и да ће у случају потребе, извршење одлуке и решења Уставног суда обезбедити Влада, на начин који је утврђен посебним решењем Уставног суда.

Сагласно наведеним одредбама, поштовање одлука Уставног суда преваходно подразумева да се у поступку доношења општих правних аката поштује став Уставног суда који је поводом конкретног правног питања које се уређује већ изражен у донетим одлукама Суда. Међутим, у досадашњој пракси Уставног суда може се уочити да се у

актима органа локалне самоуправе понављају поједина готово идентична решења за која је Уставни суд својим одлукама раније утврдио да су несагласна закону, а тиме и Уставу (посебно у вези са објављивањем и ступањем на снагу општинских аката, као и у области грађевинског земљишта, поверавања обављања комуналних делатности и припреми предлога одлука о увођењу самодоприноса).

У 2010. години, Суд је одлучивао о захтевима за извршење одлука Суда и то:

- Одлуке ГУ-53/2004, у вези са уписом у регистар обављања ауто такси делатности предузетника и донео закључке којима је: одбацио један број захтева због недостатка процесних претпоставки, јер је утврдио да акт надлежног органа није донет у извршавању општег акта о којем је Уставни суд одлучивао; обуставио поступак по поднетим захтевима лица која су у току поступка преминула; окончао поступак одбацивањем захтева подносилаца који су одустали од захтева за упис у регистар ауто такси превозника поднетог надлежном органу и одбацио захтеве за измену појединачних аката поднете по истеку рока од 6 месеци од дана објављивања Одлуке Уставног суда као неблаговремене и

- Одлуке ГУ-164/2005 од 16. јуна 2005. године, којом је утврдио да одредба одељка I тачка 1. у делу који гласи: "и изабрана лица у правосудним органима" Закључка Владе Републике Србије 05 број 121-8431/2004 од 23. децембра 2004. године, није у сагласности с Уставом и законом ("Службени гласник РС", број 52/05), те је доношењем закључка окончао поступак по захтеву једног подносиоца због одустанка и одбацио захтеве неколико подносилаца који се нису изјаснили по захтеву Суда.

VI - ЈАВНОСТ РАДА УСТАВНОГ СУДА

Као и претходних година, Уставни суд је обезбедио јавност рада активностима које су се односиле на информисање шире јавности, интерно обавештавање, поступање по захтевима за слободан приступ информацијама од јавног значаја, издаваштво и сарадњу са другим државним органима, организацијама и установама.

Информисање јавности преваходно се односило на питања која је Суд разматрао, односно о којима је одлучивао на седницама, затим о организацији, саставу и условима рада Суда, као и бројним другим активностима Суда (сарадњи са другим државним органима, уставним судовима других земаља и међународним организацијама; организовању, односно учешћу на стручним скуповима о питањима уставно судске теорије и праксе и др.).

Информисање јавности о овим питањима вршено је: објављивањем одлука Уставног суда у „Службеном гласнику Републике Србије“ и другим службеним гласилима; преко веб-сајта Уставног суда; редовном комуникацијом са медијима; издавањем „Билтена“ Уставног суда и обавештавањем јавности о раду Суда путем публикувања уставно судске праксе и ставова у стручним часописима.

Одлуке Уставног суда чије објављивање у „Службеном гласнику Републике Србије“ и другим службеним гласилима је обавезно, сагласно одредби члана 49. став 1. Закона о Уставном суду, као и одлуке за које је Суд утврдио да су од ширег значаја за заштиту уставности и законитости, сагласно одредбама члана 49. став 2. и члана 89. Закона, објављене су у „Службеном гласнику Републике Србије“ и службеним гласилима у којима се објављују општи акти јединица локалне самоуправе.

На сајту Уставног суда редовно су биле доступне најаве дневног реда редовних седница Суда, заказаних расправа по жалбама неизабраних носилаца правосудних функција, као и саопштења након одржаних седница, како о утврђеним начелним правним ставовима, тако и о исходу одлучивања у појединачним предметима. Путем

Информатора о раду јавност је била обавешена о свим питањима у вези са организацијом, начином и условима рада Суда, а сајт је дневно ажуриран постављањем вести о свим текућим активностима Суда. Редизајном сајта обезбеђено је шире и садржајније информисање, укључујући и већу доступност праксе Суда.

У току године одвијала се редовна комуникација са представницима средстава информисања, како омогућавањем њиховог присуствовања редовним седницама и доступношћу материјала са седница, тако и организовањем редовних и ванредних конференција за штампу, давањем интервјуа и изјава председнице Суда, давањем изјава од стране судија известилаца, као и редовним обавештавањем медија о раду Суда од стране самосталног саветника за односе с јавношћу. Доступност рада Суда била је од нарочитог значаја како у погледу уставноправних питања која су по својој природи била од ширег друштвеног интереса, тако и у погледу информисања заинтересованих учесника у поступцима из надлежности Суда. У том смислу: састављена су 72 текста вести и саопштења о раду или у вези са радом Суда, а која су објављена на сајту Суда; сачињена су 42 редовна прегледа штампе (тзв. прес клипинга), као и неколико посебних поводом одређених одлука Суда или предмета који су изазивали повећано интересовање јавности; остварени су свакодневни контакти са медијима (штампаним и електронским), који су подразумевали како редовно обавештавање редакција о одржавању седница, расправа у поступцима по жалбама неизабраних судија, посетама иностраних делегација и другим скуповима у Суду, тако и о активностима председника Суда. Сарадња са медијима одвијала се и припремањем одговора на одређена питања за које су биле заинтересоване поједине медијске куће, као и презентовањем података које су поједини новинари тражили у вези са темама које се односе на рад Уставног суда; медији су посебно информисани о ставовима Суда односно питањима која су била предмет нарочитог интересовања јавности (одлука о тзв. „бланко оставкама“; предмети који се односе на поступање по жалбама неизабраних судија; предмети о сукобу надлежности царинских и прекршајних органа; питање законског решења тзв. „дуплих функција“; поступака који се тичу забране рада навијачких група и екстремистичких организација и др.).

У наведеном периоду организоване су конференције за штампу, те је председница Суда др Боса Ненадић поред редовне годишње конференције за штампу 25. фебруара, одржала и четири заједничке конференције за штампу и то: са др Иветом Мацејковом, председницом Уставног суда Словачке, 13. априла; са г. Јоже Тратником, председником Уставног суда Словеније, 25. маја; са г. Гагиком Арутјуњаном, председником Уставног суда Републике Јерменије, 16. јула и са др Петером Пацолајем, председником Уставног суда Мађарске, 22. септембра 2010. године.

У овом периоду председница Суда др Боса Ненадић дала је по два интервјуа „Танјугу“ (26. априла и 4. октобра) и Политици (3. и 8. октобра), а по један интервју „Вечерњим новостима“ (18. децембра), РТВ Б92 (15. септембра), Бети (22. априла) и Радио Београду (14. маја), као и већи број изјава, како овим, тако и другим медијским кућама, а поводом питања која су у датом тренутку била предмет повећаног интересовања јавности.

Активности Уставног суда редовно су пратили новинари Танјуга, Бете, Фонета, Вечерњих новости док су редакције Инфобироа, РТС, РТВ Б92, Политике, Радио Београд 1, ТВ АВАЛЕ, ТВ Прве и других медија извештавале о раду суда повремено.

Осим новинара, са захтевима да им се обезбеде одговарајуће информације јављао се и велики број грађана, заинтересованих за поједине предмете који су у раду Суда или тражећи појашњења, односно тумачења одређених одлука.

Рад по захтевима за слободан приступ информацијама од јавног значаја

Током 2010. године Уставном суду је поднето 135 захтева за слободан приступ информацијама од јавног значаја, што је 136,84% више него у претходној 2009. години, када је по наведеном основу поднето 57 захтева. Захтеве са слободан приступ информацијама упућивали су: грађани (117), медији (4), НВО и друга удружења (11), државни и други органи (3). Од 135 захтева, у 2010. години решено је 130 а пет захтева приспелих концем календарске године пренето у 2011. годину. Структура поднетих захтева: информације о предметима који се налазе у поступку пред Судом, или о раду Суда (79 захтева), информације о предметима и копије докумената (10 захтева), достава копија докумената (17 захтева), захтеви за доставу докумената који нису у поседу Суда или због непотпуних и непрецизних података тражени акти нису могли да буду идентификовани (7 захтева), представке и питања који немају својство информација од јавног значаја (14 захтева), увид у списе предмета (3 захтева). Од 130 окончаних предмета, позитивно је решено 117 захтева, одбачено је 14 захтева (јер немају својство захтева за приступ информацијама од јавног значаја), док су 4 захтева одбијена јер би се достављањем тражених информација нарушавало право на приватност лица на које се информације односе.

У току 2010. године издат је први том Билтена судске праксе за 2009. годину, са обимном уставносудском грађом и припремљено је издање другог тома Билтена за 2009. годину, у сарадњи са Јавним предузећем „Службени гласник Републике Србије“.

VII - ОБЛИЦИ И МЕТОД РАДА УСТАВНОГ СУДА

У складу са одредбама Пословника о раду Уставног суда, рад Суда у смислу разматрања уставноправних питања и одлучивања о предметима одвијао се на седницама Суда и у оквиру радних тела Суда.

1. Редовне седнице Уставног суда

Повећање броја предмета непосредно је утицало и на одржавање већег броја редовних седница на којима Суд одлучује у складу са одредбама члана 29. Пословника о раду Уставног суда. У току године, редовне седнице су одржаване по правилу једном недељно, а по потреби и два пута. Одржано је укупно 60 редовних седница, на којима је Суд разматрао укупно 3230 предмета из своје Уставом утврђене надлежности. У вези са појединим питањима из своје надлежности, Суд је усвојио опште правне ставове о поступању Суда.

Поред тога, Суд је разматрао и одлучивао и о другим питањима утврђеним Законом и Пословником. У том смислу, усвојио је: измене општих правних аката; Информатор о основним подацима о раду Уставног суда; Преглед рада Уставног суда у 2009. години; одлуке о изменама одлука о саставу сталних радних тела Уставног суда, утврђивао њихова задужења у вези са одређеним питањима из њиховог делокруга; периодичне планове рада Суда у току 2010. године и разматрао њихову реализацију; Финансијски план Уставног суда за 2010. годину; Кадровски план Стручне службе Уставног суда за 2010. годину и План јавних набавки за 2010. годину.

На редовним седницама, Суд је такође разматрао конкретна питања од значаја за остваривање сарадње са другим државним органима, као и регионалне и међународне сарадње; разматрао питања у вези са одржавањем и присуствовањем

саветовањима и стручним семинарима, одлучивао о постављењима у Стручној служби Уставног суда, као и о бројним текућим питањима од значаја за рад Суда.

Крајем 2010. године, Суд је на редовној седници покренуо поступак за избор председника Суда.

2. Седнице о већању и гласању

У посматраном периоду, Суд је, сагласно одредбама члана 65. Пословника о раду Уставног суда, одржао две седнице о већању и гласању:

- на седници одржаној 21. априла 2010. године, у предмету IУз-52/2008, по претходно одржаној јавној расправи 2. фебруара 2010. године, Суд је донео одлуку којом је утврдио да одредбе члана 47. Закона о локалним изборима (“Службени гласник РС”, број 129/07) нису у сагласности са Уставом и потврђеним међународним уговорима, да су одредбе члана 43. несагласне са Уставом, а поступак за оцену уставности члана 18. истог Закона је обустављен и

- на седници одржаној 21. децембра 2010. године, Суд је донео одлуку којом је усвојио жалбу неизабраног судије у предмету VIIIУ-189/2010, по претходно обављеној расправи.

3. Припремне седнице Уставног суда

У току 2010. године Суд је, сагласно одредбама члана 31. Пословника о раду Уставног суда, одржао 8 припремних седница поводом сложенијих уставноправних питања и то: у предмету IУ-412/2003 у којем су разматрани предлог и више иницијатива за оцену уставности и законитости Закључка Владе Републике Србије 05 број 02-4586/03-001 од 17. јула 2003. године; у предмету VIIIУ-171/2008 и VIIIУ-279/2009, у којем је разматран предлог републичког јавног тужиоца за забрану рада организације „Национални строј“ и „екстремних подгрупа у оквиру удружења грађана и ван удружења грађана“; у предмету IУ-293/2004 у којем је разматран предлог за оцену уставности више општих аката о приватизацији донетих на територији АП Косова и Метохије; у предмету IУ-174/2005 у којем су разматрани предлог и иницијативе за оцену уставности одредбе члана 38а Закона о порезима на имовину („Службени гласник РС“, бр. 26/01, 45/02, 80/02 и 135/04); жалбе неизабраних судија у предметима VIIIУ-102/2010 и VIIIУ-160/2010, као и поједина питања у вези са поступањем по предметима из ове надлежности Суда; у предмету IУ-172-2006 у којем су разматрани предлози и иницијатива за оцену уставности појединих одредаба Закона о црквама и верским заједницама („Службени гласник РС“, број 36/06); у предмету IУз-356/2009 у којем су разматрани предлози за оцену уставности и сагласности са опште прихваћеним правилима међународног права и потврђеним међународним уговорима одредбе члана 7. став 2. Уставног закона за спровођење Устава („Службени гласник РС“, број 98/06); у предмету IУ-421/2005 у којем је разматран предлог за оцену уставности једног броја одредаба Закона о здравственој заштити („Службени гласник РС“, број 107/05) и питање правног карактера Уставног закона за спровођење Устава Републике Србије и надлежност Уставног суда за његову оцену.

4. Радне седнице Уставног суда

Током године, Суд је, у складу са одредбама члана 30. Пословника о раду Уставног суда, одржао 13 радних седница ради разматрања уставноправних питања садржаних у предметима предложеним за дневни ред редовне седнице и других питања која су од значаја за организацију рада и одлучивање Суда. Међу разматраним, била су

и питања у вези са даљим поступањем Суда по жалбама неизабраних судија и јавних тужилаца, као и неизабраних судија за прекршаје, лица која су први пут конкурисала за судије и судија поротника, организовањем расправа по наведеним жалбама, изузећем судија Уставног суда у појединим предметима, начелним ставовима у поступку испитивања уставне жалбе предложеним од стране надлежног радног тела Суда, остваривањем међународне сарадње, као и друга питања у вези са планирањем рада, поступањем у појединим врстама предмета и другим текућим активностима.

5. Јавне расправе

У току 2010. године, у складу са одредбама чл. 47. до 49. Пословника о раду Уставног суда, Суд је одржао две јавне расправе, и то: 2. фебруара 2010. године у предмету IУз-52/2008 и 5. октобра 2010. године у предмету IУ-172/2006.

6. Радна тела Уставног суда

1. Сталне комисије

1) Редакциона комисија

Редакциона комисија Уставног суда у току 2010. године одржала је 47 седница, на којима је разматрала акте Уставног суда и утврђивала коначне текстове одлука и решења из уставносудске надлежности, писама Народној скупштини у смислу члана 105. Закона о Уставном суду, правних ставова, општих правних аката, закључака и других аката Суда, као и акте саме Комисије.

Редакциона комисија је у 2010. години: утврдила коначне текстове правних ставова Уставног суда, и то – Ставова у поступку испитивања уставних жалби и жалби неизабраних лица која су први пут бирана за судије и неименованих судија поротника по конкурс у Високог савета судства, као и јавних тужилаца који су били на дужности, а нису изабрани по конкурс у Државног већа тужилаца и Става о изузећу, односно искључењу судије Уставног суда у поступку по жалби и уставној жалби, усвојених на седници Суда од 28. маја 2010. године и Ставова о условима и начину одржавања расправе у поступку по жалби судија, јавних тужилаца и заменика јавних тужилаца на одлуку о престанку функције, усвојених на седници Суда од 22. септембра 2010. године; утврдила коначне текстове општих правних аката Суда – Правилника о изменама и допунама Правилника о унутрашњем уређењу и систематизацији радних места у Стручној служби Уставног суда и Одлуке о измена допунама Одлуке о одређивању положаја и разврставању радних места и послова у Стручној служби Уставног суда, који су усвојени на седници Суда од 22. септембра 2010. године, као и коначан текст Одлуке о начину чувања и коришћења тонског снимка са јавне расправе и седнице Уставног суда, усвојене на седници Суда од 21. септембра 2010. године; разматрала и усвојила Извештај о раду Редакционе комисије у 2009. години.

На седницама Редакционе комисије разматрано је и утврђено укупно 2572 коначна текста аката Суда у предметима из уставносудске надлежности (како оних о којима је Суд одлучивао у току 2010. године, тако и једног броја аката о којима је Суд одлучивао крајем 2009. године, те је утврђивање коначних текстова одложено за наредну 2010. годину). Од укупног броја утврђених коначних текстова, 674 су одлуке, 1891 решење и 7 закључака – писама Народној скупштини у смислу члана 105. Закона о Уставном суду. У структури утврђених текстова аката по врсти предмета у уписнику У има 74 одлуке и 138 решења у поступку оцене уставности и законитости општих аката (предмети IУ), 598 одлука и 1518 решења у поступку по уставној жалби

(предмети Уж), 208 решења у поступку решавања сукоба надлежности (предмети ШУ) и 2 одлуке и 27 решења у поступку по жалби против одлуке о престанку судијске функције, односно функције јавног тужиоца (предмети VIIIУ). За 5 разматраних аката предложено је преиспитивање донетих одлука или решења пре њиховог отправања из Суда, на основу одредаба чл. 33. и 91. Пословника о раду Уставног суда, које је Суд прихватио на седницама (Решење Уж-2108/2009 од 21. јануара 2010. године; Одлука Уж-908/2008 од 22. јула 2010. године; Одлука Уж-733/2008 од 14. октобра 2009. године; Решење Уж-3163/2010 од 6. октобра 2009. године и Одлука Уж-913/2008 од 16. децембра 2009. године). У 30 предмета Комисија је одложила утврђивање кончаних текстова ради њихове дораде (1,16%).

Укупан број разматраних нацрта, односно утврђених кончаних текстова одлука Суда, у поређењу са 2009. годином, увећао се двоструко – 198% (у 2009. години било је разматрано укупно 1296 нацрта аката Суда у односу на 2572 акта у 2010. години).

Од укупног броја разматраних текстова аката, 511 или 19,90% усвојено је без примедби или са минималним редакцијским корекцијама, а 2061 или 80,10% усвојено је са редакцијским примедбама већег обима.

Редакциона комисија се, полазећи од свог делокруга, старала о садржинском уједначавању методологије израде аката Уставног суда, односно начина састављања одлука и решења Уставног суда, те о доследном примењивању Закључака о облику и садржини аката Уставног суда донетих од стране ове комисије.

Посебну пажњу Комисија је обраћала изради аката донетих у поступцима по уставним жалбама и жалбама судија и других носилаца правосудних функција на одлуку о престанку функције, имајући у виду да се ради о надлежностима Уставног суда у којима се судска пракса тек изграђује.

2) Комисија за праћење остваривања уставности и законитости

Комисија је у 2010. години одржала 8 седница на којима су разматрани Извештај о раду ове Комисије у 2009. години, Програм рада Комисије у 2010. години и анализа тема по закључцима седнице Суда које су због значаја за рад Суда захтевале заузимање ставова о питањима везаним за поступање у предметима.

У наведеном смислу, од посебног значаја су била следећа питања:

1. Тумачење одредбе члана 9. став 3. Уставног закона за спровођење Устава Републике Србије у контексту чл. 172. и 175. Устава, односно одредби које се односе на конституисање, састав Уставног суда и начин одлучивања у Суду

Након разрешења једног судије Уставног суда, сагласно члану 9. став 3. Уставног закона за спровођење Устава Републике Србије, поставило се питање да ли је Суд у саставу од 9 судија функционално способан да даље ради и одлучује.

Комисија је закључила да "нема уставноправних сметњи да Уставни суд остварује све своје уставне надлежности, независно од тога што је број судија који је био потребан за конституисање Суда смањен на 9 судија", што је Суд, на седници од 20. јануара 2010. године прихватио.

2. Уставноправна питања у претходном поступку испитивања уставних жалби и жалби судија и јавних тужилаца који нису изабрани по конкурсном Високог савета судства и Државног већа тужилаца

Уставном суду је, у периоду од 25. децембра 2009. године до прве половине 2010. године поднет велики број уставних жалби (члан 170. Устава), односно жалби (члан 148. став 2. односно члан 161. став 4. Устава) кандидата за судије, односно

кандидата за јавне тужиоце или заменике јавних тужилаца, с тим што су поједина лица поред жалбе изјавила и уставну жалбу. У време подношења уставних жалби и жалби, судије, односно јавни тужиоци и заменици јавног тужиоца, нису поседовали никакав други акт осим одлуке о избору. С обзиром на то да је у међувремену судијама које нису изабране, у складу са важећим Законом о судијама, достављена збирна одлука о престанку дужности са 31. децембром 2009. године, Комисија је на више седница разматрала претходна питања поводом уставне жалбе судија на Одлуку о избору Високог савета судства о избору судија на сталну функцију у судовима опште и посебне надлежности ("Службени гласник РС", број 106/09) и жалбе судија које нису изабране у складу са Законом о судијама ("Службени гласник РС", број 116/08) на Одлуку Високог савета судства број: 06-00-037/2009-01 од 25. децембра 2009. године о престанку судијске дужности са 31. децембром 2009. године.

Комисија је предложила већи број ставова и нацрт дописа Суда којим се уставна жалба, односно жалба доставља Високом савету судства, односно Државном већу тужилаца са захтевом за достављање одговора, а које је Суд утврдио на Редовној седници од 25. марта 2010. године.²

3. Предлог ставова у поступку испитивања уставних жалби и жалби неизабраних лица која су први пут бирана за судије и неименованих судија поротника по конкурс Високог савета судства, односно јавних тужилаца који су били на дужности, а нису изабрани по конкурс Државног већа тужилаца

С обзиром на то да су на 13. редовној седници Суда од 25. марта 2010. године утврђени ставови поводом уставних жалби и жалби судија и заменика јавних тужилаца који нису изабрани у поступку избора који је спроведен на основу одредаба члана 100. Закона о судијама и члана 129. Закона о јавном тужилаштву, Комисија се изјашњавала и о поступању по: уставној жалби неизабраног судије на одлуку о избору, који је изјављивао жалбу на збирну Одлуку Високог савета судства 06-00-37/2009-01 од 25. децембра 2009. године о престанку судијске дужности; уставној жалби неизабраног судије на одлуку о избору, који није изјављивао жалбу на збирну Одлуку Високог савета судства 06-00-37/2009-01 од 25. децембра 2009. године о престанку судијске дужности; уставној жалби неизабраног судије на збирну одлуку о престанку судијске дужности од 25. децембра 2009. године; уставној жалби судије за прекршаје на одлуку о престанку дужности судије за прекршаје; уставној жалби кандидата за заменика јавног тужиоца (а у пракси жалби заменика јавних тужилаца).

Предлог ставова разматран је на Припремној седници Суда од 21. маја 2010. године, а Ставови су утврђени на Редовној седници Суда од 28. маја 2010. године.³

4. Предлог става о изузећу, односно искључењу судије известиоца

У поступку одлучивања по уставним жалбама и жалбама на избор судија односно јавних тужилаца и заменика јавних тужилаца по конкурс Високог савета судства односно Државног већа тужилаца, актуелизован је питање "изузећа" јер су поједини учесници у поступку тражили изузеће судија.

С обзиром на то да Закон о Уставном суду не уређује питање "изузећа" судије и да је Суд до сада разматрао испуњеност услова за неучествовање судија Уставног суда у гласању, сагласно члану 60. Пословника о раду Уставног суда, оцењено је да Суд

² Видети на страни 3. Прегледа

³ Видети на страни 4. Прегледа

мора заузети став поводом захтева за изузеће судије јер би у супротном могло доћи до повреде права на правично суђење.

Предложен је став према коме је у поступку по жалби и уставној жалби пред Уставним судом могућа сходна примена правног института изузећа и искључења, под условима и на начин прописан чланом 74. Закона о управним споровима („Службени гласник РС“, број 111/09), а сагласно члану 8. Закона о Уставном суду, те да о захтеву за изузеће одлучује седница Суда без учешћа у одлучивању судије чије је изузеће тражено.

Предложени став разматран је на Радној седници, а утврђен на седници Суда од 28. маја 2010. године.

5. Давање мишљења о Захтеву за преиспитивање става Суда од 9. марта 1995. године (правни карактер Уставног закона за спровођење Устава Републике Србије и надлежности Уставног суда за његову оцену)

Сагласно Закључку Суда са припремне седнице од 7. јула 2010. године, Комисија је дала мишљење о потреби промене става Суда од 9. марта 2005. године о правном карактеру Уставног закона за спровођење Устава Републике Србије и надлежности Уставног суда за његову оцену.

Комисија је, полазећи од одредаба члана 166. став 1. и члана 194. став 1. Устава, изразила мишљење да су испуњени услови за преиспитивање става Суда од 9. марта 1995. године и предложила промену овог става према којем Уставни закон, као посебан акт за спровођење устава, који је донет по процедури различитој од поступка доношења устава, подлеже уставносудској контроли, како у формалном, тако и у материјалном смислу.

На Припремној седници Суда од 3. новембра 2010. године разматран је предлог става Комисије и, након дискусије, сачињено образложење и употпуњено мишљење, које је разматрано на Припремној седници Суда од 7. децембра 2010. године.

На Редовној седници суда од 16. децембра 2010. године предлог става није усвојен, јер није добио потребну већину гласова.

6. Допуна формулара уставне жалбе (објављивање имена подносиоца уставне жалбе)

С обзиром на то да деперсонализација одлука Суда које се објављују није непосредно уређена законом и актима Суда, Комисија је, полазећи од Закона о Уставном суду и Пословника о раду Уставног суда, предложила допуну Обрасца уставне жалбе уношењем тачке "Г) да ли се слажете да идентитет подносиоца уставне жалбе буде доступан јавности" и допуну Упутства за попуну обрасца уставне жалбе тако што је после дела В) унет део „Г) попуњавају и физичка и правна лица. Пуно лично име, односно назив подносиоца уставне жалбе објављује се обавезно у случају прописаном чланом 89. став 2. Закона о Уставном суду кад Суд конкретном одлуком одреди да је то начин отклањања штетних последица насталих услед примене оспореног акта или радње, односно као облик сатисфакције или правичног задовољења за подносиоца због утврђене повреде права. У осталим случајевима објављивање имена се обавља по претходно прибављеној сагласности подносиоца уставне жалбе".

На Редовној седници Суда од 11. новембра 2010. године утврђена је допуна Обрасца и Упутства.

7. Предлог допуне става о изузећу, односно искључењу судије (у поступку за оцењивање уставности и законитости општих аката)

С обзиром на то да је и у поступку за оцењивање уставности и законитости општих аката затражено изузеће судије известиоца, предложена је допуна Става Суда од 28. маја 2010. године који се односи на изузеће, односно искључење судије у поступку по жалби и уставној жалби, тако што би се наведени став сходно примењивао и поводом захтева за изузеће судије у поступку нормативне контроле.

На Редовној седници суда од 17. јуна 2010. године предлог допуне става није усвојен, јер није добио потребну већину гласова.

8. Правни став у поступку испитивања уставне жалбе (достављање списка Републичком јавном тужилаштву по истеку рока у ком тај државни орган може да подигне захтев за заштиту законитости)

На Редовној седници Суда од 6. октобра 2010. године, одложено је разматрање и одлучивање о две уставне жалбе (Уж 2712/2010 и Уж 3388/2010) изјављене против обавештења Републичког јавног тужилаштва због повреде права на правично суђење, односно против обавештења Републичког јавног тужилаштва и радње нечињења Основног суда у Нишу да достави списе предмета Републичком јавном тужилаштву, због повреде права на правно средство. Имајући у виду да је Уставни суд свој став поводом обавештења Републичког јавног тужилаштва већ изразио у одлукама које су донете у сличним чињеничним и правним ситуацијама од Комисије је затражено да размотри спорна уставноправна питања која су се поставила у ова два предмета ради предлагања става Суда.

Након прецизирања на Радној седници Суда од 7. децембра 2010. године и допуне закључком исти су током децембра 2010. године достављени председнику Суда, ради разматрања на Редовној седници.

3) Комисија за организациона и финансијска питања

Комисија за организациона и финансијска питања одржала је у 2010. години 8 седница, на којима је:

- усвојила Годишњи извештај о раду Комисије у 2009. години;
- утврдила предлог Извештаја о раду Стручне службе Уставног суда у 2009. години;
- утврдила предлог Плана јавних набавки за 2010. годину;
- утврдила предлоге следећих општих аката Уставног суда: Правилника о престанку важења Правилника о поступку јавне набавке мале вредности, Правилника о изменама и допунама Правилника о унутрашњем уређењу и систематизацији радних места у Стручној служби Уставног суда (два акта), Одлуке о изменама и допунама Одлуке о одређивању положаја и разврставању радних места и послова у Стручној служби Уставног суда (два акта), Одлуке о начину чувања и коришћења тонског снимка са јавне расправе и седнице Уставног суда;
- утврдила предлоге Финансијског плана Уставног суда за 2011. годину и Кадровског плана Стручне службе Уставног суда за 2011. годину;
- утврдила предлоге за постављења на следеће положаје: једног саветника Уставног суда за нормативну контролу и уставне жалбе, саветника Уставног суда – секретара Одбора за уставне жалбе из области грађанског права и саветника Уставног суда – секретара Одбора за уставне жалбе из области управног права;
- разматрала питања и донела закључке у вези са унапређењем рада Стручне службе Уставног суда и
- разматрала питања и донела закључке у вези обезбеђивања и коришћења буџетских средстава и обезбеђивања других услова за рад Уставног суда.

2. Одбори за уставне жалбе

1) Одбор за уставне жалбе из области кривичног права

Одбор за уставне жалбе из области кривичног права одржао је у 2010. години 23 седнице, на којима је размотрено укупно 64 предлога одлука.

Од тог броја, Одбор је приликом првог разматрања прихватио предлоге одлука судија извештача у 48 предмета и на седницу Суда упутио са сугестијама 3 предлога одлуке, а без сугестија 45 предлога. Разматрање предлога одлуке је у 16 предмета одложено, а на некој од следећих седница предлог у 11 предмета прихваћен и уз позитивно мишљење Одбора за уставне жалбе из области кривичног права упућен на седницу Уставног суда ради разматрања и усвајања.

По захтеву судија извештача, Одбор је размотрио два предлога решења у претима и дао сугестије да се предмети реше доношењем мериторних одлука.

У два предмета разматрање предлога одлука је одложено али нови предлози у 2010. години нису поново пријављивани за разматрање на седници Одбора, док у једном предмету нови предлог одлуке није могао бити поново разматран, с обзиром на то да је предмет први пут разматран на последњој седници Одбора у 2010. години.

Одбор је, такође, разматрао и спорно правно питање – да ли радњом нечињења надлежног суда, односно пропуштањем да донесе одлуку по молби осуђеног за условни отпуст може бити повређено подносиочево Уставом зајемчено право. Након разматрања, Одбор је упутио председнику Уставног суда предлог правног става по коме пропуштање надлежног суда да донесе одлуку по молби осуђеног за условни отпуст у поступку прописаном одредбама члана 522. Законика о кривичном поступку ("Службени лист СРЈ", бр. 70/01 и 68/02, и "Службени гласник РС", бр. 58/04, 85/05, 115/05, 46/06, 49/07, 122/08, 20/09 и 72/09), може довести до повреде права на приступ суду, као елемента права на правично суђење зајемченог одредбом члана 32. став 1. Устава.

2) Одбор за уставне жалбе из области грађанског права

Одбор је у 2010. години одржао 39 седница, на којима је размотрен укупно 471 предлог одлука судија извештача у предметима по уставним жалбама из области грађанског права. Од тог броја, Одбор је прихватио предлоге одлука судија извештача у 428 предмета, и то без примедби или са мањим примедбама у погледу измене и допуне изреке или образложења предложених одлука. У 25 предмета Одбор је вратио предлог одлуке судији извештачу ради њиховог преиспитивања, а у 15 предмета је одложио разматрање предлога одлуке ради додатног разјашњења чињеница од значаја за одлучивање и прибављања додатне документације. У 3 предмета судија извештач је по спроведеној расправи у Одбору повукао предлог одлуке са седнице Одбора.

На седници Одбора разматрана су и спорна уставноправна питања у појединим предметима по уставним жалбама. На седници одржаној 18. октобра 2010. године разматрано је спорно уставноправно питање које се односило на примену привилегованог рока застарелости из члана 377. Закона о облигационим односима, а поводом предмета Уж-482/2008. Након тога је Одбор упутио председнику Уставног суда предлог да, на основу члана 52. став 2. Пословника о раду Уставног суда, закаже консултативни састанак у предмету Уж-482/2008. Такође, на седници Одбора, одржаној 8. новембра 2010. године, разматрано је спорно уставноправно питање које се односило на постојање активне легитимације јавног правобранилаштва, као

подносиоца уставне жалбе, а поводом предмета Уж-2377/2010, о коме је Одбор дао своје мишљење.

Одбор је на седници одржаној 8. новембра 2010. године у поступку разматрања предлога одлуке у предмету Уж-1084/2008 констатовао да је у раније донетим одлукама Уставног суда у предметима Уж-341/2008, Уж-1091/2008 и Уж-1089/2008, у којима је подносилац уставне жалбе исто лице, различито одлучивано о његовом захтеву за накнаду нематеријалне штете због повреде права на суђење у разумном року. Из тих разлога Одбор је, на основу члана 91. став 1. Пословника о раду Уставног суда, поднео захтев Суду за преиспитивање наведених одлука.

3) Одбор за уставне жалбе из области управног права

Одбор за уставне жалбе из области управног права одржао је у 2010. години 15 седница, на којима је размотрено укупно 157 предлога одлука. Од тог броја, Одбор је приликом првог разматрања прихватио предлоге одлука судија известилаца у 152 предмета и на седницу Уставног суда упутио 147 предлога одлука без примедба, као и 4 предлога одлуке са примедбама у смислу дискусије са седнице Одбора. Разматрање предлога одлуке је у 6 предмета одложено, па је на некој од следећих седница предлог одлуке у 4 од тих предмета прихваћен и упућен на седницу Уставног суда ради разматрања и усвајања. На предлог судије известиоца одложено је разматрање предлога одлуке у једном предмету, а Одбор се није о њему поново изјашњавао јер је на једној од наредних седница Уставни суд донео решење којим се наведена уставна жалба одбацује.

У предмету Уж-982/2008 Одбор је најпре дао позитивно мишљење и без примедба упутио на седницу Суда предлог одлуке којом се одбија уставна жалба у том предмету. На једној од наредних седница, Одбор је већином гласова прихватио предлог одлуке којом се усваја уставна жалба истог подносиоца у предмету Уж-819/2008. С обзиром на то да је на седници Суда више пута одлагано разматрање у наведеним предметима, Одбор је након поновног разматрања предлога одлука у тим предметима одлучио да се не прихвати предлог одлуке у предмету Уж-982/2008.

3. Остала радна тела

– Комисија за стамбена питања

Током 2010. године, Комисија је одржала 6 седница, на којима је разматран и утврђен коначан текст Одлуке о расписивању огласа за решавање стамбених потреба изабраних, постављених и запослених лица у Уставном суду, а која је објављена 4. јануара 2010. године.

На основу наведене одлуке, Комисија је објавила Оглас за решавање стамбених потреба изабраних, постављених и запослених лица у Уставном суду, па је након прегледа пријава и документације лица која су се јавила по Огласу, утврдила предлог Листе реда првенства ради давања у закуп стана, а након тога донела Одлуку којом је утврдила Листу реда првенства ради давања у закуп стана. Ова Одлука је 16. јула 2010. године оглашена на огласној табли Уставног суда.

Комисија је, по захтеву Стамбене комисије Владе Републике Србије, припремила одговоре на приговоре лица која су учествовала у поступку давања стана у закуп.

– Жалбена комисија

Жалбена комисија, сагласно Пословнику о раду Комисије и Годишњем распореду рада за 2010. годину, радила је у два већа. Током године, одржане су две седнице Комисије и то: 14. јула и 21. октобра, на којима су размотрене две жалбе на

решење председника Уставног суда о оцењивању државног службеника, две жалбе на закључак Конкурсне комисије Уставног суда од 10. јуна 2010. године и једна жалба због „ћутања администрације“. Од наведених пет предмета, уважене су 4 жалбе и поништена два решења председника Уставног суда о оцењивању државног службеника, један закључак Конкурсне комисије Уставног суда и усвојена жалба због „ћутања администрације“, а једна жалба је одбијена као неоснована.

– Уређивачки одбор Билтена судске праксе

Уређивачки одбор Билтена судске праксе Уставног суда одржао је у 2010. години 2 седнице, на којима је разматрао питања у вези са издавањем Билтена судске праксе и сарадњом са ЈП „Службени гласник“, као суиздавачем.

Поред питања у вези са концептом Билтена и објављивањем ставова Суда који су усвојени на седницама Суда у периоду за који се Билтен издаје, Уређивачки одбор је, полазећи од броја и значаја уставних жалби о којима је Суд одлучивао, као и спремности ЈП „Службени гласник“ да се настави сарадња у области издаваштва, закључио да би од значаја било издавање посебне збирке одлука донетих у предметима уставних жалби.

– Конкурсна комисија за попуњу положаја у Уставном суду

Комисија је у 2010. години одржала 3 седнице. Током 2010. године расписан је и окончан Јавни конкурс који је објављен у "Службеном гласнику РС", број 30 од 7. маја 2010. године, за попуњу три положаја у Уставном суду и то: саветник Уставног суда – 2 положаја-секретара одбора за уставне жалбе и саветник Уставног суда за нормативну контролу и уставне жалбе.

Комисија је утврдила мерила за вредновање кандидата и то путем писменог селективног интервјуа, вредновањем кандидата на основу података из пријаве за Конкурс (послови које је кандидат претходно обављао, одговорности на тим пословима, подаци о стручном усавршавању и о посебним областима знања), писмене и усмене провере познавања уставноправног система и организације власти у Републици Србији, прописа којима се уређују надлежност, организација и рад Уставног суда, логичког и аналитичког резновања, способности комуникације и креативности.

Комисија је, по спроведеном поступку и вредновању кандидата применом утврђених мерила, доставила листе за постављење на наведене положаје Комисији за организациона и финансијска питања Уставног суда.

Комисија је током 2010. године разматрала и решење Жалбене комисије Уставног суда Су број 16-I-4/2010 од 21. октобра 2010. године.

– Конкурсне комисије за попуњу извршилачких места у Стручној служби Суда

У Уставном суду је у 2010. години спроведено шест изборних поступака по расписаним интерним (4) и јавним конкурсима (2) за попуњавање извршилачких радних места у Стручној служби Суда. Конкурсне комисије су спровеле интерне конкурсе за попуњу 11 радних места и јавне конкурсе за попуњу 18 радних места.

По наведеним конкурсима примљено је 10 извршилаца и 3 приправника са завршеним правним факултетом, с тим да је јавни конкурс за попуњавање 4 извршилачка радна места и пријем 2 приправника формално правно окончан почетком 2011. године.

VIII - МЕЂУНАРОДНА САРАДЊА

Уставни суд је у потпуности реализовао активности предвиђене Планом међународне сарадње за 2010. годину. Приоритети међународне сарадње били су: сарадња са Саветом Европе и његовим телима и органима; сарадња са другим уставним судовима - непосредна или у оквиру међународних струковних организација; учешће на скуповима са међународним елементом; испуњавање обавеза у односу на процес европских интеграција Републике Србије итд.

1. Сарадња са Саветом Европе и његовим органима и телима

Суд је остваривао континуирану сарадњу са Саветом Европе током целе године, као и са Европским судом за људска права и Венецијанском комисијом.

1) Од бројних видова сарадње Уставног суда и Савета Европе, нарочито се могу издвојити сарадња Суда са мониторинг мисијама Савета Европе и учешће представника Суда на скуповима у организацији Савета Европе:

– Уставни суд су 24. марта 2010. посетили експерти Савета Европе г. Pierre Cornu, главни тужилац кантона Нешател у Швајцарској, г. Virgilius Valancius, судија Врховног управног суда Литваније, г. Wolfgang Tiede, адвокат из Немачке и гђа Ирина Кузменко из Директората за људска права у Савету Европе, као чланови мисије за мониторинг пројекта за реформу правосуђа у Србији, који је Савет Европе спроводио у сарадњи са Светском банком и Министарством правде. Председница др Боса Ненадић и судије Уставног суда упознали су чланове мисије Савета Европе са надлежностима, уређењем, саставом, начином рада и одлучивања уставног суда и другим битним питањима од значаја за рад Суда. Експерти су нарочито интересовање показали за непосредну заштиту људских права, односно за поступање Суда по уставним жалбама.

– Председница Суда др Боса Ненадић и судија Братислав Ђокић примили су 29. јуна 2010. године делегацију мониторинг мисије Конгреса локалних и регионалних органа власти Савета Европе, у којој су били: известиоци г. Christopher Newbury (Velika Britanija) и г. Odd Arild Kvaloy (Norveška), консултант проф. Elena Simina Tanasescu (Румунија) и гђа Lilit Nokoghosyan из Секретаријата Конгреса. Ова мониторинг мисија имала је за циљ да Конгресу, по налогу Комитета министара Савета Европе, припреми редован извештај за сваку земљу чланицу о стању локалне и регионалне демократије, као и да се непосредно увери у то да ли се примењују начела Европске повеље о локалној самоуправи.

– Саветник за међународну сарадњу Суда присуствовала је 29. септембра 2010. округлом столу поводом представљања завршног извештаја експерата у пројекту "Подршка реформи правосуђа у Србији у складу са стандардима Савета Европе", који је спровела Канцеларија Савета Европе у Београду у сарадњи са Министарством правде. У извештају су дате препоруке правосудним органима Србије за успостављање независног, ефикасног, транспарентног и свима доступног правосуђа, као и препоруке за стварање законског оквира који је у складу са вредностима и стандардима Савета Европе, у циљу заштите демократских вредности, промоције људских права и изградње владавине права.

– Председница Суда учествовала је 10. новембра 2010. године на скупу "Примена Европске конвенције о људским правима на националном нивоу", коју је поводом 60 година од настанка Европске конвенције о људским правима организовао Савет Европе, у сарадњи са Правосудном академијом. Председница Ненадић је у уводном излагању говорила на тему: "О уставним могућностима и препрекама у примени Европске конвенције о људским правима".

2) Настављајући праксу добре сарадње са Европским судом за људска права, Уставни суд је реализовао више значајних активности:

– Председница Суда др Боса Ненадић присуствовала је 29. јануара традиционалном свечаном отварању нове судеће године Европског суда у Стразбуру, на позив председника Европског суда за људска права г. Jean-Paul Costa. Председница Ненадић је учествовала и на тим поводом организованом семинару под називом „Конвенција је ваша“, на којем су говорили председник Европског суда, судија тог суда гђа Françoise Tulkens, председник Врховног суда Холандије г. Geert Corstens, председник Врховног суда Републике Хрватске г. Бранко Хрватин и судија Жалбеног суда Енглеске и Велса гђа Mary Arden.

– Одељење за извршење одлука Европског суда за људска права организовало је 15. и 16. марта 2010. године у Стразбуру међународни округли сто под називом „Делотворни правни лекови против неизвршења одлука националних судова“, на којем је учествовала и председница Суда др Боса Ненадић. На том стручном скупу, који је организован у оквиру пројекта Савета Европе „Уклањање препрека за неизвршење одлука националних судова - обезбеђивање делотворне примене одлука националних судова“, председница Ненадић изложила је запажен реферат „Могућности уставне жалбе поводом неизвршења и одлагања извршења судских одлука“.

– Делегација Одељења за извршење судских одлука при Европском суду за људска права, предвођена шефом Одељења г. Озгуром Дерманом, боравила је у Уставном суду 22. марта 2010. године. Тема састанка председнице Суда са делегацијом била је неизвршење судских одлука. Констатовано је да је то проблем у раду не само националних правосудних система, већ и Европског суда за људска права, који је „загушен“ апликацијама против држава чланица поводом неизвршења судских одлука, што је већином последица неадекватних системских решења тих држава. С тим у вези, делегацију Европског суда за људска права су занимали надлежност и поступање Уставног суда поводом неизвршења судских одлука и предлози за евенутално унапређење системског решења тог проблема у Србији.

– Председница Суда примила је 28. маја 2010. године мр Боштјана М. Зупанчича, судију Европског суда за људска права, на његов захтев. Председница др Ненадић упознала је судију Зупанчича са поступањем по уставним жалбама, као и односом Уставног суда Србије и Европског суда за људска права у Стразбуру у заштити људских права и слобода.

– Две саветнице Суда оствариле су стажирање од по три месеца (од априла до јуна, односно од октобра до краја децембра 2010. године) у Европском суду у Стразбуру.

3) Сарадња са Венецијанском комисијом је била континуирана, у оквирима задатим самим чланством Уставног суда у Венецијанској комисији и шире.

– Суд је испунио своју обавезу достављањем 11 репрезентативних одлука Суда преведених на енглески језик, а које су постављене у базу одлука на сајту Венецијанске комисије. Преводи су и ове, као и прошле године, обезбеђени захваљујући подршци OSCE.

– У сарадњи Уставног суда Србије са Венецијанском комисијом објављен је Зборник радова под називом „Уставно ограничење слободe удруживања“

– Председница Уставног суда др Боса Ненадић присуствовала је 5. јуна 2010. године, на позив Венецијанске комисије, свечаном скупу поводом две деценије постојања и рада Комисије. На том скупу говорили су: г. Antonio Miloshoski, министар спољних послова БЈР Македоније и председавајући Комитета министара Савета Европе, г. Mevlüt Çavuşoğlu, председник Парламентарне скупштине Савета Европе,

Њ.Е. Yerik Utembayev, амбасадор OSCE, г. Laszlo Solyom, председник Републике Мађарске, г. Mikheil Saakashvili, председник Грузије, г. Elmar Mammadyarov, министар спољних послова Републике Азербејџан, г. Abdelaziz Belkhadem, државни министар и лични представник председника Републике Алжир. г. Thorbjørn Jagland, генерални секретар Савета Европе, г. Alfredo Mantica, подсекретар Министарства спољних послова Италије и г. Luca Zaia, председник Регионалне Владе Венето. У завршној речи обратио се председник Венецијанске комисије г. Gianni Buquicchio.

2. Непосредна сарадња са другим уставним судовима

Уставни суд је у 2010. години сарађивао са великим бројем уставних судова у региону и Европи, а најинтензивније са уставним судовима Босне и Херцеговине, Јерменије, Мађарске, Македоније, Молдавије, Немачке, Републике Српске, Румуније, Руске Федерације, Словачке, Словеније, Хрватске, Црне Горе, Чешке и Шпаније.

У циљу јачања непосредне стручне сарадње са уставним судовима региона и Европе, пет европских, односно регионалних уставних судова посетило је наш Суд, а делегације Суда реализовале су исто толико посета другим уставним судовима.

1) Посете других уставних судова

Делегација Уставног суда Хрватске коју су чинили председница др Јасна Омејец, судије др Марко Бабић и др Марио Јелушић, и шеф кабинета председника Ксенија Подгорник, боравила је у дводневној посети Уставном суду Србије, од 4. до 6. марта 2010. године. То је био први званичан билатерални сусрет судија уставних судова Хрватске и Србије у протеклих двадесет година. Међу бројним питањима од заједничког интересовања за оба суда, нарочита пажња посвећена је њиховом поступању по уставним жалбама и односу са Европским судом за људска права. Узајамно су размењене информације о питањима од значаја за остваривање њихових уставноправних функција, а договорена је и узвратна посета нашег Суда. Делегацију Уставног суда Хрватске примили су председница Народне скупштине др Славица Ђукић-Дејановић и заштитник грађана Саша Јанковић.

Делегација Уставног суда Словачке, коју су чинили председница др Ивета Мацејкова, судије др Сергеј Кохут и др Маријана Мохначова и шеф кабинета др Љубица Мацковицева, боравила је од 12. до 15. априла 2010. године у узвратној посети Уставном суду Србије. Две председнице се, у намери унапређења билатералних односа започетих прошлогодишњом посетом делегације нашег Суда колегама из Словачке, потписале Споразум о сарадњи уставних судова Србије и Словачке, који предвиђа: узајамну размену одлука које третирају правна питања од општег правног значаја и од заједничког интереса или интереса једне стране; размену публикација које се односе на питања од значаја за остваривање надлежности уставних судова двеју земаља; организовање састанака судија и саветника двају судова. О појединостима споразума и будућој сарадњи др Ненадић и др Мацејкова говориле су и на конференцији за штампу коју је организовао Суд. Делегацију Уставног суда Словачке примила је председница Народне скупштине др Славица Ђукић-Дејановић.

Делегација Уставног суда Словеније, коју су чинили председник Јоже Тратник, судије др Марија Криспер-Крамбергер и др Митја Деисингер, као и секретар суда др Ерик Кершеван, боравила је од 24. до 26. маја 2010. године у посети Уставном суду Србије. Ова посета била је прилика за размену искустава о бројним заједничким темама у вези са вршењем надлежности два суда, а нарочито интересовање обе стране било је изражено у односу на поступање у предметима непосредне заштите људских

права и основних слобода. Разговарало се и о односу судова према Европском суду у Стразбуру, као и односу Уставног суда Словеније са институцијама ЕУ. Делегацију Уставног суда Словачке примила је председница Народне скупштине др Славица Ђукић-Дејановић.

Делегација Уставног суда Јерменије коју су чинили председник др Гагик Арутјуњан, судија Ким Балајан и шеф Одељења за међународну сарадњу Владимир Вардањан, боравила је у посети Уставном суду Србије од 15. до 18. јула 2010. године. Том посетом је започета билатерална сарадња двају судова. У разговору уставних судова Србије и Јерменије, и поред различитости уставноправних система, било је много питања од заједничког интересовања обе стране. Договорена је и посета свих судија Уставног суда Србије Уставном суду Јерменије у првој половини 2011. године. Делегацију су примили и заштитник грађана Саша Јанковић и председници Административног и Законодавног одбора Народне скупштине.

У узвратној посети Уставном суду 22 до 25. септембра 2010. године боравила је делегација Уставног суда Мађарске, коју су чинили председник др Петер Пацолаи, који је и потпредседник Венецијанске комисије, и судија Барнабаш Ленковиц и секретар тог Суда др Илона Палфи. Иако се два уставна суда разликују по обиму и врстама надлежности, многа питања која су истакнута у току овог сусрета била су им заједничка јер су од општег значаја за остваривање функције уставног суда као „чувара“ устава једне земље. Такође, и проблеми у свакодневном раду два суда су слични, а међу најзначајнијим је проблем великог броја предмета. Уставни суд Мађарске годишње прима између 1500 и две хиљаде предмета нормативне контроле, што не оставља много простора за вршење других уставносудских надлежности. Делегацију Уставног суда Мађарске примили су председница Народне скупштине др Славица Ђукић-Дејановић и председник Законодавног одбора, као и заменици заштитника грађана.

2) Посете Уставног суда другим уставним судовима

Делегација Уставног суда (коју су чинили председница др Боса Ненадић и судија Предраг Ђетковић и секретар делегације саветник за међународну сарадњу Љубица Павловић) боравила је од 26. до 28. фебруара 2010. године у Мадриду, у узвратној посети Уставном суду Краљевине Шпаније, на позив председнице тог Суда гђе Марије Емилије Касас Бамонде. Нарочити значај те посете је у томе што су председнице двају судова, др Ненадић и Касас Бамонде, потписале 27. фебруара у Мадриду Споразум о сарадњи уставних судова Републике Србије и Краљевине Шпаније. Тим Споразумом констатовано је да, упркос разноликости националних модела којима су у правним системима Србије и Шпаније институцијално и процедурално уређене оцена уставности и заштита основних права и слобода, постоји „широк заједнички домен за размену искустава стечених у вршењу тих надлежности“. Поред осталог, Споразумом је утврђено да ће два суда узајамно размењивати: одлуке које се односе на питања од општег правног значаја, односно које третирају правна питања за чије разматрање постоји узајамно интересовање или интересовање једне стране; публикације које редовно издају, као и оне које које третирају посебна питања од интереса за остваривање уставних надлежности уставних судова двеју земаља. Организовање радних посета судија и саветника судова такође је предмет овог Споразума. Посета делегације нашег Суда Уставном суду Краљевине Шпаније наставак је успешне и пријатељске сарадње двају уставних судова, започете посетом председнице Уставног суда Краљевине Шпаније нашем суду у фебруару 2009. године.

Делегација Уставног суда (коју су чинили председница др Боса Ненадић, судија Марија Драшкић и секретар делегације саветница Александра Тојагић) боравила је од 7. до 9. априла 2010. у Брну, у посети Уставном суду Чешке Републике, на позив председника тог Суда др Павела Рихетског. Представници двају судова разменили су искуства у вршењу надлежности уставних судова Србије и Чешке, са нарочитим освртом на заштиту људских слобода и права, односно јачање демократске државе владавине права. Изнета су искуства у поступању неким од најзначајнијих предмета из праксе двају судова, а разговарало се и о односу Уставног суда Чешке Републике, као земље чланице ЕУ, према међународним судовима и институцијама ЕУ.

Делегација Уставног суда Србије (коју су чинили председница др Боса Ненадић, судије Катарина Манојловић-Андрић, Весна Илић-Прелић и др Драгиша Слијепчевић, и секретар делегације саветник за међународну сарадњу Љубица Павловић) боравила је од 23. до 26. јуна 2010. године у узвратној радној посети Уставном суду Руске Федерације, у Санкт-Петербургу. Судије Уставног суда Руске Федерације исказале су нарочито интересовање за начин рада и одлучивања нашег Суда, начин избора судија, обезбеђивање начела јавности у раду, контролу уставности закона пре и после ступања на снагу, разлику између жалбе и уставне жалбе и друга питања. Два уставна суда договорили су наставак сарадње кроз узајамну размену одлука од општег правног значаја, као и стручне литературе – билтена судске праксе, организовање чешћих сусрета судија и саветника двају судова и друге активности, а представници нашег Суда том приликом позвани су на конференцију коју ће 2011. године организовати Уставни суд Руске Федерације поводом двадесетогодишњице свог постојања.

Делегација Уставног суда Србије (коју су чинили председница др Боса Ненадић, судије др Агнеш Картаг-Одри и Предраг Њетковић, и секретар делегације саветник за међународну сарадњу Љубица Павловић) боравила је 11. до 13. новембра 2010. године у узвратној посети Уставном суду Републике Хрватске. У живој и садржајној размени искустава и мишљења о питањима из области уставног судства, два суда, која спадају у најстарије европске уставне судове, констатовала су и сличне проблеме у вези са вршењем уставних надлежности. Размењене су и информације о најзначајнијим предметима из праксе. Договорена је даља сарадња судова, а нарочито чешћи и неформалнији контакти. Делегацију Суда примили су председник Републике Хрватске др Иво Јосиповић и потпредседница Хрватског сабора гђа Жељка Антуновић.

Делегација Уставног суда Србије (коју су чинили председница др Боса Ненадић, судије Катарина Манојловић-Андрић и Горан Илић, и приправник Јанко Одовић, као секретар делегације) боравила је у посети Уставном суду Црне Горе од 9. до 11. децембра 2010. године, на позив председника тог Суда г. Милана Марковића. Председници и судије двају уставних судова констатовали су да њихови уставноправни системи у суштини потичу из некадашњег јединственог правног система заједничке државе, као и да су, упркос нужним модификацијама, у основи и даље у великом делу слични, те се и остваривање заштите уставности и људских права и слобода врши у сличним уставноправним оквирима. Наглашена је заједничка потреба за даљом интензивнијом сарадњом и чешћим контактима судија и саветника тих судова. Делегацију Суда примио је председник Републике Црне Горе Филип Вујановић, а делегација је разговарала и са министром правде у Влади Републике Црне Горе Мирашом Радовићем.

3) Стручна предавања експерата из других земаља

Из непосредне сарадње са другим уставним судовима остварена је и сарадња са реномираним уставноправним експертима других земаља, који су своје знање и

искуство пренели саветницима Суда, у циљу њиховог стручног усавршавања и упоредног информисања о уставноправним оквирима других земаља.

Др Торстон Јобс, саветник у Одељењу за уставно право Министарства правде Немачке, је 26. октобра 2010. године упознао саветнике и обрађиваче предмета у Стручној служби Уставног суда Србије са искуствима немачког Савезног уставног суда у раду са уставним жалбама и одговарао је на њихова питања.

Др Цирил Рибичич, редовни професор уставног права и права Савета Европе на Правном факултету у Љубљани, представио је 3. децембра 2010. године у Суду праксу и најзначајније одлуке Уставног суда Републике Словеније, у коме је донедавно био потпредседник и дугогодишњи судија. Том приликом одговарао је и на питања саветника Суда о раду словеначког уставног судства, а представио је и своју књигу под називом „Уставна демократија и људска права: уставни судија између позитивног и негативног активизма“. Договорено је и објављивање одлука Уставног суда Словеније, чији је аутор проф. Рибичич, у сарадњи са „Службеним гласником“.

4) Остало

Председница Уставног суда др Боса Ненадић примила је 5. новембра 2010. године проф. др Герхарда Роберса, судију Уставног суда у немачкој федералној јединици Рајна-Палатин, професора јавног права на Универзитету у Триру и члана Саветодавног одбора за слободу вероисповести у ОЕБС. Председница Ненадић и др Робертс разменили су мишљења о улози и надлежностима уставних судова Србије, Савезне Републике Немачке, као и уставних судова немачких држава-чланица, а посебно у домену заштите људских права и слобода

3. Сарадња са струковним међународним асоцијацијама

И у 2010. години Суд је испуњавао своје обавезе поводом чланства у Конференцији европских уставних судова, Светском удружењу уставних судова и Удружењу уставних судова Франкофоније.

У децембру 2010. године Суд је доставио Конференцији европских уставних судова (даље: Конференција) свој извештај, односно одговоре на Упитник који ће бити представљен на 15. конгресу Конференције у Букурешту, 23-27. маја 2011. године. Питања су била идентична за све уставне судове – чланове Конференције, и подељена у три групе: 1. однос уставног суда са парламентом и владом; 2. решавање органских спорова пред уставним судом; и 3. извршење одлука уставног суда. Суд је послао одговоре на енглеском и српском језику и одредио делегацију за учешће на Конференцији (судије Б. Ненадић, М. Драшкић и Б. Ђокић).

4. Учешће на стручним скуповима са међународним елементом

Председница, судије и саветници Суда учествовали су на више скупова са међународним елементом, чији су организатори били Суд, међународне организације или други уставни судови:

– Председница Уставног суда др Боса Ненадић присуствовала је скупу “Колико још корака до Европске уније?” који је организовала Фондација Конрад Аденауер 26. јануара 2010. године. Уводно излагање на том скупу имао је председник Србије Борис Тадић. Пред више од 300 учесника овога скупа говорили су и Њ.Е. Wolfram Maas, амбасадор СР Немачке у Београду, Божидар Ђелић, потпредседник Владе Републике Србије и Тања Мишчевић, професорка Факултета политичких наука.

– На округлом столу који је 2. јуна 2010. године организовао Заштитник грађана Републике Србије у оквиру Twinning пројекта „Подршка јачању институције

Заштитника грађана 2009 - 2011“, који финансира Европска унија, учествовала је председница Суда др Боса Ненадић, поред дугих високих званица из владиног и невладиног сектора, међународних организација и дипломатских представника у Србији.

– Министарство правде Републике Србије у сарадњи са Немачком организацијом за међународну правну помоћ и сарадњу IRZ, организовало је 18. јуна 2010. године стручну расправу о Нацрту Закона о изменама и допунама Закона о Уставном суду. Скуп на коме су, поред судија Уставног суда, секретара и заменика секретара Уставног суда, представника Министарства правде, угледних домаћих правних стручњака, учествовали и страни уставноправни стручњаци, отворили су др Боса Ненадић, председница Уставног суда, Снежана Маловић, министарка правде и Кристијан Хук, представник Немачке фондације за међународну правну сарадњу IRZ. Експертизу предложених законских измена и допуна изнео је професор др Герд-Хајнрих Кемпер, а своје стручно мишљење изложила је проф. др Јасна Омејец, председница Уставног суда Хрватске.

– Делегација Уставног суда Србије, у којој су били председница Суда др Боса Ненадић и судије др Оливера Вучић и др Драган Стојановић, учествовала је на Регионалној конференцији уставних судова, која је од 10. до 13. јуна 2010. године одржана на Охриду (Македонија), у организацији Уставног суда Републике Македоније и Фондације Конрад Аденауер. Председница др Ненадић поднела је реферат „Уставно јемство независности Уставног суда Србије“. Поред представника Уставног суда Србије, учествовали су и представници уставних судова БиХ, Хрватске, Македоније, Црне Горе, Словеније, Немачке, као и председник Европског суда за људска права г. Жан-Пол Коста и судија тог Суда из Македоније Мирјана Лазарова-Трајковска.

– Председница Уставног суда др Боса Ненадић и судије др Оливера Вучић, др Горан Илић и др Драгиша Слијепчевић учествовали су 8. и 9. октобра 2010. године на стручном скупу „Октобарски правнички дани“, одржаном на Правном факултету у Бањалуци, на позив Удружења правника Републике Српске, организатора скупа. У поздравној речи, скупу се обратила председница Суда др Ненадић.

– Уставни суд Србије, у сарадњи са Заштитником грађана и Немачком фондацијом за међународну правну сарадњу IRZ, организовао је 25. октобра 2010. године у Сомбору, у згради Градске управе града Сомбора, презентацију улоге и надлежности Уставног суда Србије у непосредној заштити људских права и слобода. Грађани Сомбора и околине имали су прилику да се у непосредном разговору са председницом Уставног суда и Заштитником грађана информишу о поступцима заштите њихових права од стране наведених институција. На трибини је учествовао и представник Одељења за уставно право у Министарству правде СР Немачке др Јобс, који је говорио о улози Савезног уставног суда Немачке у заштити људских права и слобода.

– Представник Суда, саветник Суда Милан Симовић, учествовао је 24. и 25. априла 2010. године на четвртном Регионалном Moot Court такмичењу, које је одржано у Жупанијском суду у Ријеци, уз учешће студената и професора 10 правних факултета из 5 држава региона, као и судија Европског суда за људска права (судије Зупанчич и Трајковска), правних заступника земаља региона пред Европским судом за људска права и судија највиших судова земаља у региону, као чланова стручног жирија.

5. Извештаји и Упитник ЕУ

Суд је у овој години одговарао на питања из своје надлежности и праксе на захтев надлежних министарства, поводом израде националних извештаја о процесу стабилизације и придруживања и стању људских права у Србији, а свакако најактуелније учешће Уставног суда у процесу европских интеграција било је кроз допринос Упитнику ЕУ за Републику Србију.

У априлу 2010. године Суд је доставио Министарству правде одговоре из надлежности Уставног суда на питања из претпостављеног упитника Европске комисије, добијеног компилацијом питања из упитника Европске комисије за Црну Гору и Албанију. Суд је одговарао на питања у областима „Политички критеријуми“ и „Правосуђе“.

Суд је у мају 2010. године доставио Министарству правде прилог за за Годишњи извештај о напретку Србије у процесу европских интеграција у 2009. години, на основу којег се прати напредак реформи, у складу са Процесом стабилизације и придруживања. Питања на која је Суд одговорио односила су се на састав Суда и статус предмета за забрану удружења грађана.

У децембру 2010. године Суд је доставио Министарству за људска и мањинска права свој одговор у вези са спровођењем препоруке бр. 13 Савета за људска права УН у односу на остваривање људских права у Републици Србији, односно доставио је тражене конкретне информације о поступку по уставној жалби. Одговор Суда биће интегрисан у Универзални периодични извештај о стању људских права у Србији, који израђује наведено Министарство.

Поступајући у складу са Закључком Владе Републике Србије 05 број: 018-8944/2010 од 2. децембра 2010. године, Суд је у децембру одговорио на питања из Упитника Европске комисије која су у надлежности Суда. Одговоре на питања из поглавља „Правосуђе“ је доставио Министарству правде, као координатору за то поглавље, а одговоре на питања из поглавља „Правосуђе“ Канцеларији за придруживање. Тиме је Суд закључио прву фазу свог учешћа у изради Упитника Европске комисије. Питања су се односила на начин избора/именовања судија, независност Уставног суда, поштовање и извршавање његових одлука, покретање поступака пред Уставним судом итд, а тражено је и да Суд достави примере одлука којима је утврђена неуставност закона. Није било примедби на достављене одговоре и они су послати на превођење.

6. Сарадња са ЕУ, ОЕБС и европским независним институцијама

а) Сарадња са ЕУ и њеним институцијама и мисијама

Председница Уставног суда др Боса Ненадић, са судијама и сарадницима, примила је 10. фебруара 2010. године амбасадора Делегације Европске комисије у Србији Њ.Е. Венсана Дежера са сарадницима и чланове мисије Европске Уније, ради разговора о раду Уставног суда и његовој улози у реформи правосуђа у Србији. Чланови мисије били су: г. Gualtiero Michellini и гђа Adrienn Parisot, саветници за међународне односе и правна питања у ЕК, г. Wolfgang Nozar из Директората за проширење, координатор за Србију и регион за питања везана за судство, г. Gerhard Reissner, национални експерт из Аустрије и гђа Elisabetta Rosi, национални експерт из Италије.

Председница Уставног суда др Боса Ненадић са сарадницима примила је 2. јуна 2010. године, г. Никифороса Диамандуроса, Омбудсмана Европске уније, г. Венсана Дежера, шефа Делегације ЕУ у Републици Србији и г. Сашу Јанковића, заштитника

грађана Републике Србије. Председница др Ненадић упознала је госте са питањима од значаја за рад Суда и односом Уставног суда и Заштитника грађана у остваривању и заштити људских права и слобода. Г. Диамандурос је изразио задовољство односом државних органа, међу којима и Уставног суда, према институцији Заштитника грађана у Србији.

Експерт мисије Европске уније која је у фебруару 2010. године посетила Суд, г. Нозар и Њ.Е. Дежер, амбасадор Делегације ЕУ у Републици Србији са сарадницима, посетили су Суд 16. новембра 2010. године, када су у разговарали са председницом Суда о поступању Уставног суда по жалбама носилаца правосудних функција.

б) Сарадња са ОЕБС

Делегација Мисије ОЕБС у Србији, предвођена Њ.Е. амбасадором Димитриосом Кипреосом, посетила је 23. марта 2010. године Суд. Председница је упознала амбасадора и делегацију ОЕБС са поступцима пред Уставним судом, а разматране су и могућности даље сарадње Суда и ОЕБС у текућој години.

Шеф мисије ОЕБС у Србији Њ.Е. амбасадор Димитриос Кипреос са сарадницима посетио је Суд и 17. маја 2010. године, када се интересовао за одлуку Уставног суда о неуставности одредаба чл. 43. и 47. Закона о локалним изборима, њено дејство и начин извршења. Председница Суда и амбасадор Кипреос разговарали су и о резултатима и могућностима наставка пројекта за јачање капацитета Уставног суда Србије, који је Суд спроводио у 2009. и 2010. години, уз подршку ОЕБС.

7. Сарадња са амбасадама

Сарадња са амбасадама Словачке, Словеније, Хрватске, Чешке и Шпаније одвијала се претежно у вези са посетама нашег суда другим или других судова нашем Суду, као и ради разматрања могућности сарадње између нашег Суда и уставних судова тих земаља. Са Амбасадом Шпаније договорено је да обезбеди превод резимеа недавне одлуке Уставног суда Краљевине Шпаније о Статуту Каталоније на српски језик.

8. Сарадња у издавању публикација

У реализацији сарадње са другим уставним судовима и међународним институцијама, Уставни суд је у септембру и октобру 2010. године издао своје нове стручне публикације, и то:

а) У сарадњи Уставног суда Србије са Венецијанском комисијом објављен је Зборник радова под називом „Уставно ограничење слободе удруживања“ који садржи реферате са конференције коју су 2. јуна 2009. године организовали Уставни суд и Венецијанска комисија. Међу ауторима објављених реферата су и г. Ђани Букики, генерални секретар Венецијанске комисије, експерти г. Карлос Клоса Монтеро, члан Комисије из Шпаније и г. Ханс Хајнрих Фогел, бивши члан Комисије из Шведске, као и највиши представници Министарства за управу и локалну самоуправу, Републичког јавног тужилаштва, Уставног суда Црне Горе, Правног факултета и Факултета политичких наука Универзитета у Београду.

б) Као плод сарадње Уставног суда Србије са Уставним судом Шпаније, Амбасадом Шпаније и Шпанском агенцијом за међународну развојну сарадњу AECID, из штампе је изашла и „Збирка одабраних одлука Уставног суда Шпаније“. Реч је о одабраним пресудама Уставног суда Шпаније из периода од 1983. године до 2006. године, које се односе на права посланика и других изборних функција. Та публикација

произашла је, између осталог, из Споразума о сарадњи између Уставног суда Србије и Уставног суда Шпаније, који је потписан 26. фебруара 2010. године у Мадриду.

в) Крајем 2010. године издат је и Зборник реферата са регионалне конференције „Уставно судство у теорији и пракси“, коју је 2009. године организовао Уставни суд у сарадњи са Фондацијом Конрад-Адеауер. У тој публикацији представљени су реферати о најзначајнијим универзалним уставноправним темама, чији су аутори угледни уставноправни стручњаци из Србије, Немачке, Босне и Херцеговине (и уставних судова оба ентитета), Црне Горе, Хрватске, Македоније и Албаније, односно учесници конференције из уставних судова, правних и других факултета, парламената, међународних и невладиних организација из наведених земаља.

Из сарадње са Савезним уставним судом Немачке и Фондацијом „Конрад Аденауер“, први пут су на српском језику објављене и „Изабране одлуке немачког Савезног уставног суда“. Одлуке се односе се на заштиту људског достојанства, права на живот и телесни интегритет, слободу вероисповести, савести и уверења, слободу мишљења, информисања и штампе, слободу удруживања и друга. Предговор за ту публикацију која значајне одлуке немачког Уставног суда чини доступним и изван немачког говорног подручја, написали су проф. др Ханс-Јирген Папиер, председник Савезног уставног суда Немачке и др Боса Ненадић, председница Уставног суда Србије.

9. Пројектне активности Суда у оквиру међународне сарадње

Суд је реализовао значајне пројектне активности из сарадње са ОЕБС, Амбасадом Канаде и IRZ.

Мисија ОЕБС у Београду, уз подршку Амбасаде Канаде у Србији, 25. јануара 2010. године донирала је библиотеци Уставног суда Србије стручну литературу која садржи велики број наслова домаће и иностране уставноправне теорије и праксе, у оквиру пројекта подршке унапређења капацитета Уставног суда који је започет 2009. године. Приликом свечане предаје литературе, присутним судијама и саветницима Уставног суда, експертима Мисије ОЕБС у Србији и Амбасаде Канаде, као и представницима медија, обратили су се председница Уставног суда др Боса Ненадић, заменик шефа Мисије ОЕБС у Србији г. Томас Мур и Његова екселенција Џон Морисон, амбасадор Канаде у Србији.

У мају 2010. године, и у неколико наврата касније, ОЕБС је обезбедио превод значајних одлука Суда на енглески језик. Већина одлука је послата Венецијанској комисији ради њиховог објављивања на бази одлука на сајту Венецијанске комисије.

У септембру 2010. пуштена је у рад нова, редизајнирана и иновирана интернет презентација Уставног суда, са унапређеним програмским и техничким могућностима, која је омогућена средствима ОЕБС и Суда. На изради нове презентације учествовала је радна група састављена од секретара Суда, информатичара и саветника за судску праксу, међународну сарадњу, документационо-библиотечке послове итд. На сајт је први пут постављена база судске праксе, која омогућава претраживање судских одлука и решења по различитим критеријумима.

Председница Суда примила је у више наврата представнике Немачке фондације за међународну правну сарадњу IRZ, и то: пројектног менаџера г. Кристијана Хука 27. јануара 2010. године и 14. јула 2010. године, ради разговора о могућим аспектима сарадње Уставног суда и IRZ током 2010. године, а 22. септембра 2010. године директора IRZ Матијаса Векерлинга и г. Кристијана Хука, ради разговора о заједничком пројекту едукације и информисања грађана, адвоката и других о уставној

жалби, као делотворном правном средству (видети поглавље 4, презентација Суда и Заштитника грађана у Сомбору), као и резултатима округлог стола о изменама Закона о Уставном суду (одржаном 18. јуна 2010, видети поглавље 4), као једном од предуслова за ефикасније и делотворније поступање Суда.

IX - САРАДЊА СА ДРУГИМ ДРЖАВНИМ ОРГАНИМА И ОРГАНИЗАЦИЈАМА

У смислу одредбе члана 108. Закона о Уставном суду, током 2010. године Суд је у остваривању својих надлежности сарађивао са другим државним органима и организацијама, научним и другим установама, привредним друштвима и другим правним лцима о питањима од интереса за очување уставности и законитости и заштиту људских слобода и права.

Уставни суд је током 2010. године доставио Народној скупштини на одговор 3 предлога за оцену уставности закона и 15 иницијатива, једну иницијативу за оцену уставности потврђеног међународног уговора и једну иницијативу за оцену уставности оспорених одредаба Пословника Народне скупштине.

Поводом поднетих иницијатива за оцену уставности и законитости општих аката, Суд је од Владе Републике Србије затражио мишљење у 3 предмета: IY-85/2007, IY-223/2006 и IYо-219/2009.

У току године, Суд је остваривао сарадњу и са другим државним органима, било учешћем на стручним скуповима на којима су разматрана питања од значаја за заштиту људских права и слобода у Републици Србији, било непосредно у обављању редовних послова из своје уставне надлежности. У том смислу остварена је сарадња са Врховним касационим судом и другим судовима, заступником Републике Србије пред Европским судом за људска права, Заштитником грађана, Поверником за информације од јавног значаја, Министарством правде, Министарством за људска и мањинска права и другим органима, као и са правним факултетима у земљи.

Настављајући вишегодишњу сарадњу у области издаваштва са Јавним предузећем „Службени гласник“, припремљен је и објављен први том публикације Билтен судске праксе за 2009. годину, као збирка одлука и других аката и правних ставова Суда.

У 2010. години заступник се обратио Уставном суду Србије са укупно 11 захтева. У 8 захтева заступника тражено је да Суд утврди да ли је неко од 27 подносилаца подносилаца укупно 8 представки против Србије (било је случајева и да је једну представку поднело више лица) поднео уставну жалбу Уставном суду, и ако јесте - који је статус тих предмета. Суд је утврдио да подносиоци три представке (укупно 22 лица) против Србије нису претходно поднели уставну жалбу Уставном суду.

Пет лица, подносилаца представки против Србије, изјавило је укупно шест уставних жалби. Суд је утврдио да је једна уставна жалба усвојена (утврђена је повреда права на суђење у разумном року из члана 32. став 1. и права на имовину из члана 58. став 1. Устава РС), две су одбијене, једна одбачена, а поступак по две уставне жалбе је у току. Уставне жалбе о којима је Суд одлучивао или по којима је поступак у току поднете су због повреде Уставом утврђених права: права на правично суђење (члан 32), забране дискриминације (члан 21), права на слободу и безбедност (члан 27), трајања притвора (члан 31), права на рехабилитацију и накнаду штете (члан 35) и права у вези са посебном заштитом породице, мајке, самохраног родитеља и детета (члан 66).

Заступник је тражио и мишљење Суда о спорним уставноправним питањима поводом припреме аргументације за одбрану Републике Србије против навода из представке двоје грађана. Суд је одговорио и на допис којим је Заступник тражио информацију о статусу предмета за оцену уставности члана 36. Закона о регулисању јавног дуга Савезне Републике Југославије.

Сарадња за Заступником се одвија континуирано и уз узајамно уважавање сугестија за њено унапређење.

X - УСЛОВИ РАДА УСТАВНОГ СУДА

У оквиру ограничених буџетских средстава Уставни суд је и током 2010. године настојао да обезбеди основне услове за ефикаснији рад.

У том смислу, број запослених у Стручној служби повећан је за 4 извршиоца и 3 приправника (примљено је 10 извршилаца са завршеним правним факултетом, а радни однос је раскинуло 6). У односу на број предмета који су у раду и чињеницу да ће тенденција прилива великог броја нових предмета бити настављена и у 2011. години, број запослених не одговара стварним потребама, а одступа и од стандарда у стручним службама других уставних судова. У односу на 90 радних места систематизованих Правилником о унутрашњем уређењу и систематизацији радних места у Стручној служби Уставног суда, попуњено је само 58 радних места.

У погледу обезбеђивања одговарајућег простора за рад Суда и запослених, смештај судских предмета и друге потребе, током 2010. године оспособљена је и у функцију стављена велика сала за седнице Суда, као и мала сала за састанке судија, а обезбеђено је и проширење за још 11 канцеларија, што јесте мало побољшало услове рада али је и даље недовољно у односу на број запослених и остале потребе, посебно имајући у виду карактер послова који се обављају и нужност да се запосленима обезбеди одговарајући простор. Такође не постоје одговарајући услови за смештај библиотечког фонда, као и документационе грађе Суда која датира од 1963. године. С обзиром да Суд нема посебну зграду и да није реално очекивати брзо превазилажење проблема просторног смештаја, могуће је тражити делимично решење у приступању микрофилмовању грађе, што би дугорочније допринело и њеном безбеднијем чувању.

Активности на редизајну сајта Суда, започете крајем 2009. године, окончане су у септембру 2010. године постављањем нове званичне интернет странице Суда, са унапређеним програмским и техничким могућностима. У оквиру богатог садржаја који се може једноставно претраживати, проширена је и унапређена база судске праксе, коју могу користити не само запослени у Суду, него и сви посетиоци сајта.

Најзначајнији догађај са становишта дугорочнијег обезбеђивања услова за унапређивање рада представља потписивање уговора за пројекат развоја Информационог система Суда, за чију реализацију је средства у износу од 20.254.644,95 динара (са ПДВ-ом) обезбедило Министарство за телекомуникације. Имплементацијом овог пројекта обезбедиће се успешно електронско праћење кретања предмета, као и одржавање електронских седница Суда, чиме се истовремено постиже и велика уштеда материјалних средстава која су у досадашњем начину рада обезбеђивана за набавку канцеларијског материјала и пратеће трошкове припреме седница.

XI – ЗАКЉУЧНЕ ОЦЕНЕ

Током 2010. године је изражена и даље тенденција раста броја предмета, посебно уставних жалби, тако да је и поред значајног повећања броја решених предмета, још увек остао велики број нерешених који су пренети у наредну годину.

Употпуњавањем судијског састава током године и повећањем броја запослених у Стручној служби Суда, само делимично је ублажен степен оптерећења, како у раду на сложеним предметима нормативне контроле и изузетно великом броју предмета по уставним жалбама, тако и на предметима из других надлежности Уставног суда.

Суд је у току године упозоравао да без промене нормативног оквира не може успешно и ефикасно да решава велики број предмета, што је истакнуто и на стручној расправи о Нацрту Закона о изменама и допунама Закона о Уставном суду, коју је у јуну 2010. године организовало Министарство правде Републике Србије. Досадашња пракса и упоредна искуства, посебно уставних судова из региона, указују на нужност промене надлежности Суда, унутрашње организације рада и одлучивања, као и обезбеђивања неопходних услова рада у смислу повећања броја запослених у Стручној служби и материјалне опремљености Суда.

Подаци садржани у овом прегледу дају реалну основу за оцену стања и рада, као и степена оптерећења Суда. Иако је велики број предмета пренет у наредну 2011. годину, неспорно су постигнути значајни резултати имајући у виду да је Суд разматрао 3.230 предмета, што у односу на претходну годину представља повећање од 1505 предмета, односно преко 87%, а решио 2.954 предмета или 77% више у односу на 2009. годину. При томе, посебно треба истаћи да је Суд у 2010. години први пут поступао по жалбама судија и заменика јавних тужилаца, у оквиру надлежности утврђене одредбама члана 148. став 2. и члана 161. став 4. Устава.

У предметима нормативне контроле Уставни суд је углавном поступао по иницијативама грађана, а у мањем броју случајева поступак је покренут предлогом овлашћеног предлагача. Такође је уочљиво да се значајан број предмета не завршава мериторним одлучивањем, већ утврђивањем недостатка процесних претпоставки. Такво стање је резултат чињенице да у поступку пред Уставним судом није утврђена обавеза заступања подносиоца иницијативе од стране стручног лица, а грађани, као најбројнији иницијатори, немају довољно сазнања о надлежностима Уставног суда, већ најчешће путем уставноправног спора настоје да заштите неко своје појединачно право.

Међутим, иако тако широк приступ Суду у изузетној мери отежава рад у кадровском и материјалном смислу, анализом поднетих иницијатива чији је исход било доношење одлуке о утврђивању несагласности са Уставом и законом, може се закључити да је у највећем броју предмета поступак инициран управо од стране грађана. Та чињеница илуструје не само потребу темељније припреме прописа и других општих аката, већ и потребу ефикаснијег надзора надлежних органа у отклањању неуставности и незаконитости пре иницирања поступка пред Уставним судом, као и активнију улогу овлашћених предлагача.

Уставни суд је својим одлукама претежно интервенисао у отклањању неуставности и незаконитости општих аката органа локалне самоуправе али је у порасту и број иницијатива којима се оспоравају закони, а нарочито различити подзаконски акти. Иако је општи рок за усаглашавање закона са Уставом истекао 31. децембра 2008. године, још увек недостају системски закони, што отвара бројна спорна правна питања (на пример, закони којима ће бити уређена јавна својина, реституција, положај локалних јавних службеника итд.). У појединим областима Суд је констатовао

постојање „правних празнина“ у нормативном уређивању, односно потребу да се одређена питања уреде законом (на пример, није уређено питање права на накнаду штете и повраћај конфисковане имовине рехабилитованих лица, нити су прописана правила поступка према којима ће се одлучивати о праву лица на рехабилитацију и накнаду штете; није прописан рок у коме ће се окончати поступак претварања друштвене својине у приватну итд.), као и потребу да се отклоне друге „правне празнине“ доношењем прописа од значаја за спровођење закона (утврђивање висине накнаде за коришћење природног лековитог фактора, висине појединих локалних комуналних такси, критеријума за утврђивање накнаде за унапређивање и заштиту животне средине и др.). О наведеним, као и другим питањима, Суд је, у складу са чланом 105. Закона о Уставном суду, обавестио Народну скупштину, односно Владу, а ранија указивања Суда резултирала су и отклањањем значајних појава несагласности закона са Уставом (као што је, примера ради, било искључење права на вођење управног спора).

Подаци садржани у Прегледу такође илуструју широку доступност уставне жалбе као правног средства, за које није прописана такса, нити обавезно заступање од стране стручног лица, а недовољно познавање њене суштине и сврхе у великом броју предмета резултира недостатком процесних претпоставки за вођење поступка и одлучивање. Поред наведеног, посебну пажњу заслужује и чињеница да је у изузетно великом броју предмета уставних жалби изјављених преко адвоката, као пуномоћника, Суд утврдио недостатак процесних претпоставки.

Чињенице о решеним предметима у току 2010. године, као и о пренетим нерешеним и приливу нових предмета, упућују на потребу неодложног предузимања мера за обезбеђивање услова за функционисање Суда. У том смислу, поред поменутих нормативних претпоставки везаних за надлежност и начин одлучивања Суда, неопходна је и одговарајућа буџетска самосталност Уставног суда, која би допринела стварању оптималних услова за рад у погледу броја запослених у Стручној служби, простора, информатичке подршке и опреме, организовања едукације запослених, као и одржавању континуитета достигнутог степена међународне сарадње.

Интензивним активностима у оквиру међународне сарадње Суда са другим институцијама за заштиту људских права и слобода, а посебно са другим уставним судовима у региону и шире, током 2010. године обогаћена су искуства Суда у смислу унапређивања вршења уставносудске функције у домену непосредне заштите људских и мањинских права и слобода, а истовремено дат допринос јачању сопственог угледа, као и представљању земље пред међународним институцијама.

У 2010. години, као и претходних година, Суд је посебну пажњу посвећивао јавности рада. Доступност информација о питањима из своје надлежности Суд је обезбеђивао преко интернет презентације, са богатим садржајем вести, саопштења и другим подацима о активностима Суда и судској пракси, а сарадњом са представницима медија било је обезбеђено потпуно и благовремено обавештавање стручне и најшире јавности о свим питањима у вези са остваривањем надлежности Суда.

**ПРЕДСЕДНИК
УСТАВНОГ СУДА**

др Драгиша Слијепчевић

**СТАТИСТИЧКИ ПОКАЗАТЕЉИ
РАДА УСТАВНОГ СУДА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ
У 2010. ГОДИНИ**

**РАД СУДА НА ПРЕДМЕТИМА ОЦЕНЕ УСТАВНОСТИ И ЗАКОНИТОСТИ
У 2010. ГОДИНИ**

(сви предмети из "У" уписника осим VIIIУ предмета)

Задужење	1259
Решено	599
Нерешено – пренос у 2011. годину	660

Начин решавања

Одлука о утврђивању неуставности и незаконитости	59
Одлука о одбијању предлога за утврђивање неуставности и незаконитости	5
Решење о неприхватању иницијативе	76
Решење о обустави поступка	18
Решење о сукобу надлежности	238
Решење о одбацивању	5
Закључак о окончању поступка	77
Закључак о одбацивању	121
Укупно:	599

Нерешени предмети – пренос у 2011. годину

2001.	2
2002.	2
2003.	6
2004.	5
2005.	8
2006.	14
2007.	10
2008.	36
2009.	146
2010.	431
Укупно:	660

**РАД СУДА НА ПРЕДМЕТИМА ЖАЛБИ И УСТАВНИХ ЖАЛБИ
НЕИЗАБРАНИХ СУДИЈА, ЈАВНИХ ТУЖИЛАЦА И
ЗАМЕНИКА ЈАВНИХ ТУЖИЛАЦА
У 2010. ГОДИНИ**

Жалбе

Задужење	872
Расправе	60
Одлука о усвајању	2
Решење о обустави поступка	27
Закључак о одбацивању	2
Решено сагласно одредбама члана 5. став 2. Закона о изменама и допунама Закона о судијама ("Службени гласник РС", број 101/2010)	716
Укупно решено	747
Нерешено – пренос у 2011. годину	125

Уставне жалбе

Задужење	943
Решење о обустави поступка	28
Решење о одбацивању	11
Решено сагласно одредбама члана 5. став 2. Закона о изменама и допунама Закона о судијама ("Службени гласник РС", број 101/2010)	743
Укупно решено	39
Нерешено – пренос у 2011. годину	161

**РАД СУДА НА "ГУ" ПРЕДМЕТИМА У 2010. ГОДИНИ
ПО ПРАВНИМ ОБЛАСТИМА**

Р.бр.	Правна област	Примљено у 2010. години	Укупно у раду	Решено	Нерешено
1.	<u>Државни и политички систем</u> (државно уређење, државни органи, органи АП и локалне самоуправе, избори, политичке странке и удружења грађана, школство, наука, култура, процесни закони, војска и др.)	71	179	57	122
2.	<u>Привреда и финансије</u> (привредна друштва, јавна предузећа, комунална привреда, порези, таксе и други јавни приходи, месни самодопринос и др.)	108	249	81	168
3.	<u>Имовинско-правни односи</u> (својина и друга својинска права, експропријација и друга ограничења својине, облигациони односи, грађевинско земљиште, планирање и урбанизам, стамбени односи и др.)	43	111	53	58
4.	<u>Рад, запошљавање и права по основу рада</u> (права и обавезе из радног односа, зараде, услови за запошљавање, права по основу рада: здравствено осигурање, социјално осигурање и др.)	74	185	71	114
5.	<u>Остало</u>	44	75	14	61
	Укупно:	340	799	276	523

**РАД СУДА НА ПРЕДМЕТИМА УСТАВНИХ ЖАЛБИ
У 2010. ГОДИНИ**

Задужење	8672
Решено	2324
Нерешено – пренос у 2011. годину	6348

Начин решавања

Одлука о усвајању	249
Одлука о одбијању	341
Решење о одбацивању	1693
Решење о обустави поступка	39
Решено на други начин	2
Укупно:	2324

**ПРЕГЛЕД РАДА РАДНЕ ГРУПЕ ЗА ПРЕТХОДНО ИСПИТИВАЊЕ
ПРОЦЕСНИХ ПРЕТПОСТАВКИ КОД УСТАВНИХ И ДРУГИХ ЖАЛБИ
У 2010. ГОДИНИ**

Задужење	5998
Додељено за рад у меритум	3169
Решено укупно	1234
Решење о одбацивању	1233
Решење о обустави поступка	1
Укупно обрађено у претходној контроли	4406
Нерешено – пренос у 2011. годину	1592
Уставне жалбе из 2009. године	7
Уставне жалбе из 2010. године	1586

САДРЖАЈ

Уводне напомене	2
РАД УСТАВНОГ СУДА У 2010. ГОДИНИ	2
I – ПОСТУПАЊЕ СА ПРЕДМЕТИМА И ОСНОВНИ СТАТИСТИЧКИ ПОКАЗАТЕЉИ	2
II - ПРАВНИ СТАВОВИ УСТАВНОГ СУДА И НОРМАТИВНА ДЕЛАТНОСТ	5
III - РЕШАВАЊЕ ПРЕДМЕТА ИЗ УСТАВНОСУДСКЕ НАДЛЕЖНОСТИ	7
1. Поступак за оцењивање уставности или законитости општих аката	7
2. Поступак решавања сукоба надлежности	27
3. Поступак решавања о забрани рада политичке странке, синдикалне организације, удружења грађана или верске организације	27
4. Поступак по жалби судија, јавних тужилаца и заменика јавних тужилаца на одлуку о престанку функције и по жалби неизабраних лица која су први пут бирана за судије и неименованих судија поротника	28
5. Поступак одлучивања по жалби на појединачни акт или радњу државног органа или јединице локалне самоуправе којим се онемогућава вршење надлежности аутономне покрајине, односно јединице локалне самоуправе.....	31
6. Поступак по уставним жалбама	31
IV - ОДНОС УСТАВНОГ СУДА И НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ	34
V - ИЗВРШЕЊЕ ОДЛУКА УСТАВНОГ СУДА	35
VI - ЈАВНОСТ РАДА УСТАВНОГ СУДА	36
VII - ОБЛИЦИ И МЕТОД РАДА УСТАВНОГ СУДА	38
VIII - МЕЂУНАРОДНА САРАДЊА	48
IX - САРАДЊА СА ДРУГИМ ДРЖАВНИМ ОРГАНИМА И ОРГАНИЗАЦИЈАМА	58
X – УСЛОВИ РАДА УСТАВНОГ СУДА	59
XI – ЗАКЉУЧНЕ ОЦЕНЕ	60
СТАТИСТИЧКО-ТАБЕЛАРНИ ПОКАЗАТЕЉИ РАДА УСТАВНОГ СУДА НА ПРЕДМЕТИМА У 2010. ГОДИНИ	62